

T.C.

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN KORONAVİRÜS VE PANDEMİ İLE İLGİLİ
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ: ALANYA BİLSEM ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Suna ÜNALAN

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Tuba DEMİRCİ

ALANYA
2022

T.C.
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN KORONAVİRÜS VE PANDEMİ İLE
İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ: ALANYA BİLSEM ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Suna ÜNALAN

Anabilim Dalı: Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi

Program Adı: Fen Bilgisi Eğitimi Tezli Yüksek Lisans

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Tuba DEMİRCİ

ALANYA
(Mayıs 2022)

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilemeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmamın Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

İmza

13/05/2022

Suna ÜNALAN

TEŞEKKÜR

Akademik çalışmalarımın bir başlangıcı olan bu araştırmamda bilgi, birikim ve tecrübeleri ile yol gösteren, güvenini her daim üzerimde hissettiğim ve ailem gibi değer veren değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Tuba DEMİRCİ'ye sonsuz teşekkürlerimi ve şükranlarımı sunarım. Tez jürimde bulunarak tezime önemli katkılar sağlayan Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Kadir BİLEN hocama ve Dr. Öğr. Üyesi Sibel SADİ YILMAZ'a çok teşekkür ederim.

Sadece eğitim hayatım boyunca değil şu ana kadar ki tüm yaşamım boyunca benden güvenlerini desteklerini ve sevgilerini asla esirgemeyen kıymetli hazinem annem Hanife AĞAOĞLU'na, abim Mehmet MECEK'e, ablalarım Gülsevil MECEK ve Saniye MECEK'e, maneviyatıyla dualarını üzerimden eksik etmeyen rahmetli anneannem Fatma AĞAOĞLU'na sonsuz teşekkür ediyorum.

Çalışmam boyunca desteğini ve emeğini üzerimden eksik etmeyen her anımda yanımda olan sevgili eşim İsmail ÜNALAN ve oyun vakitlerinden ödün verdiğim canım kızım Zümra ÜNALAN'a sonsuz teşekkür ediyorum.

Son olarak ALKÜ-Eğitim Fakültesi Fen Bilimleri Eğitimi bölüm hocalarıma emeklerinden dolayı teşekkür ederim.

ÖZET

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN KORONAVİRÜS VE PANDEMİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ: ALANYA BİLSEM ÖRNEĞİ

Suna ÜNALAN

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,

Mayıs, 2022 (107 Sayfa)

Çin'in Wuhan kentinde 2019 yılı Aralık ayında ortaya çıkan ve kısa sürede tüm dünyayı etkisi altına alan, Dünya Sağlık Örgütü tarafından 2020 yılı Mart ayında pandemi ilan edilen geniş çaplı Covid-19 virüs salgını (WHO, 2020c) Türkiye'nin de gündemini oluşturmaktadır. Özel yetenekli öğrencilerin koronavirüs ve pandemi ile ilgili görüşlerini incelemek bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır.

Çalışma 2021-2022 öğretim yılı bahar döneminde 2 haftalık bir süreçte Antalya'nın Alanya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Alanya Bilim ve Sanat Merkezinin 3. ve 4.sınıflarında öğrenim gören 70 özel yetenekli öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, öğrencilerin koronavirüs ve pandemi ile ilgili görüşlerinin hem yazılı, hem de öğrenci resimleri ile ortaya çıkarılması amaçlandığından, olgu bilim deseni kullanılmıştır. Çalışmanın verilerinin elde edilmesinde "Benim Pandemi Hikayem" isimli kitabın bazı kısımları kullanılmıştır. Öğrencilerden kitap içerisinde bulunan koronavirüs salgını ve getirdiği süreç hakkındaki görüşlerini anlamaya yönelik soruları cevaplandırmaları ve koronavirüs ile ilgili çizim yapmaları istenmiştir.

Çalışmadan elde edilen veriler betimsel ve içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. Öğrencilerin pandemi ve koronavirüs ile ilgili "Pandemiye öğrenme kaynakları" temasına ait kategorilerin ve kodların frekans dağılımına göre pandemiye en fazla haberlerden (f=47) öğrendiklerini belirtmişlerdir. Covid-19 hakkında öğrendiklerim" temasına ait kategorilerin ve kodların frekans dağılımları incelendiğinde öğrenciler en fazla maske, mesafe ve temizlik kurallarına uyma (f=51) olarak ifade etmişlerdir. "Pandemiye ilk öğrendiğinde" temasına ait kategorilerin ve kodların frekans dağılımları incelendiğinde öğrencilerin birçoğu ailesi (f=48) ile birlikte olduklarını söylemişlerdir. Öğrencilerin "Pandemiye öğrendikten sonra"

temasına ait kategorilerin ve kodların frekans dağılımları incelendiğinde en fazla korkmuş (f=21) hissettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin “Pandemi resimleri” temasına ait kategorilerin ve kodların frekans dağılımları incelendiğinde en fazla maske (f=29) resimleri içeren çizimler yaptıkları görülmüştür.

Sonuçta öğrencilerin yaşanan süreci nasıl anladıklarının, eğitimciler tarafından bilinmesinin onlara bireysel, sosyal ve duygusal desteği sağlamada ve gerekli önlemleri almada önemli bir faktördür. Covid-19 pandemi sürecinde öğretmenler, öğrenciler ve veliler bazı korkular ve kaygılar yaşamıştır. Bu sebeple öğrencilere, öğretmenlere ve velilere psikolojik destek programları hazırlanabilir.

Anahtar Sözcükler: Pandemi, koronavirüs, özel yetenekli öğrenci.

ABSTRACT

EXAMINATION OF GIFTED STUDENTS' OPINIONS ON CORONAVIRUS AND PANDEMIC: ALANYA BILSEM EXAMPLE

Suna ÜNALAN

Department of Mathematics and Science Education

Alanya Alaaddin Keykubat University, Institute of Graduate Studies

May, 2022 (107 Page)

The COVID-19 virus emerged in the city of Wuhan, China in December 2019, has affected the entire world in a short time, and was declared a pandemic by the World Health Organization in March 2020 (WHO, 2020c). This large-scale outbreak has been on the agenda of Turkey. The main purpose of this research is to examine the opinions of gifted students about the coronavirus and the pandemic.

The study was carried out with 70 gifted students studying in the 3rd and 4th grades of the Alanya Science and Art Center which is affiliated with the Alanya District National Education Directorate in Antalya, in the spring term of the 2021-2022 academic year, over a 2-week period. The phenomenological method was used for the study since the study aims to reveal the opinions of the students about the coronavirus and the pandemic documented in writing along with student pictures. Some parts of the book named “Benim Pandemi Hikayem (My Pandemic Story)” were used to obtain the study data. The children were asked to answer the questions in order to understand their views on the coronavirus pandemic and the process it brought and draw about coronavirus.

The data obtained from the study were analyzed with descriptive and content analysis. According to the frequency distribution of the categories and codes of the theme “Resources for learning about the pandemic”, students learned about the pandemic most from the news ($f=47$). According to the frequency distributions of the categories and codes of the theme “What I learned about COVID-19”, students expressed the following the most: mask, distance, and hygiene rules ($f=51$). When the frequency distributions of the categories and codes of the theme “When you first learned about the pandemic” were

examined, most of the students stated that they were with their families (f=48). When the frequency distributions of the categories and codes of the theme “After learning about the pandemic” were examined, the students stated that they felt afraid the most (f=21). When the frequency distributions of the categories and codes of the theme “Pandemic drawings” were examined, it was seen that the students mostly drew pictures including a mask (f=29).

In conclusion, knowing how children perceive the process experienced is important for educators in terms of providing individual, social, and emotional support and taking necessary measures. During the COVID-19 pandemic, teachers, students, and parents have experienced fears and concerns. For this reason, psychological support programs can be prepared for children, teachers, and parents.

Keywords: Pandemic, coronavirus, perception, special talent.

İÇİNDEKİLER

İÇ KAPAK SAYFASI

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	i
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	1
1.3. Araştırmanın Önemi.....	2
1.4. Problem Cümlesi.....	2
1.4.1. Alt problemler	2
1.5. Sayıtlar (Varsayımlar).....	3
1.6. Tanımlar	3
1.7. Kapsam ve Sınırlılıklar	3
2. LİTERATÜR	4
2.1. Pandemi ve Koronavirüs	4
2.2. Özel Yetenekli Bireylerin Özellikleri	11
2.3. İlgili Araştırmalar.....	12
2.3.1. Yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar	12
3. YÖNTEM.....	39
3.1. Araştırma Yöntemi.....	39
3.2. Araştırma Örnekleme.....	39
3.3. Araştırma Süreci	40
3.4. Veri Toplama Araçları	41
3.5. Verilerin Analizi	42
3.5.1. Nitel verilerin analizi	42
3.5.2. Geçelik ve güvenilirlik.....	42
4. BULGULAR.....	43

4.1. Pandemiye Öğrenme Kaynaklarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	43
4.2. Covid-19 Hakkında Öğrendiklerim Temasına Yönelik Bulgular ve Yorumlar..	44
4.3. Pandemiye İlk Öğrendiğinde Temasına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	45
4.4. Pandemiye Öğrendikten Sonra Temasına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	47
4.5. Pandemi Resimleri Temasına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	49
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	52
5.1. Pandemiye Öğrenme Kaynaklarına Yönelik Tartışma ve Sonuç	52
5.2. Covid-19 Hakkında Öğrendiklerim Temasına Yönelik Tartışma ve Sonuç	52
5.3. Pandemiye İlk Öğrendiğinde Temasına Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	53
5.4. Pandemiye Öğrendikten Sonra Temasına Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	54
5.5. Pandemi Resimleri Temasına Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	55
5.6. Öneriler	57
KAYNAKLAR	58
EKLER.....	76
Ek-1: Etik İzin.....	77
Ek-2: Araştırma İzni	78
Ek-3: Ölçme Aracı ve İzni	79
Ek-4: Öğrenci Cevaplarından Örnekler	82
Ek-5: Öğrenci Resimlerinden Örnekler	85
Ek-6: İntihal Raporu	92
Ek-7: Özgeçmiş.....	93

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 2.1. Pandemi ve Koronavirüs İle İlgili Yapılan Çalışmalar.....	13
Tablo 2.2. Özel Yetenekli Bireylerin Görüşlerine Yönelik Yapılan Çalışmalar.....	35
Tablo 3.1. Çalışma Grubu Öğrenci Sayıları.....	39
Tablo 4.1. Pandemiye Öğrenme Kaynakları Temasına Yönelik Frekans Dağılımları...43	
Tablo 4.2. Covid-19 Hakkında Öğrendiklerim Temasına Yönelik Frekans Dağılımları.....	44
Tablo 4.3. Pandemiye İlk Öğrendiğinde Temasına Yönelik Frekans Dağılımları.....	45
Tablo 4.4. Pandemiye Öğrendikten Sonra Temasına Yönelik Frekans Dağılımları.....	47
Tablo 4.5. Pandemi Resimleri Temasına Yönelik Frekans Dağılımları.....	49
Tablo 4.6. Öğrencilerin Pandemi Temasına İlişkin Çizdiği Resimlerden Örneklerin Kategorilere Göre Dağılımı.....	50

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 2.1.** 1918-2020 Yaşanan Pandemiler ve Yayılan Virüslerin Zaman Çizelgesi.....5
- Şekil 2.2.** 25 Mart 2020 İtibariyle Doğrulanmış Covid-19 Vakaları.....6
- Şekil 2.3.** Covid-19'un Elektron Mikroskopuyla Çekilen Fotoğrafı.....6
- Şekil 2.4.** Covid-19'un Bulaşması.....7
- Şekil 2.5.** Covid-19'un Yaygın Semptomları.....7

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
ALKÜ	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
WHO	Dünya Sağlık Örgütü
COVID-19	Yeni Tip Koronavirüs
H1N1	İspanyol Gribi
H2N2	Asya Gribi
H3N2	Hong Kong Gribi
SARS-CoV-2	Yeni Tip Koronavirüs
MERS-CoV	Orta Doğu Solunum Sendromu
UNICEF	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
CCDC	Çin Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi

1. GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, problem cümlesi ve alt problemler, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları, varsayımları ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Covid-19 pandemi salgını aşamasında bireylerin etkilenme biçimlerini ve yaşam gelişimlerini incelemek, farklı yaş gruplarından insanların bu süreçten farklı boyutlarda etkilenmesi nedeniyle önemli bir adımdır. Bu nedenle, pandemi sürecinde her yaş grubunun özellikleri ve gereksinimleri belirlenerek inceleme aşamasında göz önüne alınmalıdır. İnsanların yaşam tarzları, değişen durumlarla birlikte büyük değişikliklere maruz kalmıştır. Toplum içerisindeki her kesimde belirsizlik, kaygı ve endişe mevcuttur ve bu durumlar tepkiler oluşmasına meydan vermektedir. Belirli bir düzeyde yaşanan kaygının süreklilik arz etmesi halinde insanlarda fiziksel ve psikolojik sorunlar oluşturabilmektedir.

Günümüzde, Covid-19 pandemisi ve insanlık üzerindeki etkileri bilimsel çalışmaların güncel odaklarından birini oluşturmaktadır. UNICEF (United Nations International Children's Emergency Fund), 20 Kasım 2020 Dünya Çocuk Günü'nde Covid-19 pandemisi uzadıkça çocuklar için söz konusu olabilecek korkunç sonuçları kapsamlı bir şekilde özetleyen bir rapor yayınlamış, kayıp bir neslin önlenmesi için çözüm arayışı sunulmuştur (Neece vd., 2020). Bu raporda özel gereksinimli çocukların Covid-19 pandemisinden daha fazla etkilendiği, günlük rutindeki kesintilerin ve destek hizmetlerinden mahrum kalmanın, özellikle otizmli veya zihinsel yetersizlikten etkilenmiş çocuklar ve bu hizmetleri her gün alanlar için sürecin zorluğu vurgulanmıştır. Raporda ayrıca özel gereksinimli çocukların şiddet mağduru olma olasılıkları normal zamanda üç ile dört kat fazla iken pandemi döneminde bu riskin de artmış olduğu belirtilmiştir (Chan vd., 2020).

1.2. Araştırmanın Amacı

Özel yetenekli öğrencilerin koronavirüs ve pandemi ile ilgili görüşlerinin incelenmesi bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Covid-19 pandemi salgını halen küresel olarak yayılmakta olan bir süreçtir. Bu süreçte insanların fiziksel aktivitelerinde azalma ve hareketsiz eylemlerden olan bilgisayar, televizyon ve telefon gibi ekran sürelerinde artış olmuş, bu durum fiziksel aktivite ve hareketsiz kalma süresi üzerinde kalıcı bir etki oluşturarak özellikle gelişim döneminde olan çocuklar için ciddi zorluklar yaratmaktadır (Xiang vd., 2020). Öğrencilerin yaşanan süreci nasıl algıladıklarının, eğitimciler tarafından bilinmesi onlara sağlayacakları duygusal ve sosyal desteği belirleyebilmelerinde önemli bir faktördür. Öğrencilerin koronavirüs ile ilgili görüşlerine yönelik literatürde kısıtlı sayıda araştırma yapıldığı, özel yetenekli öğrencilerin görüşlerine yönelik araştırma yapılmadığı görülmüştür. Bu bağlamda araştırmanın alan yazına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi, özel yetenekli öğrencilerin koronavirüs ve pandemi ile ilgili görüşleri nelerdir? şeklinde ifade edilebilir.

1.4.1. Alt Problemler

Araştırmada temel problem çerçevesinde aşağıda yer alan alt problemlere de cevap aranmaktadır. Bu alt problemler şu şekildedir:

- Pandemiyi nasıl öğrendin?
- Covid-19 hakkında neler biliyorsun?
- Pandemiyi ilk öğrendiğinde; hissettiğin, beraber olduğun, yaptığın, duyduğun ve gördüğün şey neydi?
- Pandemiyi öğrendikten sonra; hissettiğin, endişelendiğin, gördüğün, düşündüğün, gördüğün ve duyduğun en ilginç şey neydi?
- Pandemi süresince ailenle yaptıklarının veya TV'de gördüğün bir görüntünün resmini çizer misin?

1.5. Sayıtlar (Varsayımlar)

Bu araştırmada, özel yetenekli öğrencilerin insan sağlığı, koronavirüs, pandemi, salgın hastalık, karantina ve ölüm gibi kavramların farkında oldukları varsayılmaktadır.

1.6. Tanımlar

Koronavirüs: İlk olarak Çin'in Wuhan bölgesinde, 2019 yılı Aralık ayının başında görülüp, bu bölgedeki yetkililer tarafından tanımlandığı için gayri resmi Wuhan koronavirüsü adıyla da bilinen yeni koronavirüs solunum yolu enfeksiyonuna neden olan ve insandan insana geçebilen bulaşıcı bir virüstdür (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020).

Pandemi: Dünyada birden fazla ülkede veya kıtada, çok geniş bir alanda yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıklara verilen genel isimdir (Porta, 2014).

Özel Yetenekli Birey: Bireyin uzman kişiler tarafından fiziksel gelişim, hareket gelişimi, algı ve dikkat kontrolü, problem çözme yetisi, sosyal gelişim gibi alanlarda çeşitli gözlemler ve incelemelerle ölçülen diğer yaşlılarından ileri düzeyde olma durumu olarak nitelendirilmektedir (Baykoç Dönmez, 2012).

1.7. Kapsam ve Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Araştırma Alanya Bilim ve Sanat merkezi ile sınırlıdır.
- Araştırma 3. ve 4.sınıf özel yetenekli öğrenciler ile sınırlıdır.
- Araştırma öğrencilerin koronavirüs ve pandemi ile ilgili görüşlerini ortaya çıkarmakla sınırlıdır.
- Araştırma "Benim Pandemi Hikayem" isimli kitabın bazı kısımları ile sınırlıdır.

2. LİTERATÜR

2.1. Pandemi ve Koronavirüs

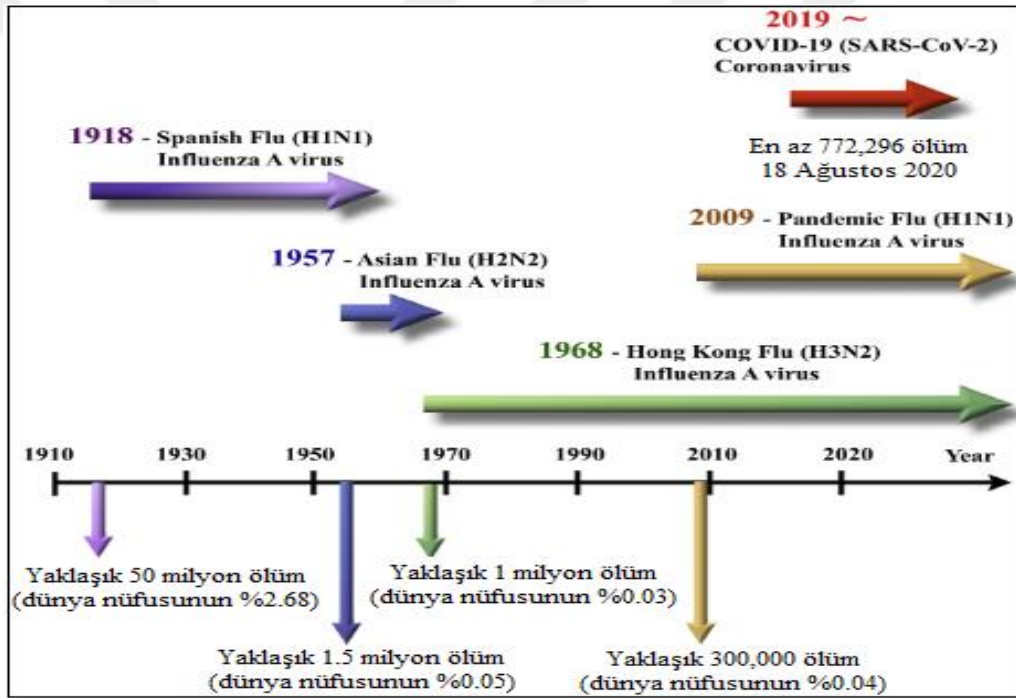
Salgın hastalıkların tarih içinde sürdürdüğü varlık ve ortaya çıkan sonuçlar Ortaçağ'da karantina uygulamalarının başlamasına sebep olmuştur (Huremovic, 2019). Tarihte bilinen ilk karantina uygulaması 1377 yılında Dubrovnik şehir devleti Ragusa bölgesinde uygulanarak şehre dışardan gelenler öncelikle Lokrum adasında 30 gün gözetim altında tutulmuş sağlık durumları kontrol edilmiş daha sonra bu süre 40 gün olarak uzatılmıştır (Huremovic, 2019). Karantina kelimesinin kökeni İtalyanca'da 40 gün anlamına gelen 'quarenta giorni' tanımından gelmektedir (Huremovic, 2019). Karantina uygulamaları Kara Ölüm salgınının ardından hızla Avrupa'ya yayılarak, günümüze kadar sürmüştür (Huremovic, 2019).

1918 ve 1919 yılları arasında meydana gelen İspanyol gribi yaklaşık 8 ay içerisinde neredeyse 40 milyon insanın hayatını kaybetmesi, semptomlarının soğuk algınlığına benzemesi ve genç nüfus üzerindeki ağır sonuçların meydana gelmesi nedeniyle modern tarihin en yıkıcı salgını olarak bilinmektedir (Reid, Taubenberger ve Fanning, 2001). Yaşanan deneyimler ile salgın ve yarattığı korku etkisi 21. yy başlarına kadar sürmüştür (Hays, 2005). 21.yy'da küresel salgınlara ve can kayıplarına sebep olan koronavirüs salgınlarının ilki olan SARS-koronavirüsü (SARS-CoV), 2002 yılında Çin'de ağır akut solunum yetmezliği şikayetleri ile ortaya çıkmıştır (Reperant ve Osterhaus, 2017). 2012 yılında ise Ürdün Zaqra'da ortaya çıkan Orta Doğu Solunum Sendromu diğer bir adıyla MERS-koronavirüsü (MERS-CoV) ikincisi koronavirüs salgını olarak tanımlanmıştır (Yücel ve Görmez, 2019). H1N1, ebola, mers sars ve zika gibi daha önce yaşanan salgınların korku ve endişe gibi önemli olumsuz etkilere yol açtığı, basın yayın organları ve sosyal medyada sürekli Covid-19 haberlerinin yapılmasının insanlarda kaygı ve korku gibi duyguların yükselmesine neden olmuştur (Başaran ve Aksoy, 2020).

31 Aralık 2019 tarihinde bildirilen zatürre vakalarının nedeni olan virüs önce Wuhan bölgesi ve daha sonra da Çin Halk Cumhuriyeti dışında görülmeye başlanmış üç hafta içinde Çin dışında Tayland, Güney Kore ve Japonya'da da yayılmıştır (WHO, 2020c). Salgının ortaya çıkmasından itibaren ilk 3 aylık süreç içerisinde yaklaşık 500000 insan hastalanarak tedavi altında alınmışlar ve bu hastalardan bazıları hayatlarını

kaybetmiştir (WHO, 2020c). Virüsün ilk olarak gözlemlendiği Çin, Güney Kore, Japonya, İtalya ve İran gibi ülkelerdeki hastaneler kısa süre içerisinde nefes darlığı şikâyeti ile başvuran hastalarla dolmuştur (Guan vd, 2020).

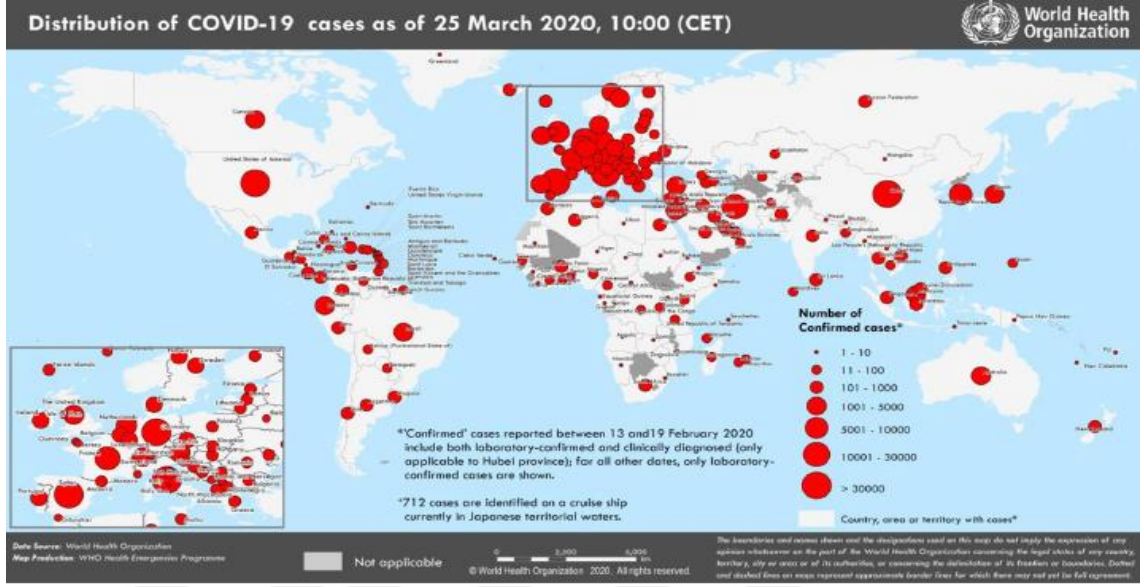
11 Mart 2020 tarihinde vakalarda artış ve ölümler nedeniyle yeni koronavirüs (Covid-19, SARS-CoV-2) salgınını küresel bir salgın pandemi olarak ilan edilmiştir (WHO, 2020b). 25 Mart 2020 tarihine kadar ABD’de sınırları içerisinde ise 1100 kişiden fazla Covid-19 hastası belirlenmiştir (Velavan ve Meyer, 2020). Salgın kısa zamanda bütün dünyaya yayılmış ve milyonlarca insanın ölümüne neden olmuştur (Mahase, 2020). 1918’den günümüze kadar tarihte yaşanan 5 pandeminin zaman çizelgesi Şekil 2.1’de gösterilmiştir (Liu, Kuo ve Shih, 2020).

Şekil 2.1. 1918-2020 yaşanan pandemiler ve yayılan virüslerin zaman çizelgesi

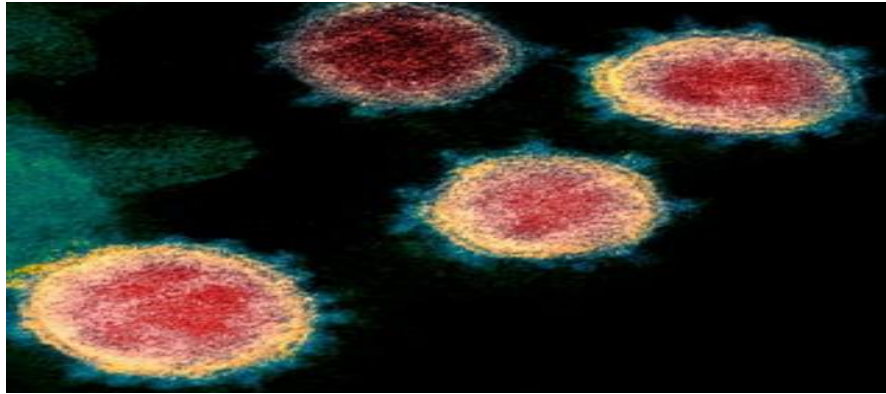
Dünya üzerinde birçok kıtada veya ülkede çok geniş bir alanda görülen, uluslararası sınırları aşan ve genellikle çok sayıda insanı etkileyen salgın hastalıkların geneli pandemi olarak tanımlanmaktadır (Porta, 2014). Pandemi, dünyada birden fazla ülkede veya kıtada görülen çok geniş bir alanda yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıklara verilen genel bir isimdir (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020). Dünya Sağlık Örgütüne göre herhangi bir hastalığın pandemi olarak nitelendirilebilmesi için, sürekli bir şekilde bulaşması, yeni bir virüs veya virüsün mutasyona uğramış bir etken olması gerekmektedir (Aysan, Kayani ve Kayani, 2020).

Dünya Sağlık Örgütü'nün 25 Mart 2020 itibariyle yayınladığı raporda, salgından etkilenen ülkeler Şekil 2.2'de gösterilmektedir.

Şekil 2.2. 25 Mart 2020 itibariyle doğrulanmış Covid-19 vakaları (WHO, 2020f)

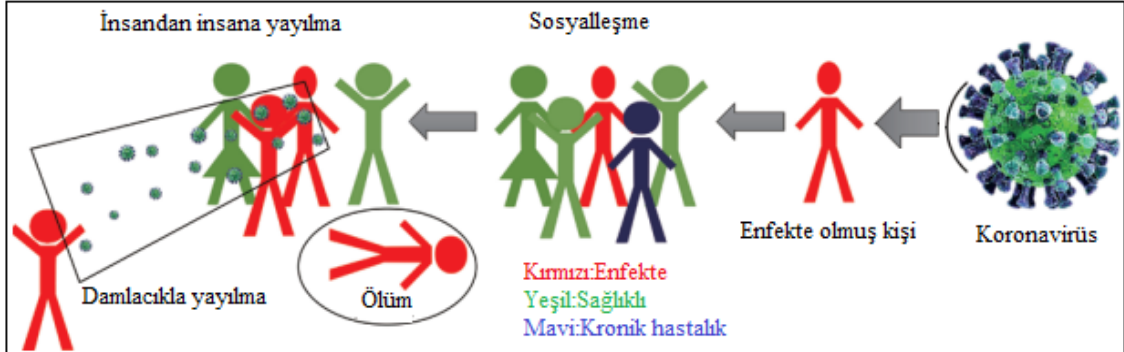
Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından virüs ilk zamanlarda 2019-nCoV olarak adlandırılmış, ilerleyen zamanlarda “Uluslararası Virüs Taksonomi Komitesi” tarafından koronavirüs 2 (SARS-CoV-2) olarak adlandırılmıştır (Jiang vd., 2020). Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Denetleme Merkezi (2020)’nde, COVID-19’un elektron mikroskopuyla çekilen fotoğrafında (Şekil 2.3) virüsün çevresinde taç şeklinde çıkıntılar olduğu görülüyor.

Şekil 2.3. Covid-19’un elektron mikroskopuyla çekilen fotoğrafı

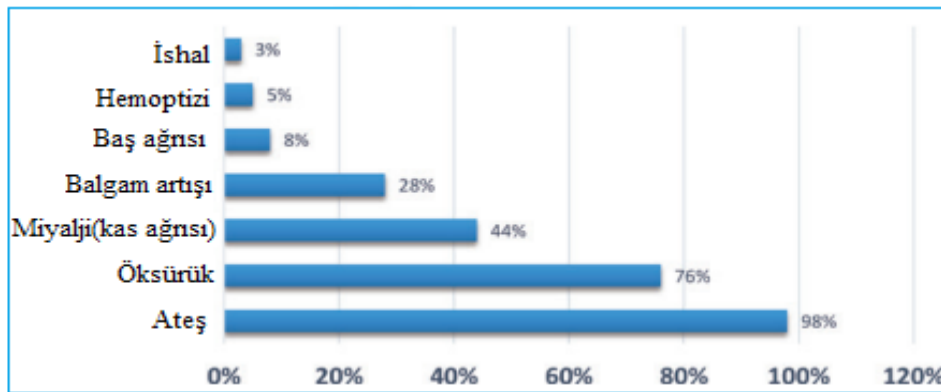
SARS-CoV gibi SARS-CoV-2 virüsünde damlacık ve cansız objeler aracılığıyla bulaşabilmektedir (Öztan ve İşsever, 2020). Virüs muhtemelen enfekte kişilerin öksürme veya hapsirme gibi solunum salgıları ile yayılır.

Virüsün bulaşması insandan insana temas veya damlacık transferi yoluyla gerçekleşebilir. Kronik hastalığı olan insanlarda ölümcül olabilir. Şekil 2.4’de koronavirüsün nasıl bulaştığı resmedilmiştir (Baloch, Baloch, Zheng ve Pei, 2020).

Şekil 2.4. Covid-19’un bulaşması (Baloch vd., 2020)

Covid-19 olarak adlandırılan son isimle yeni koronavirüs hastalığına maruz kalan vakaların çoğunluğunun hastalığı hafif geçirdiği ve ölüm oranı yaşlı hastalarda oluşan vakalarda daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir (Öztaş ve İşsever, 2020). Ateş, öksürük, kas romatizması ve solunum güçlüğü hastalığın yaygın belirtileri arasında sayılmaktadır. Covid-19 sürecinde gözlemlenen hastalarda genel olarak, ateş, öksürük, yorgunluk, kas ağrısı, baş ağrısı ve diğer üst solunum yolu enfeksiyonlarında görülen klinik belirtiler genellikle bir haftada ortaya çıkmaktadır (Guan vd., 2020). Chinese Center for Disease Control and Prevention (2020a) tarafından Şekil 2.5’de Covid-19’un yaygın semptomları gösterilmiştir (CCDC, 2020a).

Şekil 2.5. Covid-19’un yaygın semptomları (CCDC, 2020a)

Covid-19 virüsü enfeksiyonu alan hasta şikayetleri sonucunda, hastanede bilgisayarlı tomografi sonuçlarında gözlemlenen belirtilerle birlikte hastaların yaklaşık $\frac{3}{4}$ ’ünde nefes darlığı ve akut özellikteki akciğer yangısı ile oluşan şiddetli göğüs

semptomları hastalığın şiddetini göstermektedir (Guan vd., 2020). Pnömoni çoğunlukla semptomatik enfeksiyonun ikinci veya üçüncü haftasında ortaya çıkar (Velavan ve Meyer, 2020). Bu salgın süreci beraberinde bireylerin yaşamında birçok yönden farklılık yaşamalarına sebep olmuştur (Demirbaş ve Koçak, 2020). Salgın döneminde karşılaşılan değişimlerden “Evde kal!” duyurusuyla evden çıkılmaması, sosyal izolasyon, aile büyükleriyle sosyal izolasyonun önemi ve kişiler arası en az bir metre mesafe bırakılması, okula giden öğrenciler için uzaktan eğitime alışma süreci, çalışan anne-babaların uzun süreli evde kalmaları örnek gösterilebilir. Dünya çapında hastalığın ilerlemesini durdurmak için bireylere zorunlu olmadıkça dışarıya çıkmamaları konusunda uyarılar yapılmıştır (Nishiura, 2020). Virüsle karşılaşmamak için insanlar evlerine kapanarak izole olmuş izolasyondan özellikle çocuklar yoğun bir şekilde etkilenmiştir (Huang vd., 2020). Dünyayı yoğun bir şekilde etkileyen ve bazı hastalarda ölümle sonuçlanan salgından insanların psikolojik olarak etkilenmesi, korku ve kaygılı ruh hallerinde bulunmaları normal bir durum olarak değerlendirilmelidir (Yalçın, Dai ve Erkoç, 2020). Covid-19’un en geç geldiği ülkelerden biri Türkiye olmuştur. Türkiye’de ilk vaka 11 Mart 2020, ilk ölüm 19 Mart 2020 tarihinde görülmüştür (Çiftçi ve Çoksüer, 2020). Hasta ve ölüm oranlarının artması sebebiyle, eğitim, spor, ticaret, sosyal ve kültürel alanlarda kısıtlamalara gidilmiştir (Çiftçi ve Çoksüer, 2020).

Güncel virüslerin karmaşık ve değişken doğası tehdit sürecini çözümlenmeyi ve tahmin etmeyi zorlaştırmaktadır (Reperant ve Osterhaus, 2017). Pandemi ile oluşan süreçler, insanların iş ve eğitim süreçlerini, seyahatleri, ithalat, ihracat süreçlerini, ekonomiyi ve tüm dünyadaki ülkelerin kalkınmasını olumsuz yönde etkilemektedir (Naja ve Hamadeh, 2020). İnsanların, günlük hayatını, iş hayatını etkilediği gibi ruhsal süreçleride etkileyip endişeli ve üzgün hissetmesine sebep olmaktadır (Naja ve Hamadeh, 2020). Covid-19 virüsünün en kötü yönleri arasında hızla yayılması ve bulaşıcı olması sayılmaktadır. İnsanlar arasında virus çok hızlı bir şekilde yayılmakta, bağışıklığı zayıf ve kronik hastalıkları olan insanlar riskli grup olarak nitelendirilmektedir (McGarry ve Jackson, 2020). Ocak 2020 ve Mart 2020 tarihleri arasında Covid-19 pandemisi Dünya genelinde hükümetlerin, insanlara hasta olmaları halinde, evde kalmalarını ve seyahat etmemelerini zorunlu kılarak virüsü kontrol altına alma çabaları insanların akıl sağlığı sorunlarıyla karşı karşıya kalmasına sebep olmuştur (Ingravallo, 2020). Özellikle çocuklarda yeni düzene ve kısıtlamalara uyum sorunları sonucunda tepkileri azaltmak ve süreci kontrol altında almak için yetişkin rehberliği ve bilimsel bilgiye ihtiyaç duyulduğu

gözlemlenmiştir (Ingravallo, 2020). Covid-19 virüsü taşıyan insanları, taşımayan insanlardan ayırmak için karantina uygulaması hastalığın yayılmasını durdurmada etkili yöntemlerden biridir (Radha, Mahalakshmi, Kumar ve Saravanakumar, 2020). Yetişkinler için karantinanın amacının salgının yayılmasını önlemek olduğunu anlamak kolaydır. Ancak çocuklar için karantinanın amacının hastalığın yayılmasını önlemek olduğunu anlamak zordur (McGarry ve Jackson, 2020). Salgın süreçlerinde bireyler kısıtlamalardan dolayı içe kapandıkları için kendilerini anlatmada zorlanırlar. Bu durumda insanlar hissettiklerini sanat yoluyla anlatmaya çalışırlar. Sanat hayatın bir yansıması olarak bireylerin yaşamı nasıl yorumladığının ifadesidir. Sanat bütün dönemlerde ve toplumlarda kullanılan insanların hislerini anlattıkları etkili bir iletişim biçimidir. Sanatçılar yaptıkları eserlerle toplumlarının kültürlerini ve özlerini sunmaktadır (Yayan, 2020).

Çocukların ve yetişkinlerin pandemi nedeniyle kendileri, aileleri ve sevdikleri için panik, endişe ve korku yaşamaları olası bir durumdur (Jiao vd., 2020). Pandemi döneminde özellikle çocuklar korku, değersizlik, suçluluk ve üzüntü gibi duyguları hissedebilir ve farklı tepkiler verebilirler (Scheeringa, Zeanah ve Cohen, 2011; Boelen ve Spuij, 2013). Çocuklarda birçok açıdan gelişim tamamlanmadığı için barındırdıkları öfkeyi ağlayarak, küserek veya oyuncaklarına vurarak gösterebilirler (Dyregrov, 2008). Bireylerin olay ve durumlara verdiği tepkiler farklıdır. Salgın sürecini anlamlandırma ve onunla baş etmede izlenecek süreçler yaş gruplarında değişiklik göstermektedir (Özyürek ve Çetinkaya, 2021). Pandemi ile birlikte dışarıdaki aktif yaşamın evde devam etmesi en çok anne ve çocuklarını etkilemiştir. Çocuklar ilk defa bir salgınla karşılaşmış, medya kanalıyla salgına seyirci olmuşlardır. Araştırmalar salgın durumlarında insanların hastalığa bakış açılarının hastalığa verdikleri tepkileri ve hastalığa uyum arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktadır (Hekler vd., 2008). Farklı yaş gruplarının pandemi sürecini anlama ve onunla başa çıkma biçimleri aynı değildir. Salgının çocuklar tarafından doğru algılanmasında anne ve baba rolü büyüktür (Öztürk, Kuru ve Yıldız, 2020). Anne ve babaların salgın nedeniyle endişe içerisinde olması, kaygı ve korku yaşamaları çocuklarını etkilemektedir (Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2003). Çocukların ölümü ve yok oluşu anlamaları çok zordur. Ölüm onlar için oldukça soyut bir kavramdır. Çocuklar yok olmanın nedenini anlamaya çalışırken oldukça farklı neden sonuç ilişkileri kurarlar. Ölümün karmaşıklığı onlarda içe çekilme, yeme bozukluğu, uyku ve saldırganlık gibi bazı sorulara yol açmaktadır (Yıldız, 2004). Çocukların salgın sürecini nasıl

anladıklarının ebeveynleri ve öğretmenleri tarafından bilinmesinin onlara verecekleri duygusal ve sosyal desteği sağlamada gerekli önlemleri alarak çocukların yaşayacakları problemlerin önüne geçebilmelerinde önemli bir etkidir (Usta ve Gökcan, 2020). Salgın ve doğal afetlerden en fazla etkilenen grup içerisinde yer alan çocuklar ebeveynlerine oranla bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gibi birçok açıdan yeterli olgunluğa sahip olamadıkları için pandemi gibi travmatik olaylarla baş etme konusunda yetersizdirler (Schonfeld vd., 2015). Çocukların pandemi sürecine verdiği tepkiler bireysel farklılıklar göstermektedir. Çocukların tamamını ilgilendiren salgına verdikleri tepkiler içinde buldukları faktörlerden etkilenmektedir. Çocukların pandemi sürecine verdiği tepkiler sosyo kültürel etkiler düşünülerek incelenmelidir. Kriz olarak nitelendirilen pandemi sürecine bazı çocuklar tepki göstermezken, bazıları uzun veya kısa süreli tepkiler gösterirler (Pearlman, Schwalbe ve Cloitre, 2010). Çocukların bir kısmı davranışsal ve duygusal tepkileri aynı anda (Boelen ve Spuij, 2013; Scheeringa, Zeanah ve Cohen, 2011) bazı çocuklarda farklı zamanlarda gösterebilmektedir (Dyregroy, 2008).

Ebeveynler ve çocukları maruz kaldıkları felaketslere farklı tepkiler verebilirler. Bu tepkileri gelişim düzeyi, bilgi birikimi ve kişilik ve gibi faktörler etkiler. Küçük yaş gruplarının psikolojik problemlerinde sık karşılaşılan bulgular arasında saldırganlık, sinirlilik, dikkatsizlik, geri çekilme ve ağlama davranışlarına rastlanır. Tepkileri uzun süren çocuklarda depresyon, endişe, anksiyete sonrası stres bozukluğu, bireyler arası iletişim bozukluğu ve akademik başarısızlıklar gibi problemlerle karşılaşılabilir (Madrid, Grant, Reilly ve Redlener, 2006; Main, Zhou, Ma, Luecken ve Liu, 2011). Bu açıdan aileler ve çocukları pandemi sürecinin olumsuz etkileri altındadır. Tıbbi olarak çocuklar koronavirüs hastalığından minimum düzeyde etkilenmelerine rağmen, pandemi sürecinden psikososyal açıdan en fazla etkilenen kesimdir (Ghosh, Dubey, Chatterjee ve Dubey, 2020). Pandemi sürecinde aileler ve çocukları salgın sürecinin sebep olduğu farklı değişimleri yaşamaktadırlar (Usta ve Gökcan, 2020). Çocuğun hayatında karşılaştığı “ölüm, kardeş doğumu, hastalık, doğal afet, savaş ve salgın” gibi kriz durumlarına verdiği tepkiler çoğunlukla onun yaşam alanı içinde olan bireylerinin tepkilerini taklit edebilmektedir (Bronfenbrenner, 1994; Başal, 2018). Pandemi sürecinde çocuklar devletlerin aldığı sosyal izolasyon önlemi nedeniyle eğitim ve öğretimden uzun süre ayrı kalabilirler. Pandemi sürecinde çocukların anne ve babalarına olan bağılılıklarının arttığı, uyku sorunları ve sinirli olma hallerinde artış yaşadıkları (Jiao vd., 2020), çocukların depresif davranış sergilediği (Xie vd., 2020; Altena vd., 2020), aile içinde çocuklara

yönelik olumsuz davranışların arttığı ve teknolojik araçları kullanma oranlarının oldukça yükseldiği tespit edilmiştir (Cluver vd., 2020).

2.2. Özel Yetenekli Bireylerin Özellikleri

Özel yeteneklilik kavramı tarih boyunca insanların ilgi odağı olmuştur. Özel genetik özelliklere sahip bireylerin varlığı doğru alanlara yönlendirildiği takdirde toplum içinde katkıları olumlu yönde olacaktır. Buna bağlı olarak üstün yetenekli bireylerin eğitimlerinin önemi çok büyüktür (Baykoç Dönmez, 2012). Özel yetenekli bireyler, genel olarak değerlendirildiği zaman özellikleri diğer insanlara göre farklılık göstermektedir. Üstün yetenekli bireylere, toplumun farklı ekonomik ve kültürel katmanlarında rastlanır. Belirli bir topluma ait değildir (Callard-Szulgit, 2010). Özel yeteneklilik kavramı genel olarak incelendiği zaman, ortalamanın üzerinde kabiliyete sahip, görev sorumluluğu yüksek ve yaratıcı düşünce yeteneğine sahip olma kavramlarının sentezi olarak nitelendirilir (Csikszentmihalyi ve Robinson, 1986).

Özel yeteneklilik kavramı, bireyde genetik özelliklerle belirlenen ve sonrasında çevresel faktörlerle ilerleyen bir durumdur (Baykoç Dönmez, 2012). Kavram genel olarak, bireyin uzman kişiler tarafından fiziksel gelişim, hareket gelişimi, algı ve dikkat kontrolü, problem çözme yetisi, sosyal gelişim gibi alanlarda çeşitli gözlemler ve incelemelere ölçülen diğer yaşlılarından ileri düzeyde olma durumu olarak nitelendirilmektedir (Baykoç Dönmez, 2012). Özel yetenekli bireylerin en belirgin özellikleri arasında, hızlı öğrenme ve okuma-yazma, öğrendiği bilgiyi net hatırlama, bilgiye derinlemesine sahip olma, yeni bilgilere ve fikirlere açık olma, araştırmaya çok meraklı olma ve yüksek motivasyona sahip olmaları sayılmaktadır (Whitmore, 1981; Tardif & Sternberg, 1988). Özel yetenekli bireyler sahip oldukları özelliklere bağlı olarak özgün stres ve dinamiklere sahiptir. Bu bireylerin durumlarının hayatın her alanında dikkate alınması önemlidir (Robinson, Shore ve Enersen, 2014). Özel ve üstün yetenek sadece okulda değil bireyin aktif olarak etkileşim içinde bulunduğu ve yeteneğini kullandığı her yerde, aile başta olmak üzere toplumun diğer unsurlarının da eğitime katılımını sağlayarak gelişmektedir (Sak, 2009).

Özel yetenekli çocuklar zekâ, yaratıcılık, sanat kapasitesi veya özel akademik alanlarda yaşlılarına göre yüksek düzeyde performans göstermektedirler (VanTassel-Baska ve Stambaugh, 2006). Özel yetenekli çocukları diğer yaşlılarından ayıran en

önemli farklılıklar daha hızlı öğrenme kapasitesi, problemleri daha rahat ve hızlı bulup çözme kapasitesi, soyut düşünceleri ustalıkla kullanabilme ve daha kolay bağlantı yapma kabiliyetini aktarmıştır (Akarsu, 2001; Colangelo, Assouline ve Gross, 2004). Özel yetenek tüm insanlarda gözlenen özelliklerin varoluş derecesindeki, görülme sıklığındaki, ortaya çıkış zamanındaki ve bir araya gelişindeki özgünlükten kaynaklanan bir özelliktir (Akarsu, 2001).

Özel yetenekli bireyler, küçük yaşlardan itibaren bilgi kazanmaya ve öğrenmeye meraklıdırlar (Clark, 2015). Bu bireyler, zihinlerinin devamlı aktif olmasını tercih ederler (Çağlar, 2004). Özel yetenekli çocukların eğitim sürecinde yetenek, düşünce ve yaratıcılıklarını kullanmalarına olanak sağlayan bir öğrenme ortamı onlar için büyük ilgi görmektedir (Çağlar, 2004). Yetenekli öğrencilerin bağımsız ve benzersiz öğrenme fırsatları sağlayan öğretim deneyimleri ve bu öğrencilerin yeteneklerini göstermelerine olanak sağlayan özel uygulama alanları olması önemlidir (Çağlar, 2004). Bu bireyler zihinsel gelişimlerini erken tamamlamaları sayesinde mantıksal çözümler üreterek karmaşık problemlerde yaratıcı adımlarla çözüme ulaşırlar (Kanlı, 2008; Schreglmann, 2016). Özel yetenekli çocuklar çevreyle ilgili problemlere ve dünya üzerinde oluşan sorunlara karşı daha hassastırlar (Piechowski, 1997). Dabrowski'ye göre üstün yetenekli bireyler düşünce ve duygularının zenginliği, hayal güçlerinin canlılığı, ahlaki ve duygusal duyarlılık özellikleri nedeniyle dış dünya ile iletişimlerinde normal bireylerden farklıdır (Saranlı ve Metin, 2012).

2.3. İlgili Araştırmalar

İlgili araştırmalar kısmında, yurt içi ve yurt dışı literatüre ilişkin çalışmalardan bahsedilecektir.

2.3.1. Yurt İçinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar

Bu bölümde koronavirüs, pandemi ve özel yetenekli bireylerle ilgili çoğunluğu yurt içinde olmak üzere ve yurt dışında da yapılmış olan çalışmalar incelenerek tablo halinde Tablo 2.1 ve 2.2'de gösterilmiştir.

Tablo 2.1. Pandemi ve koronavirüs ile ilgili yapılan çalışmalar

Yazarlar (Yıl)	Amaç	Yöntem	Örnekle m	Veri Toplama Araçları	Ulaşılan Sonuçlar
Alsancak ve Kara (2020)	Bireylerin okuldaki sorunlara yönelik olumsuz tutumları geliştirme eğilimi koronavirüs salgını sürecinde çeşitli değişkenler bazında değerlendirilerek yorumlanmıştır.	Yarı Deneysel	N=669	Sorunlara Olumsuz Tutum Ölçeği	Sorunlara yönelik olumsuz tutumun belirleyicileri; psikiyatrik yardım öyküsü, psikiyatrik bozukluklar ve çalışma şekli olarak belirlenmiştir.
Aykut ve Aykut (2020)	Bireylerde travma sonrası stres bozukluğu sosyal hizmet bakış açısıyla değerlendirilmiştir.	Derleme			Yaşanan travmalar sonucu artma ihtimali yüksek olan travma sonrası stres bozukluğu vakaları ile sosyal hizmet uzmanları işbirliği içinde çalışmakta ve bireylerin sosyal işlevselliklerini yeniden kazanma noktasında önemli bir role sahip olmaktadır.
Barış ve Taylan (2020)	Türkiye’de aile içi ilişkiler ve sorunlar, özellikle Covid-19 pandemisi adı verilen küresel salgın sürecinin aile ilişkilerine ve sorunlara etkisinin üniversite öğrencisi gençler perspektifinden ortaya konulması amaçlanmıştır.	Yarı Deneysel	N=1156	Salgın Süreci Aile İlişkileri ve Sorunlara Etkisi Anketi	Türkiye genelinde en çok yaşanan aile içi sorunlar sırasıyla aile üyelerinin birbirlerini eleştirmesi, ailede tartışma ve fiziksel şiddet içermeyen kavgalar, ev içi sorumluluklarla ilgili tartışmalar, aile içindeki etkinliklerin ayrılması ve ev ekonomisi, arkadaş ve akrabalarla ilgili tartışmalardır.
Keşgin ve Durak (2021)	Bu makalenin amacı, Covid-19 pandemisine yönelik algılar ve tutumlar konusunda yaş gruplarına göre farklılık olup olmadığının incelenmesi olarak belirlenmiştir.	Yarı Deneysel	N=37	Algı ve Tutum Anketi	Gençlerin pandemi sürecinde psikolojilerinin daha çok etkilendiği, endişeli bir ruh haline büründüklerini tespit edilmiştir. Salgın sürecinde en çok zorlanılan durumun ne olduğu sorusuna aile içi gerginlik cevabını veren en büyük grubun da 15-20 yaş arasındaki katılımcılar olması bu durumu teyit etmektedir.
Aslan ve Damar (2020)	Bu çalışma, yaşanan salgının birey, toplum ve küresel boyutta yarattığı olumlu düşünce ve duyguları tespit etmeyi hedeflemektedir.	Yarı Deneysel	N=1288	Anket	Bu araştırmada katılımcıların; gençlerin, dar gelirliilerin, öğrencilerin ve işini kaybedenlerin Covid- 19’un bireysel fayda boyutu kapsamında, aileleri ve yakınları ile

					dayanımlarının arttığı, beslenme alışkanlıklarının değiştiği, temel gıda ve temizlik harcamalarının arttığı diğer harcamaların azaldığını düşündükleri ortaya çıkmıştır.
Akinci ve Bolat (2020)	Yapılmış olan bu araştırmada, müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin Covid-19 kısıtlama sürecine ilişkin görüşleri incelenmiştir.	Yarı Deneysel	N=284	Karantina süreçlerine ilişkin görüş anketi	Pandemiden sonra devam edecek olan online eğitimin güçlendirilmesi ve salgın hastalıkların gelecekte de var olabileceği bu nedenle online eğitimin uygulanmasının gerekebileceği ayrıca karantina sürecinde buldukları ortamda ders alma ve ders çalışma süreçlerinden memnun oldukları ortaya çıkmıştır.
Canpolat ve Yıldırım (2021)	Bu araştırmada amaç, ortaokul öğretmenlerinin gerçekleştirdikleri acil uzaktan öğretim faaliyetlerine ilişkin edindikleri deneyimlerini ortaya çıkarmaktır.	Olgu bilim	N=8	Açık uçlu görüşme formu	Öğretim programları incelendiğinde program kazanımlarının daha çok yüze eğitime göre şekillendiği, uzaktan eğitime yönelik bir vurgunun yapılmadığı ancak dijital yetkinlik, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma vb. hedef kazanımların uzaktan eğitimle bağdaştırılabileceği belirtilmiştir.
Yıldız ve Bektaş (2021)	Covid-19 salgınının çocukların boş zaman etkinliklerinde yarattığı değişimin ebeveyn görüşleriyle değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.	Yarı Deneysel	N=32	Açık uçlu görüşme formu	Okulları tatil edilen enerjilerini dışarı atamayan çocukların beden ve ruhen sıkıldıkları, aileleri ile olan ilişkilerinin gerildiği, teknolojiyi sınırlandırmanın ve kontrollü sosyalleşmenin başlaması gerektiği bildirilmiştir.
Sakarya (2020)	Covid-19 pandemisi devam ederken okulların yeniden açılması karşısında olası riskler ve güvenli açılma için önerilerin incelenmesi amaçlanmaktadır.	Derleme			Okulların açılması kararından vazgeçilmeli, öncelikle tüm toplum genelinde alınacak önlemlerle, toplumdaki genel Covid-19 tablosu makul bir düzeye çekilmelidir.
Bozkurt (2020)	Pandemi dönemi içerisinde çalışma düzeni, bireylerin ekonomik kaygıları, dijitalleşme ve verimlilik sürecinin bu	Yarı deneysel	N=5338	İşsizlik Kaygı Ölçeği	Özellikle gençler, eğitim ve gelir düzeyi düşük olanlar arasında geçimini temin konusunda endişe duyanların oranı diğerlerinden daha

	çalışmada amaçlanmaktadır.	incelenmesi			Dijital Çalışma ve Verimlilik Ölçeği	yüksektir. Anketi cevaplayanların üçte ikisine yakını mali birikimlerinin hiç olmadığını ya da en fazla birkaç ay idare edebileceğini ifade etmiştir.
Kutsal (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi süreci içerisinde yaşlıların durumunun incelenmesi planlanmıştır.	Derleme				Araştırmacılar en önemli adımın planlama ve eyleme dayalı bir yaklaşım olduğuna inandıklarını, uluslararası kuruluşlar ve diğer paydaşların iş birliği yapma kararı aldıklarını belirtmişlerdir.
Atakan (2021)	Araştırmanın amacı, siber güvenlik risklerinin ve Covid-19 salgınının uzaktan denetim üzerindeki etkilerini belirlemektir.	Derleme				Salgın nedeniyle tüketici alışkanlıklarında birçok değişimin yaşandığı buna bağlı olarak ülkelerin özellikle yeni sosyal ve ekonomik modeller üzerinde tartıştıkları belirlenmiştir.
Uçkaç (2021)	Bu çalışmada, Sağlık Meslek lisesi öğrencilerinde uzaktan eğitimin, pandemi sürecine bağlı gelişen öğrenci duygu ve davranışları üzerindeki etkilerini belirlemek ve gerekli destek programının geliştirilmesini sağlamak amaçlanmıştır.	Yarı Deneysel	N=167		Anket formu	Küresel salgının alışkanlıkları ve davranışları etkilediği pandemi sürecinde, öğrencilerin virüsün bulaşması, ölüm gibi nedenlerle oluşan korkularının kariyer ve gelecek kaygısının önüne geçtiği belirtilmiştir.
Özdemir ve Arpacıoğlu (2020)	Araştırmanın amacı, sosyal medya kullanımı, sağlık algısı ve sağlık arama davranışının koronavirüs korkusu üzerindeki etkisini incelemektir.	Yarı Deneysel	N=1020		Sağlık Algısı Ölçeği Koronavirüs Korku Ölçeği	Türkiye’de Covid-19 salgını sonrası bazı kesimlerin koronavirüs korkusu ve sağlık arama davranışları açısından daha dezavantajlı olduğu görülmektedir.
Ayata ve Çamur (2020)	Araştırmanın amacı, sosyal hizmet perspektifinden Covid-19 pandemi süreci ve sosyal sorunlara yönelik kriz değerlendirmesi yapmaktır.	Derleme				Pandeminin bir afet olarak ele alınmasının toplumda kaygı, endişe, korku, umutsuz bakış açısı gibi sosyal sorunlara neden olduğu olduğu belirtilmiştir.
Demir (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemisinin sanayi sektörüne etkisi incelemektir.	Derleme				Pandemi sürecinde sanayi sektörünü olumsuz etkilediği ihracat rakamlarında büyük düşüş yaşandığı belirtilmiştir.

Say ve Çakır (2020)	Pandemiden etkilenen bireylerin ruh sağlığını ölçmek amacıyla yapılmıştır.	Yarı Deneysel	N=1249	PHQ-9 İnsan Sağlığı Anketi	Pandemiden ruhsal olarak olumsuz etkilenen bireylerde, stres, depresyon ve anksiyete gibi rahatsızlıkların görüldüğü belirtilmiştir.
Sirem ve Baş (2020)	Okuma güçlüğü olan ilkokul öğrencilerinin Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.	Nitel araştırma	N=30	Mülakat Soruları	Covid-19 sürecinde öğrencilerin okuldan uzak kalmaları kendilerini kötü ve üzgün hissetmelerine neden olduğu belirtilmiştir.
Sarı ve Nayır (2020)	Araştırmanın amacı, pandemi döneminde eğitim sorunları ve fırsatlarını incelemektir.	Derleme			Eğitim kurumlarının uzaktan eğitime geçmesiyle, öğrenciler ve öğretmenlerde yeni düzene alışma sorunu yaşandığı, e-eğitimlerle öğrencilerin internet üzerinden eğitime odaklanmaları için çalışmalar yapıldığı belirtilmiştir.
Öztürk (2020)	Araştırmanın amacı, koronavirüsün reklam sektörü üzerine etkileri ve reklamın geleceğine ilişkin öngörülerini belirlemektir.	Derleme			Pandemi sürecinden; haber, iletişim, sağlık, e-ticaret, hızlı tüketim ürünlerinin olumlu etkilendiği, seyahat, eğlence, etkinlik, spor, dayanıklı tüketim, otomotiv, mücevher, takı ve ulaşım sektörünün olumsuz etkilendiği belirtilmiştir.
Tanhan ve Özok (2020)	Araştırmanın amacı, uzaktan eğitim ve teknoloji bağımlılığını inceleyerek yorumlamaktır.	Derleme			Pandeminin öğrencilerde teknoloji bağımlılığının oluşmasına ve sosyal hayatla bağlarının kesilmesine neden olduğu belirtilmiştir.
Özdemir (2020)	Araştırmanın amacı, yaşlılık algısının koronavirüs salgını sürecindeki kültürel değişimini incelemektir.	Derleme			Salgın sürecinde kitle iletişim araçlarının kuşaklar arası dayanışma modellerini oluşturmasının, yaşlılık kültürü çerçevesinde de değer kazandığı sonucuna ulaşılmıştır.
Öztürk, Üstünelan ve Metin (2020)	Araştırmanın amacı, pandemi sürecinde kadınların ev içerisindeki deneyimleri ve evde kalmanın duygularını incelemektir.	Derleme			Pandemide kadınlar duygu durumlarını, yalnızlık, sıkışmışlık, tedirginlik ve endişe ifadeleriyle belirtmişlerdir. Bu nedenle kadınlarda duygusal-bedensel tepkilerde farklılıklar olduğu bildirilmiştir.

Şahan (2021)	Araştırmanın amacı, Covid-19 tanısıyla tek başına bir hastane odasında olan kişilerin görüşlerini belirlemektir.	Yarı Deneysel	N=38	Görüşme Formu	İzolasyonun psikolojik yönlerine odaklanmanın, sadece uzun dönemde stres, kaygı ve depresyonu azaltmada değil aynı zamanda başlangıçta karantina uygulamaları ve kurallarına uyum sağlamada etkili olacağı belirlenmiştir.
Güler (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi döneminde özel okullara iletilen şikayetlerin incelenmesidir.	Derleme			Pandemi döneminde; uzaktan eğitimde şikayetler arasında derslerin etkin işlenmediği özel okulların önemle ele almaları gereken konular arasında ücret politikaları geldiği belirlenmiştir.
Başaran vd. (2020)	Araştırmanın amacı, pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiğinin belirlenmesidir.	Yarı Deneysel	N=240	Görüşme Formu	Birçok öğrencinin düzenli olarak uzaktan eğitime katıldığı ancak bir kısmının katılmadığı ya da bazen katıldıkları belirlenmiştir.
Ekiz (2020)	Araştırmanın amacı, öğrencileri yüz yüze eğitim öğretim hayatından uzaklaştıran koronavirüsün günlük hayatı nasıl etkilediğini incelemektir.	Yarı Deneysel	N=20	Görüşme Formu	Karantina döneminde uzanarak ve oturarak yapılan işlerin artması, gün geçtikçe sinir, stres, öfke, sürekli aynı şeyleri yapmaktan sıkılmalar ve yapılamayan şeylere de büyük özlem duyma durumlarının bulunduğu belirlenmiştir.
Güngörer (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19'un toplumsal kurumlara etkisinin incelenmesidir.	Yarı Deneysel	N=20	Görüşme formu	Covid-19'un en çok etkilediği düşünülen kurumların başında ekonomi gelmekte, bunu da sırasıyla aile, eğitim, din ve siyaset kurumlarının takip ettiği belirlenmiştir.
Karataş (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi sürecinin LGS ve YKS sınavına hazırlık sürecinde olan çocuk ve ergenlerin psikolojilerine yansımalarının incelenmesidir.	Yarı Deneysel	N=663	Görüşme Formu	Çalışma sonuçlarına göre Covid-19 pandemi sürecinde LGS ve YKS sınavlarına hazırlanan öğrencilerin birtakım psikolojik sıkıntılar ve zorlanmalar yaşadığı belirlenmiştir.
Nerman, Burçin ve Kadan (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 sürecinde çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını incelemektir.	Derleme			Çocukların önlemleri yetişkinler kadar anlamlandıramadığı, risklere duyarsız davrandığı, geçmişte yaptığı davranışları yapmak istediği ve bu isteklerine paralel olarak

						birtakım olumsuz davranış içerisine girdikleri belirlenmiştir.
Yayan (2020)	Araştırmanın amacı, bir hastalık olarak Covid-19'un resim öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin resimlerine yansımalarını belirlemektir.	Derleme			Resim Öğretmenleri	Bireylerin sağlıklı olabilmeleri hastalıklara gerekli hassasiyetleri göstermeleri, sağlıklı davranışlar sergilemeleri ve bireysel davranış özelliklerine bağlı aile, kültür, sanat ve eğitim gibi kurumlarla yakından ilgileriyle mevcuttur.
Yaşar (2020)	Araştırmanın amacı, değişen yaşlılık algısı ve Covid-19 ile damgalanan yaşlıların durumunu incelemektir.	Derleme				Pandemi sürecinde, yaşlı bireylerde sosyal yalıtım, yalnızlık ve değersizlik duyguları geliştiği belirlenmiştir.
Yalçın, Dai ve Erkoç (2020)	Araştırmanın amacı, ebeveynlerin virüs salgınına ilişkin duygu durumları ve çocuklara etkilerinin incelenmesidir.	Yarı Deneysel	N=153		Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği Algılanan Stres Ölçeği	Pozitif ve negatif duygularını kontrol edemeyen ebeveynlerin, çocuklarının stres yaşamasına zemin hazırladığı belirlenmiştir.
Özşenler (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19'un dile yansımalarını incelemek ve pandemi kelimeleri üzerine bir analiz yapmaktır.	Derleme				Bireylerin pandemi sürecinde sıklıkla gündem olan sosyal mesafe, izolasyon, karantina, pandemi ve pik yapma gibi kelimeleri öğrendiği ve sosyal medyada kendilerinde var olan duygu çalkantılarını azaltma yöntemi olarak kullandıkları belirlenmiştir.
Yıldırım (2020)	Araştırmanın amacı, dijital çağda dijital pandemi ve Covid-19 gündeminin incelenmesidir.	Derleme				Dijital pandemilerin, geleceğin dünyasında insanlığı bekleyen virüslerden ziyade bilgiyle yayılan virüsün yarattığı yeni tip salgınlar çıkaracağını düşündürmektedir.
Karaca, Aksakal ve Kılıç (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgınının aile içerisinde yol açtığı etkilerinin incelenmesidir.	Yarı Deneysel	N=816		Anket	İşini kaybetmeyen ve yaşam standartları değişmeyen bireylerin, işini kaybetme kaygısıyla yaşayan bireylere göre aile içi ilişkiler açısından daha olumlu durumda olduğu belirlenmiştir.

Bozlu ve Güçlü (2021)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgını ve tek başına yaşayan bireylerde aile algısını incelemektir.	Yarı Deneysel	N=22	Görüşme Formu	Covid-19 salgınının tek başına yaşayan bireylerde ailesiyle kurduğu ilişkiyi ve aile kurumuna bakış açısını etkilediği belirlenmiştir.
Silik, Ilgaz ve DüNDAR (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 sonrası turist davranışlarının kuşak farklılıkları açısından incelenmesidir.	Yarı Deneysel	N=356	Çoklu Uyum Analizi	Yerli turistlerin Covid-19 salgını sonrası bazı davranışlarının kuşaklara göre farklılaşabildiğini ortaya koymuştur.
Kayabaşı (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19'un piyasalara ve tüketici davranışlarına etkisini incelemektir.	Derleme			İnsanların zorunlu ihtiyaçlarını giderecek ürünler dışında, acil olmayan ihtiyaçlarını erteleme eğilimine girdiği ve pandeminin insanların gelirlerini uzun süre olumsuz etkileyeceği kaçınılmaz görülmektedir.
Akdoğan vd. (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19'un bugününü ve sonrasını incelemektir.	Derleme			Pandemi ile mücadele sürecinin, bilgi-işlem teknolojileri ve Endüstri 4.0 ile gelen tüm bileşenleri kapsayan bir ağ olarak düşünülmesi sonucuna ulaşılmıştır.
Bakioğlu ve Çevik (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi sürecinde Fen Bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesidir.	Yarı Deneysel	N=75	Görüşme Formu	Öğretmenler süreçte internet bağlantısının kesilmesi, öğrencilerin derslere katılım oranının düşük olması ve öğrencilerde oluşabilecek bilgi eksiklikleri nedeniyle kaygılı olduklarını, bunun yanı sıra eğitim teknolojileri kullanımlarının olumlu yönde etkilendiğini belirtmişlerdir.
Gökçe vd. (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi öncesinde ve sonrasında sağlık çalışanlarının algılarının incelenmesi olarak belirlenmiştir.	Yarı Deneysel	N=209	Toplulukçu Yeterlilik Ölçeği	Uygulanan ölçekler sonucunda, Covid-19'un sağlık çalışanlarını olumsuz olarak etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.
Kocabaş (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 ve eşitsizlik kavramının incelenmesidir.	Derleme			Araştırmalar, yoksul kesimlerde virüse yakalanma olasılığının daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Pandeminin siyasal anlamda da sonuçları olacaktır.
Akyavuz ve Çakın (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgınının eğitime etkisi konusunda	Yarı Deneysel	N=25	Görüşme Formu	Okul yöneticilerinin Covid-19 süreci kapsamında eğitim sistemi içerisinde sorunlar yaşadıkları ve bu sorunların iletişim eksikliği,

	okul yöneticilerinin görüşlerini incelemektir.				teknik yetersizlik, bilgi eksikliği, öğretmenlerin ilgisizliği ve planlama yetersizliği şeklinde olduğu tespit edilmiştir.
Tanyıldızı (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgını sürecinde sağlık iletişimde sosyal medyanın etkisini incelemektir.	Derleme			Özellikle Web 2.0 teknolojisi sayesinde yazının yanında, ses, görüntü, fotoğraf ve video gibi paylaşımları olanaklı hale getiren sosyal medya bu süreçte yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.
Tuna Uysal ve Eren (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgını sürecinde sosyal medyada yaşlılara yönelik ayrımcılık: Twitter örneğinin incelenmesi olarak belirlenmiştir.	Derleme			Twitter'da yapılan paylaşımlarda yaşlıların küçümsenme, aşağılanma, hakaret etme ve nefret söylemleri gibi ayrımcı tutum, söylem ve betimlemelerle karşılaştıkları görülmüştür.
Yurtbakan ve Akyıldız (2020)	Araştırmanın amacı, sınıf öğretmenleri, ilkökul öğrencileri ve ebeveynlerin Covid-19 döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşlerini belirlemektir.	Yarı Deneysel	N=39	Görüşme Formu	İlkokul öğrencileri, ebeveynleri ve sınıf öğretmenleri, yüz yüze eğitimi tercih ettiklerini, öğrenciler uzaktan eğitim sürecinde herhangi bir sorunla karşılaşmadıklarını, ebeveynler ders sürelerinin kısa olması ve öğretmenlerin konuları yüzeysel anlatılmasını sorun olarak gördüklerini belirtmişlerdir.
Onur (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgını döneminde peyzaj ve insan ilişkisinin mekan tercihleri üzerinden incelenmesi olarak belirlenmiştir.	Yarı Deneysel	N=100	Anket	Pandemi döneminde insanların mekan tercihlerinin değiştiği, doğaya daha yakın ve açık mekanları tercih ettikleri belirlenmiştir.
Can (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemisi ve pedagojik yansımalarının açık ve uzaktan eğitim uygulamaları çerçevesinde belirlemektir.	Derleme			Toplumda açık ve uzaktan eğitim hizmetlerinin öneminin anlaşılmaya başlandığı, açık ve uzaktan eğitimde sadece niceliğin değil, niteliğinin önemli olduğu bildirilmiştir.
Aşkın, Bozkurt ve Zeybek (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemisinin psikolojik etkileri ve terapötik müdahalelerin incelenmesidir.	Derleme			Depresyon, kaygı, yalnızlık, sosyal izolasyon gibi nedenlerle değişen iş ve çalışma koşulları, sağlık çalışanlarında travma, ailelerinden ayrı kalma gibi birçok sonucu beraberinde getirmiş salgın sürecinde ve sonrasında psikolojik müdahalelerin gerekliliği ortaya koymuştur.

Öztürk vd. (2020)	Araştırmanın amacı, pandemi döneminde hane halkındaki çatışma ve birlik-beraberlik durumunun incelenmesidir.	Yarı Deneysel	N=372	Covid-19 Hane halkı Çevre Ölçeği	Hane halkındaki birlik ve beraberlik durumunun çatışma durumuna göre daha yüksek olduğu görülmüştür.
Erdoğan, Koçoğlu ve Sevim (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemisi sürecinde anksiyete ile umutsuzluk düzeylerinin psikososyal ve demografik değişkenlere göre incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=1026	Beck Umutsuzluk Ölçeği Beck Anksiyete Ölçeği	Covid-19'un olumsuz psikolojik ve sosyal çıktılarla ilişkili bulunması nedeniyle ruh sağlığını koruyucu önlemlerin yaygınlaştırılması ve psikososyal destek uygulamalarının toplumdaki her birey tarafından erişilebilir hale getirilmesinin önem taşıdığı belirtilmiştir.
Çubuk (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 ile gelen kayıp nesne, yaş ve depresyonun incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=13	Görüşme Formu	Danışanların en çok rollerini ve ötekinin bakışını kaybettiği tespit edilmiş, kayıp nesnelere birlikte özgürlük, güvenli alan ve yaşam-sağlık nesnelere de kaybedildiği belirtilmiştir.
Küçükşen (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 günlerinde ev hallerinin karikatürlere yansımaları ve bunların incelenmesidir.	Nitel araştırma			Sosyal izolasyon sürecinde, karikatürlerin aileyle ilgili temel sorun alanlarından aile içi iletişimsizlik, ailede rol paylaşımında adaletsizlik, aile içi şiddet, ailede boş zaman değerlendirme etkinlikleri gibi temalarda yoğunlaştığı, pandemi sürecinde eve kapanmanın, eşler arasındaki muhabbeti artırdığı teması işlendiği belirlenmiştir.
Tural (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi dönemi ev karantinasında fiziksel aktivite düzeyinin ve yaşam kalitesinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=260	Sağlıkla İlgili Yaşam Kalitesi Ölçeği	Ev karantinasında düşük fiziksel aktiviteye sahip olan sağlıklı kişilerin genel sağlık durumlarının olumsuz etkilendiği belirlenmiş, fiziksel aktivitenin artırılması ile yaşam kalitesinde olumlu düzelme olacağı bildirilmiştir.
Güloğlu vd. (2020)	Araştırmanın amacı, pandemi sürecinde bireylerdeki anksiyete ve umutsuzluk düzeylerinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=491	Beck Anksiyete Ölçeği, Beck	Covid-19 pandemisinin bireylerin ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkilerinin olduğu ve bu

				Umutsuzluk Ölçeği	durumun artarak devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır.
Yıldırım (2020)	Araştırmanın amacı, salgınların sosyal-psikolojik görünümünün incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=10	Görüşme Formu	İnsan doğa ilişkisinde üretim ve tüketim odaklı doğanın sömürülmesi ile evrensel boyutta risklerin kaçınılmaz olduğu, belirsizlik ve kaygının oluşturduğu korku kültürünün modern risklerin ortak özelliği olduğu ifade edilmiştir.
Soğukdere ve Öztunç (2020)	Araştırmanın amacı, sosyal medyada koronavirüs dezenformasyonunun incelenmesidir.	Nitel araştırma			Hastalık ülkemize geldikten sonra, yapılan yalan haber paylaşımları, hastalık öncesine göre iki kat artış göstermiş, twitter'ın yalan haber paylaşımında en üst sırada olduğu, medyanın yalan haberleri direk kullandığı belirlenmiştir.
Turan ve Gürol (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi döneminde çevrim içi ders alan üniversite öğrencilerinin stres algıları ve görüşlerinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=544	Stres Ölçeği Öğrenme Ortamına İlişkin Öğrenci Algısı Anketi	Uzaktan eğitim uygulamalarında öğrencilerin stresli oldukları, problemlerle karşılaşmış olsalar bile esnek öğrenme ortamı ve dersi tekrar edebilme gibi olanaklar açısından uzaktan eğitime ilişkin memnun olduklarını, çoğunluğu yüz yüze eğitimi tercih ettiklerini belirtmişlerdir.
Görmüş ve Arslankoç (2020)	Araştırmanın amacı, sosyal hizmet perspektifinden Covid-19 salgını sürecinde aile içi şiddet olgusuna ilişkin bir genel değerlendirmenin yapılmasıdır.	Derleme			Salgın sürecinde aile içi şiddetin azaltılması, meslek elemanlarının gerekli müdahale planlarını oluşturmaları, Alo 183, koronavirüs online ruhsal destek programı (KORDEP) gibi danışmanlık hatları ve hizmetlerine, ilkyardım, sığınma evleri gibi kaynaklara ulaşabilmelerine ve bu grupların temel ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olmaları gerektiği bildirilmiştir.
Erzen ve Ceylan (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgını ve uzaktan eğitimde uygulamada yaşanan sorunları incelemektir.	Yarı deneysel	N=13	Görüşme Formu	Bazı öğretim üyelerinin sadece not paylaşımıyla yetindikleri, kalitesiz içerik paylaştıkları, öğrencilerle iletişim kurmadıkları ve ödevlerinde anlaşılmaz yönergeler verdikleri belirtilmiştir. Uzaktan eğitimde değerlendirme

						sürecinde kopya çekilmeye müsaitlik olumsuzluk olarak bildirilmiştir.
Göktepe (2020)	Araştırmanın amacı, pandemi döneminde bireylerin uzaktan çalışma modeli algısının incelenmesidir.	Olgu bilim	N=10	Görüşme Soruları		Araştırmaya katılanların %60'ı evden çalışmanın ailevi rollerine olumlu katkısı olduğunu, evden çalışmanın genel olarak akademisyenler tarafından olumlu algılandığı bildirilmiştir.
Çiçek ve Almalı (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi sürecinde kaygı, öz yeterlilik ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.	Tarama Modeli	N=798	Anket		Bu dönemde “Ya salgın bitmezse?, Ya işimi kaybedersem?, Ya hastalanırsam?, Ya aşı bulunmazsa?” gibi sorular belirsizlik karşısında kaygılandığımızın işaretleridir. Kaygının belirsizlikten beslendiği düşünüldüğünde Covid-19’un aynı zamanda tam bir kaygı kuluçkası olduğu belirtilmiştir.
Kara ve Alsancak (2020)	Araştırmanın amacı, koronavirüs pandemisinde toplumun yaşlı ve engellilere yönelik düşüncelerinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=348	Görüşme Formu		Yerel ve kamusal hizmetlerin yaşlılar için daha çok genişletilmesi, engellilere yönelik sosyal, psikolojik ve ekonomik desteklerin artırılması gerekliliği ön plana çıkmaktadır.
Bekaroğlu ve Yılmaz (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19’un psikolojik etkilerinin incelenmesidir.	Derleme				Alan yazın incelendiğinde, salgının yetişkinlerde kaygı, korku, öfke gibi olumsuz duygusal tepkilere yol açtığı, kaygı bozuklukları, depresif bozukluklar, travma sonrası stres bozukluğu gibi psikolojik rahatsızlıklara yatkınlıkları artırdığı, intihar düşünceleri, uykusuzluk gibi psikolojik belirtilere sebep olduğu, salgın ile sahada mücadele eden sağlık çalışanlarında da benzer semptomların olduğu ve etkili problem çözme becerilerinin azaldığı bildirilmiştir.
Ceyhan ve Uzuntarla (2020)	Araştırmanın amacı, akademik personelin Covid-19’a yönelik bilgi, tutum ve davranışlarının belirlenmesidir.	Yarı deneysel	N=268	Anket		Katılımcıların bilgi düzeyinde ailedeki birey sayısına, tutumlarında cinsiyete ve medeni duruma, davranışlarında ise cinsiyet, yaşa ve statüye göre anlamlı farklılık bulunmuştur.

Küçükali ve Çınar	Araştırmanın amacı, akademisyenlerin Covid-19 algısını belirlemektir.	Yarı deneysel	N=245	Anket	Akademisyenler, Covid-19 salgınıyla mücadelede alınan ulusal ve yerel tedbirleri yeterli görmekle birlikte bu salgının küresel akıllarca tasarlanmış ve ileride devam edecek biyolojik saldırılardan biri olabileceğine yönelik bir algıya sahip olduklarını da belirtmişlerdir.
Baran ve Karaçam (2020)	Araştırmanın amacı, bilim insanlarının sahip olduğu risklere yönelik ortaokul öğrencilerinin algılarının incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=592	Anket	Öğrenciler, bilim insanlarının fiziksel, ekonomik, sosyolojik, emeğe yönelik ve psikolojik risklere sahip olduklarını belirtmişlerdir.
Cihanyurdu vd. (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgınında ergenlerin geleceğe yönelik kaygı ve umut düzeylerinin belirlenmesidir.	Yarı deneysel		Kaygı Ölçeği Çocuklarda Umut Ölçeği Sürekli Umut Ölçeği	Çevrim içi anketlerin verileri klinik bir durumu yansıtmamakla birlikte, salgın sürecinde ergenlerin kaygı ve umut düzeyleri ile ilgili verilerin tıbbi yazına katkıda bulunacağı ruhsal olarak hassas grupta olan çocuk ve ergenlerle bu alanda yapılacak yeni çalışmalara ihtiyacın olduğu belirtilmiştir.
Budak ve Korkmaz (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi sürecine yönelik olarak genel bir değerlendirme yapmaktır.	Derleme			Türkiye’de ilk olarak 11 Mart 2020 tarihinde görülen Covid-19 vakasından 12 Mayıs 2020 tarihine kadar geçen sürede toplam vaka sayısı 141 bin 475, Covid-19 kaynaklı toplam ölüm sayısı 3 bin 894 olarak belirtilmektedir.
Kula (2020)	Araştırmanın amacı, koronavirüs salgını üzerine spiritüel bir okuma denemesinin gerçekleştirilmesidir.	Derleme			Koronavirüsün insan hayatında büyük değişikliklere sebep olduğu, insanlığın içinde bulunduğu durumdan kurtulmak için çözüm yolları aradığı, zor durumlarda belirsizlik duygusu yaşayan insanları anlamaya, nefes ve nefes arasında bir ilişki kurmaya ve ev kavramını yeniden değerlendirmeye olanak sağladığı bildirilmiştir.

Ahmedı (2020)	Araştırmanın amacı, koronavirüs pandemisinin toplumsal etkilerini incelemektir.	Derleme				Sağlığın temel mesele haline gelmesi, toplumun hızla dijitalleşmeye doğru ilerlemesi, sosyal ilişki biçimlerinin değişmesi ve tüm ekonomik faaliyetlerin yeniden biçimlenmesi gibi bir takım yapısal dönüşümler meydana gelmiştir. Salgınla birlikte toplumsal düzenin yeniden inşa edilmesi gerekliliği açıkça ortaya çıkmıştır.
Baysal ve Ocak (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgını sonrasında okul kavramındaki paradigma değişimine ve okulların yeniden açılmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesidir.	Yarı deneysel	N=42	Görüşme Formu		Covid-19 salgını sonrasında eğitim ortamlarındaki paradigmanın köklü değişimlere uğradığı sonucu bildirilmiştir.
Koç (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgını sürecinde İlahiyat Fakültesi Öğretmenlik uygulaması dersinin uzaktan eğitim yoluyla yapılmasının etkilerinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=176	Görüşme Formu Anket		Öğrencilerin uzaktan eğitim yoluyla aldıkları derslerin etkililiğine ve verimliliğine yönelik algılarının tam düzeyde olduğu, kız öğrencilerin ve evinde çalışma odası olan öğrencilerin diğer öğrencilere göre uzaktan eğitimle yapılan dersleri daha verimli buldukları, uzaktan eğitimde kendilerini daha rahat hissettikleri ancak derse motive olma konusunda sıkıntılar yaşadıkları tespit edilmiştir.
Ünal ve Bulunuz (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgını dönemi uzaktan eğitim çalışmaları ve sonraki süreçle ilgili Fen Bilimleri Öğretmenlerinin görüş ve önerilerinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=10	Görüşme Formu		Öğretmenler EBA'yı bu süreçte aktif olarak kullandıklarını, "canlı ders" uygulamasının başlamasıyla uzaktan eğitimin daha verimli hale geldiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenler için en önemli problem internet, bilgisayar ve akıllı telefonu olmayan öğrencilerin uzaktan eğitim faydalanamaması olmuştur.
Şahin, Hoşoğlu ve Önal (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemisinde sağlık çalışanlarında ve çocuklarında anksiyete belirtilerinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=242	Çocuklarda Anksiyete Tarama Ölçeği		Sağlık çalışanlarının ve çocuklarının Covid-19 pandemisinde yüksek düzeyde anksiyete yaşadıkları, sağlık çalışanları ve çocuklarının kaygısı arasında pozitif bir ilişki olduğu belirtilmiştir.

Arslan ve Filiz (2020)	Araştırmanın amacı, sağlık eğitimi alan öğrencilerin Covid-19 salgınına yönelik algılarının değerlendirilmesidir.	Yarı deneysel	N=911	Covid-19 Salgınına Yönelik Tutum Ölçeği	Öğrencilerin devlet tarafından yapılanlara olumlu baktıkları, bireysel tedbirlere duyarlı ve virüse karşı alınacak önlemlere yönelik bilgili oldukları, virüse karşı endişelerinin yüksek olduğu, buldukları yer fark etmeksizin aynı algılara sahip oldukları belirlenmiştir.
Şen ve Kızılcıoğlu (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi sürecinde üniversite öğrencilerin ve akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin belirlenmesidir.	Yarı deneysel	N=38	Görüşme Formu	Öğrenciler uzaktan öğretimi sıkıcı bulduklarını, sosyalleşmeye engel olduğunu, akademik performanslarını düşürdüğünü, yıpratıcı olduğunu ve motivasyon kayıpları yaşadıklarını belirtmişlerdir.
Paksoy (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemisi ile oluşan korku ve davranışlara inancın etkisinin incelenmesidir.	Derleme			Covid-19'a çare bulunamaması insanları korku ve endişeye düşürmüş, artan korku ve endişelerin davranışlara yandığı belirtilmiştir.
Sargın ve Kutluca (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgını sürecinde yetişkinlerin tepkilerini belirlemektir.	Derleme			Yapılan literatür taraması sonucunda yetişkinlerin özellikle ruhsal açıdan olumsuz etkilendikleri ve salgına karşı farklı tepkilerde buldukları sonucuna ulaşılmıştır.
Haşiloğlu, Durak ve Arslan (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 uzaktan eğitim sürecinde Fen Bilimleri Şube Rehber Öğretmenlerinin gözünden öğretmen, öğrenci ve velilerinin değerlendirilmesidir.	Yarı deneysel	N=10	Görüşme Formu	Öğretmenlerin çoğu, öğrencilerinin tamamına ulaşamadıklarını, süreç içerisinde eğitim bilişim ağını (EBA) az kullandıklarını, uzaktan eğitim sürecinde velilerin genelinin ilgisiz olduğunu, ilgili olanların sosyoekonomik düzeyinin iyi olduğunu ve öğrencilerine ulaşmak için en fazla WhatsApp kullandıklarını ifade ettikleri belirtilmiştir.
Demir (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi sürecinde sosyoloji öğrencilerin yaşlılığa karşı tutumlarının incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=165	Yaşlı Ayrımcılığı Ölçeği	Sosyoloji öğrencilerinin Covid-19 pandemi sürecinde yaşlılığa tutumlarında anlamlı bir farklılığının olduğu belirtilmiştir.

Ünal, Atik ve Gözüyeşil (2021)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemisinin kadınları etkileme durumlarının incelenmesidir.	Derleme				Covid-19 pandemisinin, insanları sadece fiziksel olarak değil, psikolojik ve sosyal olarak da etkilediği, izolasyon süreciyle kadının bakım rolünün artması, sağlık iş gücünde çoğunluğu oluşturması gibi nedenlerin kadın için dezavantajlı bir durum oluşturduğu bildirilmiştir.
Erciyeş ve Genç (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgınının toplumsal değişim ile güvenlik ortamına etkisinin incelenmesidir.	Derleme				Virüsün yayılmasının devam etmesi durumunda, asayiş suçlarında azalma, buna karşı siber, dijital, finansal teknoloji ve yağmacılık suçlarında artış olabileceği, devletlerin kişisel özgürlükler ile kamu sağlığı arasında bir seçim yapma ikilemiyle karşılaşabileceği bildirilmiştir.
Fidan (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 belirsizliğinde ilköğretim öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=23	Görüşme Formu		Zorunlu uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönleri olduğu, en sık ifade edilen olumlu yönlerin akademik ve sosyal kodlarda görüldüğü, genel olumsuzluklar temasında erişim sorunu en sık bahsedilen olumsuz yön olduğu belirtilmiştir.
Bozkurt (2020)	Araştırmanın amacı, koronavirüs pandemisi sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algılarının incelenmesidir.	Olgu bilim	N=53	Görüşme Soruları		Olumlu metafor grubunda kolaylaştırıcı, yaşam boyu öğrenme, topluluk hissi, özerklik, zaman ve mekan bağımsızlık, içsel motivasyon ve erişebilirlik temaları, olumsuz metaforlar grubunda yalnızlık duygusu, yapaylık, sosyalleşme, dışsal motivasyon, izolasyon, iletişimsizlik, psikolojik uzaklık, kalite, eşitsizlik, anımsızlık ve duyuşsal yakınlık temalarının öne çıktığı belirtilmiştir.
Erdoğan (2021)	Araştırmanın amacı, yeniden eğitim sisteminin incelenmesidir.	Derleme				Okulların kapanmasıyla başlayan yeni dönemde eğitim sisteminin yapısal ve felsefi anlamda değişmesi, okul, öğretmen ve öğrenci gibi ana

						unsuların yeniden tanımlanması gerektiği belirtilmiştir.
Dönmez ve Gürbüz (2020)	Araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin Covid-19 virüsü hakkında bilişsel yapılarının incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=112	Görüşme Soruları	Katılımcıların Covid-19 kavramı hakkında bilişsel yapılarının algı, bulaşma nedeni ve korunma yolları üzerinde yoğunlaştığı ve bazı kavram yanlışlarına sahip oldukları belirlenmiştir.	
Civelek ve Uyanık (2020)	Araştırmanın amacı, okul öncesi eğitimde okul dışarıda günü etkinliklerinin pandemi öncesinde ve sonrasında incelenmesidir.	Nitel araştırma	N=200		2019 yılındaki etkinliklerin 2020 yılındaki etkinliklere göre daha fazla çeşitliliğe sahip olduğu, 2019 yılında daha çok yarı aktif, 2020 yılında ise daha çok pasif etkinlikler yapıldığı, 2019 yılındaki etkinliklerin çoğu büyük grup etkinlikleri şeklinde yapılırken, 2020 yılında etkinliklerin tamamı bireysel olacak şekilde uygulandığı belirtilmiştir.	
Demir ve Çifçi (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 pandemi sürecinde egzersizin lise öğrencilerinin psikolojik sağlık düzeylerine etkisinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=223	Psikolojik Sağlık Ölçeği	Covid-19 sürecinde egzersiz yapan katılımcıların psikolojik sağlık düzeylerinin, egzersiz yapmayanlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.	
Gündüz (2020)	Araştırmanın amacı, Türkiye'nin yeni koronavirüs salgını ile sınavını ve kamuoyu algısını incelemektir.	Yarı deneysel	N=742	Anket	Katılımcıların sağlık çalışanlarına, akla/bilime sağlık bakanlığına güven duydukları ve salgın süreci sonrası devletin eğitim, sağlık ve teknoloji alanlarına daha fazla yatırım yapmasını istediklerini, güvenli gelecekleri açısından Türkiye'de güçlü sağlık sistemi, güçlü toplumsal dayanışma, ve sosyal güvenlik sistemini önemli buldukları ortaya çıkmıştır.	
Sarıtaş ve Barutçu (2020)	Araştırmanın amacı, öğretimde dijital dönüşüm ve öğrencilerin çevrim içi öğrenmeye hazır bulunuşluğunun incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=2835	Çevrimiçi öğrenim faaliyetleri tutum ölçeği	Öğrencilerin çevrimiçi öğrenim için hazır bulunuşluluklarının olduğu, ancak çevrimiçi öğrenme kontrolü açısından kendilerini yetersiz buldukları, çevrimiçi öğrenime hazır bulunuşluluğunun lisans öğrencilerinin sınıfları ve daha önceden çevrimiçi öğrenim	

						deneyimlerinin olup olmasına göre farklılaştığı belirtilmiştir.
Erkan (2020)	Araştırmanın amacı, tüketicilerin Covid-19 döneminde yayınlanan birlik, beraberlik ve motivasyon temalı reklamlara yönelik algılarının incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=13	Görüşme Soruları	Birlik, beraberlik ve motivasyon temalı reklamların tüketicilerin bir kısmı için umut ışığı olduğu, yalnız olmadıklarını hissettirdiği, bazı tüketiciler tarafından ise yapay bulunduğu ve duygu sömürüsü olarak algılandığı belirtilmiştir.	
Ergül ve Yılmaz (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgını süresince aile içi ilişkilerin doğrulayıcı faktör analizinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=240	Anket	İkinci düzey DFA analizi sonucunda, aile içi iletişim üst boyutu ile diğer faktörler arasında pozitif yönde kuvvetli bir ilişki olduğu, duygusal/finansal ve fiziksel yeterlilikler arttıkça aile içi iletişimin de artacağı bildirilmiştir.	
Çelebi (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgınına ilişkin tepkilerin psikolojik sağlamlılık açısından incelemesidir.	Yarı deneysel	N=499	Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği	Psikolojik sağlamlık düzeyi düşük olan bireylerin bu süreçten daha olumsuz etkilendiği belirtilmiştir.	
Kımtar (2020)	Araştırmanın amacı Covid-19 günlerinde bireylerin psikolojik sağlamlık düzeylerinin bazı değişkenler tarafından incelenerek yorumlanmasıdır.	Yarı deneysel	N=337	Psikolojik Sağlamlık Ölçeği	Bireylerin sosyo-demografik ve kültürel özellikleri ile psikolojik sağlamlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlılık düzeyinde farklar ve ilişkiler olduğu bildirilmiştir.	
Çakın ve Akyüz (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 süreci ve eğitime yansımaları noktasında öğretmen görüşlerinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=20	Görüşme Soruları	Öğretmenlerin iletişimle, velilerle ve öğrencilerin öğrenmesiyle ilgili sorunlar yaşadıkları ayrıca öğrencileri motive etmek için destekleyici etkinlikler yaptıkları, gelecek için teşvik ettikleri, okulun devam ettiğini hissettirdikleri, sağlık çalışmaları yaptıklarını ve güzel sözler söyledikleri belirtilmiştir.	
Ermiş ve Bayraktar (2021)	Araştırmanın amacı, travma sonrası gelişim perspektifinden gelişimsel	Derleme			Her yaş dönemi için pandemi sürecinin olumlu sonuçları olduğuna ilişkin bulgular gözlemlenirse de daha çok olumsuz bulguların öne çıktığı,	

	eğride yeni bir kuşak olarak Covid-19'un incelemesidir.					kuşaklararası etkileşimlerin arttığı ve ilişkilerin bu dönemde yeniden yapılanmasının söz konusu olduğu, Covid-19 sürecinin ilerleyen yıllarda farklı yaş gruplarını olumlu ya da olumsuz etkileyebilecek bir deneyim olarak görüldüğü belirtilmiştir.
Hotar vd. (2020)	Araştırmanın amacı, pandeminin toplumsal yansımalarını incelemektir.	Yarı deneysel	N=442	Anket		Bir toplumun en temel ihtiyaçlarından birinin sağlık hizmetleri olduğunu, pandeminin yayılmasını kontrol altına almak için sosyal izolasyonun sağlanması gerektiğini, kamu ve özel sektörün gerekli önlemleri alarak, kontrollü bir normalleşme sürecine geçmesinin büyük önem taşıdığı bildirilmiştir.
Kardeş (2020)	Araştırmanın amacı, pandemi süreci ve sonrası ruhsal ve davranışsal değerlendirmenin yapılmasıdır.	Derleme				Covid-19 enfeksiyonu olan hastalar dışında genel nüfus, yaşlılar, çocuklar, psikiyatrik bozukluğu olanlar ve sağlık profesyonelleri arasında da ruhsal sorunlarda artış olduğu bildirilmiştir.
Sirer (2020)	Araştırmanın amacı, eğitimin ekran üzerinden teknolojik dönüşümünde pandemi döneminin etkisini incelemektir.	Derleme				Öğrencilerin televizyondan ziyade yeni medya uygulamalarını kullandığı, akıllı topluma kaynaklık edecek yeni nesil örgün eğitime döndüğünde teknolojiyi merkeze alan ve ekranların daha fazla kullanıldığı bir sisteme geçileceği bildirilmiştir.
Saatçi ve Aksu (2020)	Araştırmanın amacı, lisans düzeyinde turizm eğitimi alan yabancı uyruklu öğrencilerin koronavirüs algılarını metaforlar aracılığıyla incelemektir.	Yarı deneysel	N=22	Görüşme Soruları		Metaforların nedenleri incelendiğinde, tüm dünyanın ve ülkenin etkilendiği, planların aniden değişebileceği, sağlığın tehdit altında olduğu, çaresiz insanların öldüğü, ölümün hatırlatıldığı, özgürlüklerin kısıtlandığı ve insanlardan korktukları, temizlik, hijyen ve sabrın öneminin anlaşıldığı, öğrencilerin turizm ile ilgili herhangi bir metafor geliştirmemiş olmaları belirtilmiştir.

Saltürk ve Güngör (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 döneminde öğrencilerde topluluk hissi ve çevrimiçi uzaktan eğitimin incelenmesi olarak belirlenmiştir.	Yarı deneysel	N=325	Anket	Derslerin uzaktan eğitimle yürütülmesinin kendileri için uygun olduğunu düşünenlerin her iki alt teste de puan ortalaması en büyük iken, katılım azaldıkça ortalamasının da azaldığı belirtilmiştir.
Doğanay ve Çopur (2020)	Araştırmanın amacı, yaşlı nüfusun Covid-19 salgınına yönelik görüşlerinin incelenmesidir.	Yarı deneysel	N=20	Görüşme Soruları	Özellikle bahçeli evler, kırsal yaşam ile bağlantılı katılımcıların salgındaki günlük yaşamlarında büyük değişiklik olmadığı, salgınla ilgili yaklaşım ve başa çıkma stratejisinde dini inanç ve kader anlayışının önemli olduğu, ekonomik olarak dezavantajlı yaşlıların bu süreci daha zor geçirdikleri ve yalnız yaşayan bazı katılımcıların gönülsüz olarak çocuklarının yanına gittikleri belirtilmiştir.
Tuncer (2020)	Araştırmanın amacı, öngörülemeyen bir küresel düzen ve Covid-19 karikatürleri ile yeni düzenin okumasıdır.	Derleme			Bağımsız karikatüristlerin öngörülemeyen bu yeni küresel düzeni eleştirel bir bakış açısı ile ele aldıkları, küresel ekonominin aslında ne kadar dayanıksız olduğu, siyasilerin ikiyüzlü ve popülist davrandıkları, pandeminin en büyük olumsuz etkisinin küresel düzenden faydalananlara değil sokaktaki insana ve topluma etkisi olduğu gerçeğinin karikatürlerde vurgulandığı bildirilmiştir.
Yeniçifti (2020)	Araştırmanın amacı, Sağlık Bakanlığının instagram paylaşımları üzerinden gösterge bilimsel incelemesidir.	Derleme			Sağlık Bakanlığı'nın # hayatevesiğar etiketiyle instagramda paylaştığı gönderilerde genel olarak pandemi döneminde evde kalmanın önemine dikkat çekilerek pandemi öncesinde dışardaki hayatın evde de devam edeceğine yönelik mesajlar verildiği bildirilmiştir.
Kavas ve Develi (2020)	Araştırmanın amacı, çalışma yaşamındaki sorunlar bağlamında Covid-19 pandemisinin kadın sağlık	Yarı deneysel	N=10	Görüşme Soruları	Güçsüz cinsiyet algısına dayalı olarak çoğunlukla kadın işi olarak nitelendirilen verimsiz ve katma değeri düşük işlerde

	çalışanları üzerindeki etkisini incelemektir.					istihdam, aynı işi yapan erkeğe nazaran düşük ücret, kayıt dışı çalışma, kariyer basamaklarını tırmanmada karşılaştıkları görünür/görünmez engeller, taciz gibi sorunların kadınların çalışma hayatında sıklıkla maruz kaldığı durumlar olduğu belirtilmiştir.
Koç (2021)	Araştırmanın amacı, ilköğretim programlarının yaygınlaşan uygunluğunun incelenmesidir.	ilkokul öğretimi Covid-19 sonrası eğitime	Yarı deneysel		Görüşme Soruları	Çalışmada elde edilen bulgulara göre öğretim programlarında kazanımların çoğunluğu uzaktan eğitime uyarlanabilir nitelikte olmakla birlikte, kazanımlar için yapılabilecek örnek yaşantılara ve değerlendirme etkinliklere yer verilmemiş, uzaktan eğitimde öğrencilerin öğrenme kaybı yaşamamaları için belirlenen bazı kazanımların tekrar düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.
Doğan (2020)	Araştırmanın amacı, öğrencilerinin yüz mektubun incelenmesidir.	üniversite Covid-19'a yazdıkları	Nitel araştırma	N=100	Mektup	Mektuplarda ortak kaygının ölüm korkusu olduğu, yeni dünya düzenine geçmeden önce belki de kendi içimize bir yolculuk yapmak, kendimizi gözden geçirmek için bir fırsat olduğu katılımcılar tarafından vurgulandığı belirtilmiştir.
Başaran ve Aksoy (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgını yaşantılarına ilişkin incelenmesidir.	anne-babaların sürecinde aile görüşlerinin	Nitel araştırma	N=26		Ebeveynlerin ve çocukların bu süreçten hem olumlu hem de olumsuz etkinliği, olumlu yaşantıların; artan aile içi etkileşim, olumsuz yaşantıların; psikolojik sorunlar, sağlık sorunları ve eğitim sorunları olduğu belirtilmiştir.
Demirbaş ve Koçak (2020)	Araştırmanın amacı, Covid-19 salgının incelenmesidir.	2-6 yaş arasında ebeveynlerin bakış açısıyla salgın sürecinin	Yarı deneysel	N=30	Görüşme Formu	Araştırma grubunu oluşturan ebeveynlerin salgın sürecinde yaşadığı duygular, bakış açıları ve yaşamlarında gözlenen değişimler ile çocukların süreç içerisindeki değişimlerinin literatürle paralel bir yapı çerçevesinde geliştiği belirtilmiştir.

Büken (2020)	Araştırmanın amacı, pandemisi ve etik incelemesidir.	Covid-19 konuların	Derleme			Sınırlı tıbbi kaynakların adil dağıtımı ve triaj kararları, sağlık çalışanlarına yönelik riskler ve risk yönetimi konuları, hekimin tedavi etme sorumluluğunun sınırlılıkları ve yasal yükümlülükler, kişinin özerkliği sorunu, mahremiyet, “eşitlik, özgürlük, adalet” kavramlarının özellikle pandemi günlerinde ne ifade ettiği ya da etmesi gerektiği konularının olduğu bildirilmiştir.
Kandemir (2020)	Araştırmanın amacı, bazı demografik değişkenler bağlamında Covid-19 pandemi neslinin dindarlık ve ölüm kaygısı ilişkisi üzerine ampirik bir araştırma yapılması olarak belirlenmiştir.	Covid-19	Yarı deneysel	N=360	Dini Yönelim Kendini Tanıma Envanteri, Ölüm Kaygısı Ölçeği	Sosyoekonomik düzey değişkeninin ne dindarlıkla, ne de ölüm kaygısı değişkeniyle anlamlı bir ilişkisinin olmadığı, pandemi dönemini yaşayan bireylerin dindarlık düzeyleri ile ölüm kaygısı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bildirilmiştir.
Labrague vd. (2020)	Sağlık çalışanlarının hangi boyutta virüs kaygısına sahip olduklarını belirlemek amacıyla yapmış		Tarama Modeli		Kaygı ölçeği	Covid-19 gerçeğiyle sürekli temas halinde olmalarından dolayı yüksek derecede virüs kaygısı taşıdıkları ancak psikolojik sağlamlığı yüksek olanların daha az kaygı yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır.
Mazza vd. (2020)	Bu çalışmanın amacı, enfekte olmuş yakın tanıdığı bulunanlarda kaygı, depresyon ve stres düzeyinin incelenmesidir.		Tarama Modeli		Kaygı ölçeği	İtalya’da yapılan çalışmada, kadınlarda enfekte olmuş yakın tanıdığı bulunanların kaygı, depresyon ve stres düzeyinin daha yüksek seviyede görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır.
Tsamakis vd. (2020)	Bu çalışmada salgın sürecinin bireyler üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.		Tarama Modeli		Anket	Salgın sürecinin beraberinde getirdiği belirsizliğin korku, depresyon, panik atak ve anksiyete gibi ruhsal problemlere yol açmanın yanı sıra psikosomatik hastalıklara da neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Wu vd. (2020)	Bu çalışma pandeminin sağlık çalışanları üzerindeki psikososyal					Çalışmada, hastalarla yüz yüze hasta temasında bulunan sağlık çalışanlarının obsesif-kompulsif semptom, anksiyete ve depresyon sıklığı,

	etkilerini araştırmak amacıyla yapılmıştır.					hastalarla temasta bulunmayanlara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Kwok vd. (2020)	Bu çalışmanın amacı sağlık çalışanlarının koronavirüs sürecinden etkilenme durumlarını incelemektir.	Tarama Modeli		Anket		çalışmada, sağlık çalışanlarının neredeyse hepsinin endişeli olduğu, günlük rutinlerinin bozulduğu, sosyal risk algılarının arttığı ve hayattan aldıkları doyumun azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.
Wang vd. (2020)	Bu çalışmada, salgın sürecinde Çin'de yetkililerin toplumu bilgilendirme durumları incelenmiştir.	Tarama Modeli		Anket		Yetkililerin insanlara yeterli, açık, doğru ve güncel bilgiler vermesi, bireysel önlemlerin alınması noktasında topluma psikolojik destek sağladığı, stresten uzaklaştırdığı, depresyon ve kaygı düzeyini azalttığı bildirilmiştir.
Cao vd. (2020)	alışmada, sosyo ekonomik farklılıkların Covid-19 sürecinden etkilenme durumları incelenmiştir.	Tarama Modeli		Anket		Maddi durumları iyi olan, şehirlerde ailesi ile beraber yaşayan insanların Covid-19 pandemi sürecinde duygularının daha güçlü olduğu bildirilmiştir. Ayrıca çalışmada, yakınlarından hastalığa yakalanmış bireylerin olmasının korkuyu arttırdığı belirtilmiştir.
Wang vd. (2020)	alışmada, salgının belirsizliğinin insanlar üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.	Nitel araştırma		Mülakat		Salgının belirsiz bir durum olmasından dolayı, çalışmaya katılan bireylerin daha stresli, hoşgörüsüz ve depresif hissettiklerini ortaya koymuştur.
Ardan vd. (2020)	alışma, fiziksel mesafenin öğrencilerin kaygı düzeyleri üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.	Tarama Modeli		Kaygı leği		Sosyal mesafenin, uzaktan eğitimin, evden çalışmanın, ekonomik zorlukların ve Covid-19 vakalarının yükselişinin öğrencilerde kaygıya neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Navas vd. (2021)	Zihinsel ve gelişimsel yetersizliği olan kişilerin karantina sürecinde görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır.	Nitel araştırma		Görüşme formu		Zihinsel ve gelişimsel yetersizliği bulunan yetişkinlerin karantinada, aile ve arkadaşları ile teması, açık hava etkinliklerini zlediklerini belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 2.2. Özel yetenekli bireylere yönelik yapılan çalışmalar

Yazarlar (Yıl)	Amaç	Yöntem	Örneklem	Veri Toplama Araçları	Ulaşılan Sonuçlar
Karakaya vd. (2018)	Çalışmada özel yetenekli öğrenciler ile yaşlılarının çevre algılarının ortaya çıkarılması ve bazı özelliklerine göre incelenmesi amaçlanmıştır.	Tarama	N=133	Çevre Algı Ölçeği	Özel yetenekli öğrencilerin ve yaşlılarının çevre algıları belirli başlıklar altında (cinsiyet, doğa eğitimi alma ve en uzun süre yaşanan yerleşim yeri) incelenmiş ve anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.
Yılmaz ve Güven (2015)	Çalışmada Bilem'e devam eden öğrencilerin beden eğitimi dersi ve beden eğitimi öğretmeni kavramlarına yönelik fikirlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.	Nitel Araştırma	N=46	Çizme-Yazma Tekniği	Beden eğitimi dersinin oyun ve eğlence ortamı olarak algılandığı ve bireyler arası birleştirici ve bütünleştirici ilişkilerin olduğu resimler saptanmıştır.
Aslan ve Doğan (2016)	Çalışmanın amacı, üstün yetenekli öğrencilerin örgün eğitime devam ettikleri okulları ile Bilim ve Sanat Merkezlerini ne olarak algıladıklarını metaforlar aracılığı ile ortaya çıkarmak ve karşılaştırmaktır.	Olgu bilim	N=47	Metafor Formu	Üstün yetenekli öğrenciler okulu yarış ve rekabet, korkutucu ve gelişmemişlik faktörü olarak algılarken, bilim ve sanat merkezini ise rahatlatıcı, heyecan verici ve gelişmişlikle bağlantılı metaforlar ortaya çıkarmışlardır.
Nacaroğlu ve Arslan (2020)	Çalışmada özel yetenekli öğrencilerin mühendislik algılarının ortaya konulması amaçlanmıştır.	Olgu bilim	N=76	Çiz-Yaz-Anlat Tekniği	Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu mühendisliğin otomotiv, bilgisayar ve inşaat alanları ile ilişkili olduğunu ve buna göre, özel yetenekli öğrencilerin toplumda kabul edilen mühendislik algıları ile aynı doğrultuda devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır.
Bolat (2020)	Ortaokula devam eden üstün zekalı ve yetenekli öğrencilerin bilim ve sanat merkezindeki sosyal bilgiler dersi ile okuldaki sosyal bilgiler dersine yönelik metaforik algılarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.	Olgu bilim	N=40	Metafor Formu	Üstün zekalı ve yetenekli öğrencilerin bilim ve sanat merkezindeki sosyal bilgiler dersini eğlenceli, bilgilendirici, yönlendirici ve düşünmeyi sağlayan bir ders olarak algılarken, okullarındaki sosyal bilgiler dersini bilgilendirici, eğlendirici, sıkıcı ve hayata

						hazırlayıcı bir ders olarak gördükleri sonucuna ulaşmıştır.
Cengiz ve Ekici (2019)	Çalışmada, Biyoloji öğretmen adaylarının biyoloji eğitimi laboratuvar dersine ilişkin metaforlarının ve görsel imajlarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.	Olgu bilim	N=95	Form		Öğretmen adaylarının laboratuvar ile ilgili metaforlarının ve çizimlerinin en fazla araç-gereç kategorisinde yoğunlaştığı sonucuna ulaşmıştır.
Bolat ve Yanpar Yelken (2020)	Araştırmanın amacı, özel yetenekli öğrencilerin aile ve okula karşı demokratik ortam algılarını ortaya koymaktır.	Tarama	N=211	Ailede ve Okulda Algılanan Demokratik Ortam Ölçeği		Araştırmanın sonunda öğrencilerin aile ve okuldaki demokratik ortama karşı algı seviyelerinin olumlu yönde yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.
Taşkın ve Ayaydın (2016)	Çalışmada, üstün yetenekli öğrencilerin tarih dersine yönelik tutumlarını ve tarih öncesi yaşama ait bilgilerini artırmak ve bakış açılarını geliştirmek amaçlanmıştır.	Karma Yöntem	N=31	Tarih Dersi Tutum Ölçeği ve Açık Uçlu Sorular		Yerel tarih çalışması ile öğrencilerin tarih öncesi yaşama ait bilgilerinin arttığı, tarih öncesi yaşama ait bakış açılarının, tarih öncesi yaşamı algılamalarının olumlu yönde farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır.
Er ve Ünal (2015)	Bilim ve Sanat Merkezleri'nde öğrenim gören üstün yetenekli öğrencilerin demokrasiye yönelik görsel algılarının incelenip bir değerlendirme yapmak amaçlanmaktadır.	Tarama Modeli	N=204	Çiz-Anlat Tekniği		Üstün yetenekli öğrencilerde demokrasi algısının, 5. Sınıfta daha çok seçimle ilgili olduğu, 8. sınıfta egemenlik, 6. 7. ve 9. sınıfta ise çoğunlukla demokratik değerlere doğru yönelim gösterdiği sonucuna ulaşmıştır.
Çiftçi (2015)	Çalışmada, üstün yetenekli öğrencilerin coğrafya dersine karşı algılarının metaforlar aracılığı ile ortaya konması amaçlanmıştır.	Olgu bilim	N=63	Mecazlar yoluyla veri toplama formu		Katılımcıların, coğrafya dersini insan doğa ve mekân ilişkisi fiziki coğrafyanın sunumu, yol gösterici ve yönlendirici olarak algıladıkları sonucuna ulaşmıştır.
Özarslan (2019)	Çalışmada üstün zekalı ve yetenekli öğrenciler ile üstün zekalı ve yetenekli olmayan öğrencilerin biyoloji kavramına ait algılarının metaforlar	Olgu bilim	N=82	Metafor Oluşturma		Öğrencilerin biyoloji kavramına ait genellikle hayat/yaşam metaforlarını oluşturdukları görülmüş ve biyolojiye ait olumlu bir algıya sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır.

	aracılığı ile karşılaştırılması amaçlanmıştır.				
Ogurlu vd. (2015)	Üstün yetenekli öğrencilerin “okul-öğretmen” kavramına yönelik sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.	Olgu bilim	N=103	Metafor Oluşturma	Katılımcıların genellikle olumlu “öğretmen-okul” metaforlarına sahip olduğu ve okul ile öğretmen algılarının benzerlik gösterdiği gözlenmiştir.
Kurnaz vd. (2013)	Üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin değerleri nasıl algıladıklarını metaforlar yoluyla belirlemek amaçlanmıştır.	Olgu bilim	N=89	Metafor Oluşturma	Sınıf düzeyine paralel olarak metafor üretme oranının da yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır.
Altıparmak (2019)	Çalışma, özel eğitim öğretmenlerinin hesap verebilirliklerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.	Tarama modeli	N=377	Hesap Verebilirlik Ölçeği	Özel eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin yaşları, medeni durumları, toplam hizmet süresi, okul türü, unvan değişkenleri ile hesap verebilirlik arasında bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
Mohame vd. (2012)	Çalışma üstün yetenekli ilköğretim öğrencilerinin “geleceğin dünyası/teknolojisi” temasına yönelik algılarını bilgisayar destekli tasarım eğitimi bağlamında ortaya koymayı amaçlamaktadır.	Nitel araştırma	N=35	Görüşme Formu	Öğrenciler tasarım temelli bir öğretim sürecini ve süreçte belirlenen etkinlikleri kendi fikirlerini etkili şekilde ifade edebilmek için son derece yaratıcı bir biçimde kullanabildikleri sonucuna ulaşılmıştır.
Özyaprak (2012)	Çalışmanın amacı, üstün zekâlı öğrenciler ile üstün zekâlı olmayan öğrencilerin görsel-uzamsal yetenek alanında yetenek düzeylerinin farklılıklarını saptamaktır.	-	N=52 Üstün Yetenekli N=110 Normal Öğrenci	Kişisel Bilgi Formu Uzamsal Analitik Zekâ Ölçeği	Üstün yetenekli öğrencilerin (2. ve 3. sınıf öğrencilerinin) üstünlük derecesi ortalaması normal zekaya sahip öğrencilerin üstünlük derecesi ortalamasından oldukça yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Camcı- Erdoğan (2013)	Üstün zekalı ve yetenekli (7. ve 8. sınıf) öğrencilerin bilim insanı algılarının cinsiyet ve sınıf seviyesi bakımından incelenmesi amaçlanmıştır.	Betimsel	N=25 (Üstün Yetenekli Öğrenci)	Kişisel Bilgi Formu Bir Bilim İnsanı Çiz Testi	Üstün zekalı ve yetenekli öğrencilerin bilim insanı algılarının standart, daha çok gözlük takan, önlük giyen, laboratuvarında deney tüpleri ve beherlerle çalışan, kitapları ve teknolojik araç gereçleri kullanan ve özellikle yalnız çalışan erkek bilim insanları oldukları sonucuna ulaşılmıştır.
Topcu (2015)	Üstün yetenekli öğrencilerin “Değer” kavramına ait algılarını ve bu kavrama yükledikleri anlamları ortaya koymak amaçlanmıştır.	Betimsel	N=48	Görüşme Formu	Üstün yetenekli öğrencilerin etraflarında bulunan insanlarda görmek istedikleri özellikler arasında ilk olarak “dürüstlük” değerinin olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.
Nacaroğlu ve Mutlu (2020)	Malatya Bilim ve Sanat Merkezi’ne devam eden özel yetenekli öğrencilerin “proje” kavramına yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaktır.	Olgu bilim	N=93	Metafor Oluşturma	Çalışmanın sonucunda öğrencilerin proje kavramına yönelik olumlu düşüncelere sahip oldukları belirlenmiştir.
Özsoy (2014)	Çalışma “üstün yetenekli öğrenci” kavramının Bilim ve Sanat Merkezi’nde bulunan kişiler tarafından öğrenci-öğretmen-veli kavramlarını nasıl algılandığını metaforlar yoluyla ortaya koymayı amaçlamıştır.	Olgu bilim	N=75	Metafor Oluşturma	Bilim ve Sanat Merkezi öğretmenlerinin, üstün yetenekli öğrencilerin ve öğrenci velilerinin “üstün yetenekli öğrenci” kavramını; yüksek performans gösteren, uygun eğitime ihtiyacı olan, anlamak için çaba gerektiren, değerli, yaşlılarından farklı görünen, geniş kapasiteli ve çok yönlü olarak algıladıkları görülmüştür.
Su vd. (2017)	Özel yetenekli öğrencilerin “Bilim ve Sanat Merkezi” ve “Okul” kavramlarına yönelik algılarını metaforlar yoluyla ortaya çıkarmaktır.	Nitel Araştırma	N= 79	Metaforlar Karşılaştırma Formu	Özel yetenekli öğrencilerin Bilim ve Sanat Merkezi’ni okula göre daha pozitif algıladıkları ve okulu sıkıcı buldukları sonucuna ulaşılmıştır.
Ekici ve Erdoğan (2019)	Çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin barış kavramına yönelik algılarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.	Olgu bilim	N=12	Çizme-Yazma ve Görüşme Tekniği	Çalışmada öğrencilerin barış kavramına yönelik birlik-beraberlik, savaş karşıtlığı ve uzlaşma gibi değerleri sıklıkla tekrarladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma grubu, araştırma süreci, araştırmada kullanılan veri toplama araçları veri analizi ve geçerlik güvenirlik çalışmalarıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Yöntemi

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel çalışmalarda bireylerin duygu ve düşüncelerinin anlaşılması önemlidir (Girmen, 2007). Bu çalışmada, özel yetenekli öğrencilerin koronavirüs ve pandemi ile ilgili görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlandığından nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Olgu bilimin amacı, bir olguya ilişkin bireylerin deneyimlerini, algılarını ve kavrama ilişkin anlamalarını ortaya çıkarmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu çalışmada koronavirüs kavramı ve pandemi olgusu seçilmiş ve öğrencilerin görüşleri ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.

3.2. Araştırma Örneklemi

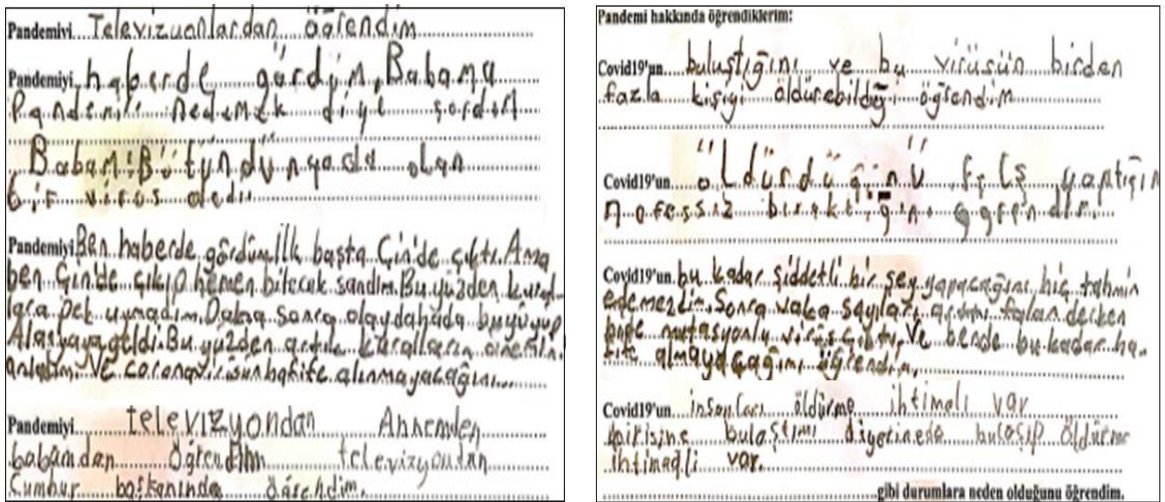
Bu çalışmada, uygun örneklem kullanılmıştır. Araştırmacılar, çalışmalarının kolay ve hızlı olması için daha rahat ulaşabilecekleri bireyleri tercih edebilirler (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Çalışmanın katılımcıları, 2021-2022 öğretim yılı bahar döneminde Antalya'nın Alanya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Alanya Bilim ve Sanat Merkezine devam eden 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören Tablo 3.1'de özellikleri verilen toplam 70 özel yetenekli öğrenci ile gerçekleştirilmiştir.

Tablo 3.1. Çalışma grubu öğrenci sayıları

Grup	Sınıf	Kız	Erkek	Toplam
Destek Eğitim	3.sınıf	21	20	41
	4.sınıf	9	20	29
Toplam				70

3.3. Araştırma Süreci

Alanya Alaadin Keykubat Üniversitesi Etik Kurulun'dan gerekli izinler alındıktan sonra (Ek-1) araştırma süreci başlamıştır. Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğünden Alanya Bilim ve Sanat merkezinde uygulama yapmak için izin (Ek-2) alınmıştır. Çalışma 2021-2022 öğretim yılı bahar döneminde 2 haftalık bir süreçte Antalya'nın Alanya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Alanya Bilim ve Sanat Merkezinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı Alanya BİLSEM'e giderek öğrencilerin uygulama için müsait olduğu saatleri rehberlik birimi ile görüşmüştür. Araştırmada, velilerden çocuklarının araştırmaya katılması için bir form aracılığı ile izin alınmıştır. İzin verilen çocuklara sınıf öğretmeni eşliğinde 2 ders saatinde "Benim Pandemi Hikayem" isimli kitabın (Ek-3) araştırma için kullanılacak ilgili sayfalarını doldurmaları istenmiştir. Araştırmacı öğrencilerin kitap içerisinde bulunan koronavirüs salgını ve getirdiği süreç hakkındaki görüşlerini anlamaya yönelik soruları cevaplandırmaları (Ek-4) ve koronavirüs ile ilgili çizim yapmalarını (Ek-5) sağlamıştır. Araştırmacı tarafından öğrencilerin her birine çizim yapmaları ve kitaptaki soruları cevaplandırmaları için kurşun kalem ve renkli kuru boya seti hediye edilmiştir. Öğrencilerin cevaplarının araştırmacı dışında kimseyle paylaşılmaması ve kimliklerinin gizli tutulması için öğrencilere isim kodları verilmesi gibi etik ilkeler göz önünde bulundurulmuştur. Öğrencilerin koronavirüs ve pandemi ile ilgili cevaplarından ve çizimlerinden örneklere Şekil 3.1 ve 3.2'de yer verilmiştir.

Şekil 3.1. Koronavirüs ve pandemi ile ilgili öğrenci cevaplarından örnekler

4.sınıf-kız öğrenci

4.sınıf-erkek öğrenci

Şekil 3.2. Koronavirüs ve pandemi ile ilgili öğrenci çizimlerinden örnekler

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verilerinin elde edilmesinde, Gilbert ve arkadaşları (2020) tarafından hazırlanan; Çocuk Psikolojik Sağlığı Merkezi (2020)'nin (The Children's Psychological Health Center) yayınladığı; Toros ve arkadaşları (2020) tarafından İngilizceden-türkçeye çevrilen "Benim Pandemi Hikayem (My Pandemic Story)" isimli kitabın bazı kısımları kullanılmıştır. Kitap bütün dünyadaki çocuklar, aileler, öğretmenler ve bakım verenler için rehber çalışma kitabıdır. Kitap çeşitli felaketler yaşamış insanlar dahil olmak üzere çocukların akıl sağlığını güçlendirmeye yardımcı olacak kanıta dayalı deneyimlerden yola çıkarak hazırlanmıştır. Bu rehber kitabın amacı, çocukların stresle etkili ve sağlıklı bir şekilde başa çıkmalarına yardım ederek akıl sağlıklarını korumak ve duygusal yönden güçlenmelerini sağlamak için çalışacak yetişkin gruplarına bu rehberlik görevini yerine getirmeleri için gerekli yolları göstermektir. Kitapta eğer çocuk 6 ile 11 yaş arasındaysa çocuğun anlayabildiği kadarıyla kitabın tamamını kullanılabileceği ifade edilmiştir. Yumuşak ve anlayışlı bir tavırla bütün bölümler üzerinde durulmaya çalışılması ve çocuğun resim yapmak veya bir şeyler yazmak için daha çok alanı olması açısından fazladan kağıt kullanmasını izin verilmesi önerilmiştir. Öğretmenler "Benim Pandemi Hikayem" isimli kitabı sınıf ortamında çocukları tek tek veya küçük gruplar halinde çalıştırarak kullanabilirler.

3.5. Verilerin Analizi

Bu bölümde araştırmada kullanılan verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.5.1. Nitel verilerin analizi

Nitel araştırmalarda verilerin analizi, verilerin karakteristik tekrarlarını belirleme yoluyla yapılır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, tekrarlayan kalıplar veya verilerin desteklediği temalardır. Bulgular, araştırmacının katılımcının hangi fenomenle ilgilendiğini anlaması ile edinilir (Merriam, 2013). Araştırmada, öğrencilerin pandemi ve koronavirüse yönelik görüşleri betimsel ve içerik analizi ile ortaya çıkarılmıştır. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtılabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). İçerik analizi genellikle çok sayıdaki metin içeriklerinin ortak yönlerini ortaya çıkarmak amacıyla, önemli olan anlamların yapılandırılmasına ve sınıflandırılmasına yönelik, nitelden nicele doğru genelleştirmeyi sağlayan bir yorum biçimidir (Gökçe, 2006). Öğrencilerin yorumları belirtilirken, öğrencilere yönelik bir kod oluşturulmuştur. Örneğin, Ö1' e göre şeklinde ifade edilmiştir.

3.5.2. Geçerlik ve güvenilirlik

Nitel araştırmalarda geçerlik sosyal bir olayı tüm gerçekliği ile ortaya koyma şeklinde tanımlanabilir (Yıldırım & Şimşek, 2008). Çalışmanın geçerliğini sağlamak amacıyla öğrenci cevapları ve resimleri bir sınıf öğretmeni ve resim öğretmeni tarafından incelenmiştir. Çalışmanın güvenilirliğini sağlamak için uzman görüşlerinden sonra araştırmacı ve öğretim üyesi ayrı ayrı kodlama yapmıştır. Kodların tutarlığı “Görüş Birliği” ya da “Görüş Ayrılığı” şeklinde işaretlemeler yapılarak belirlenmiştir. Kodlayıcıların, öğrenci cevaplarında ortak yaptığı kodlamalar görüş birliği, farklı kodlamalar ise görüş ayrılığı olarak kabul edilmiştir. Bu şekilde yapılan araştırmanın güvenilirliği; Görüş birliği/ (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100 formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Güvenirliğin sağlanması için araştırmacı ile uzman arasındaki uyum % 90 ve üzeri olmalıdır (Miles ve Huberman, 1994). Bu çalışmada ortalama güvenilirlik % 95 olarak bulunmuştur.

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırmada kullanılan benim pandemi hikayem isimli kitabın bazı bölümlerine yönelik öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgulara ve yorumlarına yer verilmiştir. Nitel verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular öğrenci ifadeleri ile desteklenerek paylaşılmıştır.

4.1. Pandemiye Öğrenme Kaynaklarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Pandemiye öğrenme kaynakları temasına ait kategorilerin ve kodların frekans dağılımları Tablo 4.1’de gösterilmektedir.

Tablo 4.1. Pandemiye öğrenme kaynakları temasına yönelik frekans dağılımları

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Pandemiye öğrenme kaynakları	Kitle iletişim araçları (54)	Haberler	47
		Telefon	1
		İnternet	3
		Çizgi Film	1
		Gazete	1
		Cumhurbaşkanı	1
	Sosyal çevre (33)	Okul	16
		Öğretmen	10
		Arkadaş	7
	Aile bireyleri (21)	Aile	9
		Baba	6
		Anne	5
		Dede	1

Tablo 4.1’e göre öğrenciler pandemiye en fazla kitle iletişim araçlarından olan haberlerden (f=47) öğrendiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö1 “*Haberlerden duyduğum aslında insanlar da haberlerden duymuş*” ve Ö9 “*Okullar tatil olmuştu. Bir akşam haber izlerken pandemiye öğrendim*” şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin bir kısmı da pandemiye (f=10) öğretmenlerinden öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerden “*Ben günün birinde yine bir gün okuldayken öğretmenim sınıfa girdi ve çocuklar az önce bir toplantı yaptık ve toplantının konusu ülkemize de yeni yayılmış olan Covid19'du. Bu nedenle kendimize dikkat etmemiz gerekir ve okullarımız kapanabilir dedi. Pandemi kurallarına uymamız gerekiyor dedi. Bende öğretmenime pandemi ne demek diye sordum. Öğretmenimde bir bölgede yayılan salgın hastalıktır dedi. Ben öğretmenimden öğrendim.*”

4.2. Covid-19 Hakkında Öğrendiklerim Temasına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Covid-19 hakkında öğrendiklerim temasına ait kategorilerin ve kodların frekans dağılımları Tablo 4.2’de gösterilmektedir.

Tablo 4.2. Covid-19 hakkında öğrendiklerim temasına yönelik frekans dağılımları

Tema	Kategori	Kod	Frekans	
Covid-19 hakkında öğrendiklerim	Hastalığı önleme yolları (110)	Maske, mesafe, temizlik	51	
		Ellerimizi yıkamak	12	
		Sosyal mesafe	10	
		Sağlıklı ve düzenli beslenme	8	
		Dezenfektan kullanma	8	
		Toplumdan uzak durmak	8	
		Evde Kalmak	7	
		Koronavirüs riskine karşı 14 kuralı	4	
		Bağışıklık sistemini korumak	1	
		Toplu taşıma araçlarını kullanmamak	1	
	Neden olduğu durumlar (51)	Ölüm	14	
		Bulaşıcı	13	
		Hastalık	12	
		Kalıcı Rahatsızlık	3	
		Sağlığı Tehdit Etmesi	3	
		Uzaktan Eğitim	3	
		Yasaklar	1	
		Turizmin Aksaması	1	
		Salgın	1	
		Hastalık belirtileri (42)	Ateş	8
	Ağrı (Eklem, Baş, Boğaz)		7	
	Öksürük		7	
	Nefes Almada Zorluk		5	
	Tat Alamama		4	
	Koku Alamama		4	
	Halsizlik		3	
	Felç		2	
	Pandemi çağrışımları (11)	Hapşuruk	2	
		Tehlikeli	7	
		Mikrop	2	
			Kronik hastalıklar (kalp, tansiyon, şeker, astım, kanser)	2

Tablo 4.2 incelendiğinde, öğrenciler koronavirüsten hastalanmayı önlemeyi en fazla maske, mesafe ve temizlik kurallarına uyararak (f=51) önleyeceklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö42 “*Enfeksiyonu önlemenin yolları maske, mesafe ve temizliktir. Temiz olmak, ellerimizi sık sık yıkamak toplumdan uzak durmak korunmanın yollarıdır.*” şeklinde cevap vermiştir. Ayrıca öğrenciler Covid-19’un ölümcül sonuçları olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin bir kısmı (f=14) ölüm yanıtını vermişlerdir. Öğrencilerden Ö10 “*Covid19’un ölümcül olduğu, bulaşıcı olduğu ve kalıcı hastalık bırakması gibi*

durumlara neden olduğunu öğrendim.” yanıtını vermiştir. Öğrencilerden Ö2 ise *“Covid19’un aslında bazı hastalıklara kötü geldiğini öğrendim. Mesela yüksek tansiyon, kalp hastalıkları, kanser, kemik erimesi ve astım gibi durumlarda çok kötü olduğunu öğrendim”* şeklinde ifade etmiştir. Öğrencilerin bir kısmı da koronavirüsten korunmayı (f=12) ellerimizi yıkayarak önleyebiliriz, şeklinde ifade etmişlerdir. Öğrencilerden Ö49 *“Elimize kolonya veya dezenfektan sıkmak, ellerimiz ile her yere dokunmamak, ellerimizi sık sık yıkamak, maske takmak, kalabalık yerlere girmemek”* şeklinde ifade etmiştir.

4.3. Pandemiye İlk Öğrendiğinde Temasına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Pandemiye ilk öğrendiğinde temasına ait kategorilerin ve kodların frekans dağılımları Tablo 4.3’de gösterilmektedir.

Tablo 4.3. Pandemiye ilk öğrendiğinde temasına yönelik frekans dağılımları

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Pandemiye ilk öğrendiğinde	Hissettiği (100)	Korkmuş	44
		Endişeli	12
		Üzgün	9
		Düşünceli	9
		Mutlu	5
		Kötü hissettim	4
		Şaşırılmış	3
		Yalnız	3
		Şaşkın	3
		Mutsuz	2
		Heyecanlı	2
		Telaşlı	1
		Kaygılı	1
		Çaresiz	1
		Meraklı	1
		Kızgın	1
		Rüyada gibi	1
		Umutsuz	1
		Beraber Olduğu (76)	Aile
	Arkadaş		16
Öğretmen	10		
Okul temizlik personeli	1		
Okul müdürü	1		
Yaptığı (58)	Maske takmaya başladım	17	
	Evde kaldım	9	
	Ders çalıştım	8	
	Kitap okudum	7	
	Hastalığı merak ettim	7	
	Temizliğe önem verdim	6	
	Sosyal mesafeye dikkat ettim	3	
Olayı anlayamadım	1		

Duyduğu (46)	Çin'den gelmesi	13
	Ölümcül olması	7
	Hızlı yayılması	6
	Bulaşıcı olması	6
	Koronavirüs'ün Türkiye'ye geldiği	3
	Vakalar	2
	Pandemi	2
	Covid19	2
	Hastalık	2
	Virüslü Kişi	1
	Dünya'ya yayılması	1
	Mikrop olduğu	1
	Gördüğü (32)	Maske
Hasta kişiler		6
Ölümler		5
Covid 19 tablosu		2
Sağlık çalışanları		1
Virüsün şekli		1
Önlemler		1
Düzenin değişmesi	1	

Tablo 4.3 incelendiğinde pandemiye ilk öğrendiğinde ne hissettin, kategorisinde öğrenciler en fazla korkmuş hissettiklerini (f=44) belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö34 “*Çok korktum.*” şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin bir kısmı da pandemiye ilk öğrendiğinde endişeli olduklarını (f=12) belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö7 “*Endişe*” şeklinde ifade etmiştir.

Öğrenciler pandemiye ilk öğrendiğinde en fazla ailesi ile birlikte (f=48) olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö65 “*Ailemle birlikteydim. Babaannem korkudan uyuyamıyordu. Bizde çok korkuyorduk. Bugünlerde daha da ilerleyince korkumuz arttı. Ve ben koronavirüsü ilk ailemden öğrendim.*” şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin bir kısmı da pandemiye ilk öğrendiğinde yanında arkadaşlarıyla (f=16) birlikte olduklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerden Ö43 “*Arkadaşlarımla birlikteydim.*” şeklinde ifade etmiştir.

Öğrenciler pandemiye ilk öğrendiğinde ne yaptın kategorisinde en fazla maske takmaya başladıklarını (f=17) belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö32 “*Maske ve mesafeye önem verdim maskesiz bir yere gitmedim ve 14 kurala uydum.*” şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin bir kısmı da pandemiye ilk öğrendiğinde evde kaldıklarını (f=9) belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö35 “*Evden dışarı çıkmadım.*” şeklinde ifade etmiştir.

Öğrenciler pandemide ilk duyduğu şey neydi kategorisinde en fazla virüsün Çin'den gelmesi (f=13) olarak yanıt vermişlerdir. Öğrencilerden Ö7 “*Bu virüsün Çin'den*

çıkıldığını öğrendim.” şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin bir kısmı da pandemide ilk duydukları şeyin virüsün ölümcül olması (f=7) şeklinde belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö21 *“Hastalığın ölümcül olduğu.”* şeklinde ifade etmiştir.

Öğrenciler pandemide ilk gördüğün şey neydi kategorisinde en fazla maske (f=15) yanıtını vermişlerdir. Öğrencilerden Ö18 *“Bu hastalıkla beraber insanlar maske takmaya başladılar, ve birbirlerinden uzak durmaya çalıştılar ve Dünyada bir telaş başladı.”* şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin bir kısmı da pandemide ilk gördükleri şeyin hasta kişiler (f=6) olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö23 *“Birisinin hastalanması.”* şeklinde ifade etmiştir.

4.4. Pandemiye Öğrendikten Sonra Temasına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Pandemiye öğrendikten sonra temasına ait kategorilerin ve kodların frekans dağılımları Tablo 4.4’de gösterilmektedir.

Tablo 4.4. Pandemiye öğrendikten sonra temasına yönelik frekans dağılımları

Tema	Kategori	Kod	Frekans	
Pandemiye öğrendikten sonra	Hissettiği (71)	Korkmuş	21	
		Hasta	16	
		Endişeli	5	
		Üzgün	5	
		Virüsün Hızlı Yayılması	5	
		Tehlikeli	3	
		Şaşkın	2	
		Halsizlik	2	
		Heyecan	2	
		Tedirgin	2	
		Kötü	2	
		Rüyada gibi	1	
		Eklem Ağrısı	1	
		Çaresiz	1	
		Öfke	1	
		Kaygı	1	
		Panik	1	
		Endişe duyduğu (55)	Yakınlarımla hastalanması	20
			Virüsün bulaşıcı olması	13
			Ölüm	6
	Arkadaşlarımı görememek		4	
	Okulların kapanması		3	
	Bilinmeyen virüsün ortaya çıkması		3	
	Öğretmenimi görememek		2	
	Pandeminin uzun süreceği		2	
	Virüsten nasıl korunacağımız		1	
	Ailemden uzak kalmak		1	

Gördüğü (49)	Maske kullanımı	15
	Sosyal mesafe	11
	Ölüm	8
	Virüslü kişi	4
	Virüsün yayılması	4
	Vaka	3
	Haber	3
	Sokakların boşalması	1
Düşündüğü (29)	Virüsün sonuçları	14
	Kurallara uymanın önemi	8
	Sağlığın önemi	3
	Virüsün bulaşıcılığı	3
	Eğitimin aksaması	1
İlginç gelen (29)	Virüsün Ölümcül Olması	6
	Yarasa Yenmesi	4
	Sokağa Çıkma Yasağı	4
	Virüs	3
	Maske kullanılmaması	3
	Koronavirüs tablosunun artması	3
	Pandemi	2
	İnsanların Paniklemesi	2
	Canlı Ders	1
Doktorların Kıyafeti	1	

Tablo 4.4 incelendiğinde öğrencilerin “Pandemi sonrasında ne hissettin?” sorusuna en fazla korkmuş hissettiklerini (f=21), hasta kişiler gördüklerini (f=16), virüsün hızlı yayıldığını gördüklerini (f=5) belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö42 “*Kendimi korkmuş ve çaresiz hissettim. Virüsün hızla dünyayı etkisi altına aldığını duydum. İnsanların kaygısını gördüm.*” şeklinde cevap vermiştir.

Pandemiye öğrendikten hemen sonra başlarda endişeli olduğun şey neydi? sorusuna en fazla yakınlarının hastalanması (f=20) yanıtını vermişlerdir. Öğrencilerden Ö42 “*Eski yaşantıma dönemeyeceğim. Ailemin ve kendimin virüse yakalanacağı korkusu.*” şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin bir kısmı da pandemiye öğrendikten hemen sonra başlarda endişeli oldukları şeyin virüsün bulaşıcı olması (f=13) olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö24 “*Bana ve aileme koronavirüsün bulaşmasından korkuyordum, hala da korkuyorum.*” şeklinde ifade etmiştir.

Pandemiye öğrendikten hemen sonra gördüğün şey neydi? sorusuna en fazla maske kullanımı (f=15) yanıtını vermişlerdir. Öğrencilerden Ö17 “*Herkesin maske takmasını.*” şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin bir kısmı da pandemiye öğrendikten hemen sonra gördükleri şeyin sosyal mesafe (f=11) olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö33

“İnsanlarla aramıza mesafe koymayı gördük, maskesiz dışarı çıkmamayı gördük.” şeklinde ifade etmiştir.

Pandemiyi öğrendikten hemen sonra ne ile ilgili düşündün? sorusuna en fazla virüsün sonuçları (f=14) yanıtını vermişlerdir. Öğrencilerden Ö41 “Dünya’da insan kalmayacağını düşündüm.” şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin bir kısmı da pandemiyi öğrendikten hemen sonra ne ile ilgili düşündüğünü kurallara uymanın önemi (f=8) olarak belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö18 “Ayrıca bu hastalık ve tüm hastalıklardan korunmak için temizlik kurallarına hiç aksatmadan uymamız gerektiğini ve bu temizliği başkaları için değil kendi sağlığım için gerekli olduğu hakkında düşündüm.” şeklinde ifade etmiştir.

Pandemide gördüğün ve duyduğun en ilginç şey neydi? sorusuna en fazla virüsün ölümcül olması (f=6) yanıtını vermişlerdir. Öğrencilerden Ö11 “Covid 19 sebebiyle insan ölmesi.” şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin bir kısmı da pandemide ilk gördükleri ve duydukları en ilginç şeyin sokağa çıkma yasağı (f=4) olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerden Ö9 “Sokağa çıkma kısıtlaması en başta ilginç gelmişti.” şeklinde ifade etmiştir.

4.5. Pandemi Resimleri Temasına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Pandemiyi resimleri temasına yönelik kategorilerin ve kodların frekans dağılımları Tablo 4.5’de gösterilmektedir.

Tablo 4.5. Pandemi resimleri temasına yönelik frekans dağılımları

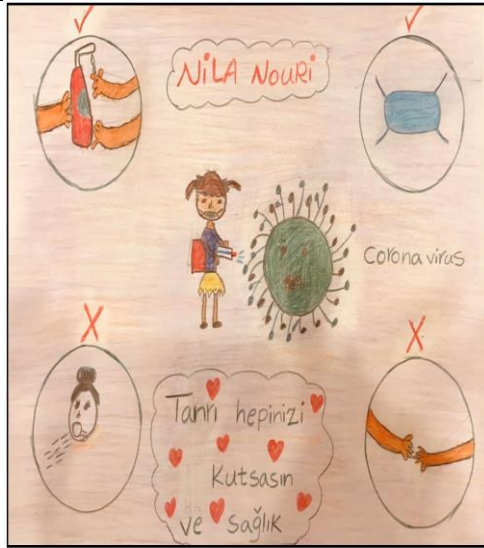
Tema	Kategori	Kod	Frekans
Pandemi resimleri	Evde kalma (101)	Aile	20
		Virüs	16
		Televizyon	14
		Çocuk	13
		Ev	12
		Haberler	10
		Dünya	9
		Evde yapılan etkinlikler	6
		Koronavirüs tablosu	1
		Slogan (49)	Maske
	Mesafe		11
	Temizlik		9
	Hastane odası		11
	Yatan hasta		8
	Sağlık çalışanı		5
		Serum	5

Sağlık (41)	Solunum cihazı	3
	İğne	3
	Ambulans	2
	Sedye	2
	Yoğun bakım	1
	Aşı odası	1

Tablo 4.5 incelendiğinde, öğrenciler “Pandemi resimleri” teması altında “evde kalma, slogan ve sağlık” kategorilerinde yer alan resimler çizmişlerdir. En fazla frekansa sahip olan “Evde kalma (f=101)” kategorisine yönelik sırasıyla “aile (f=20), virüs (f=16), televizyon (f=14), çocuk (f=13), ev (f=12), haberler (f=10), dünya (f=9), evde yapılan etkinlikler (f=6) ve koronavirüs tablosu (f=1)” ile ilgili resimler çizmişlerdir. Öğrenciler ikinci kategori olan “Slogan (f=49)” kategorisinde en fazla “maske (f=29)” ardından mesafe (f=11) ve temizlik (f=9)” ile ilişkili resimler çizmişlerdir. Öğrenciler üçüncü kategori olan “Sağlık (f=41)” kategorisinde en fazla “hastane odası (f=11), yatan hasta (f=8), sağlık çalışanı (f=5), serum (f=5), solunum cihazı (f=3), iğne (f=3), ambulans (f=2), sedye (f=2), yoğun bakım (f=1) ve aşı odası (f=1) ile ilgili resimler çizmişlerdir. Öğrencilerin pandemi resimleri temasına ilişkin çizmiş olduğu resimlerden örneklere Tablo 4.6’da yer verilmiştir.

Tablo 4.6. Öğrencilerin pandemi temasına ilişkin çizdiği resimlerden örneklerin kategorilere göre dağılımı.

Tema	Kategori
Pandemi resimleri	Evde kalma kategorisine ilişkin resim örnekleri
	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>3.sınıf-kız öğrenci</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>3.sınıf-erkek öğrenci</p> </div> </div>
Slogan (Maske, Mesafe, Temizlik) kategorisine ilişkin resim örnekleri	

3.sınıf-kız öğrenci

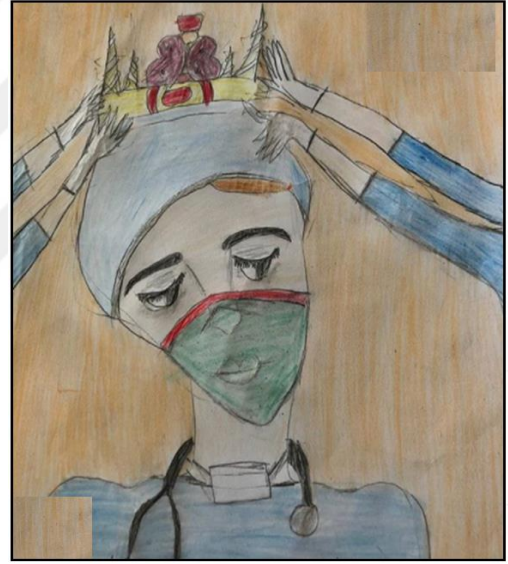

3.sınıf-kız öğrenci

Sağlık kategorisine ilişkin resim örnekleri

3.sınıf-kız öğrenci

4.sınıf-kız öğrenci

Tablo 4.6 incelendiğinde, öğrencilerin pandemi sürecine yönelik başarılı çizimler yaptıkları görülmektedir. Bazı öğrencilerin çizimlerinde resimlerini anlatan ifadeler yer verdikleri görülmüştür. Bu ifadelerden bazıları “ellerini yıka, evimi temiz tutuyorum ve virüsleri yok ediyorum, ülkemden, ailemden ve akrabalarımın uzak dur, tanrı hepimizi kutsasın ve sağlık, korona aşısı yeri, haberleri izledik, vakalar artımı ya da eksimi, korona olmuş ölmüş, kurallara uyalım, sabun, kolonya, maske, mesafe, temizlik, 5 metre, free delivery (ücretsiz teslimat)” şeklinde olmuştur.

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sorularına yönelik bulgular, literatürle tartışılmış ve bazı önerilere yer verilmiştir.

5.1. Pandemiye Öğrenme Kaynaklarına Yönelik Tartışma ve Sonuç

Özel yetenekli öğrencilerin koronavirüs ve pandemi ile ilgili görüşlerini incelemeyi amaçlayan bu çalışmada, “Pandemiye nasıl öğrendin?” sorusuna yönelik verdikleri cevaplardan ulaşılan “Pandemiye Öğrenme Kaynakları” temasına ait sırasıyla “Kitle İletişim Araçları, Sosyal Çevre ve Aile Bireyleri” olmak üzere 3 farklı kategoriye ulaşılmıştır. “Kitle iletişim araçları” kategorisine yönelik “haberler, telefon, internet, çizgi film, gazete ve cumhurbaşkanı” olmak üzere 6 farklı kod’a, “Sosyal Çevre” kategorisine ilişkin sırasıyla “okul, öğretmen, arkadaş” olmak üzere 3 farklı kod’a, “Aile Bireyleri” kategorisine yönelik “aile, baba, anne ve dede” olmak üzere 4 farklı kod’a ulaşılmıştır.

Öğrencilerin pandemiye öğrenme kaynaklarına ilişkin kodları incelendiğinde, “haberler, aile ve okul” kodlarına odaklanan öğrencilerin fazla olduğu görülmüştür. Literatürde pandemiye öğrenme kaynaklarına yönelik algıların belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmalarda benzer sonuçlara rastlanmıştır. Yüksek Usta ve Gökcan (2020)’in okul öncesi çocukların ve annelerinin Covid-19 salgınına yönelik görüşlerini inceledikleri çalışmada çoğunlukla “kitle iletişim araçları” kategorisinde yoğunlaştıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca Dönmez ve Gürbüz (2020)’ün üniversite öğrencilerinin Covid-19 virüsü hakkında bilişsel yapılarının incelenmesi amacıyla yapmış oldukları çalışmalarında, katılımcıların bilgi kaynağı olarak en çok televizyon ve sosyal medyayı kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Covid-19 Hakkında Öğrendiklerim Temasına Yönelik Tartışma ve Sonuç

Özel yetenekli öğrencilerin, “Covid-19 hakkında neler biliyorsun?” sorusuna yönelik verdikleri cevaplardan ulaşılan “Covid-19 Hakkında Öğrendiklerim” temasına ait sırasıyla “Hastalığı Önleme Yolları, Neden Olduğu Durumlar, Hastalık Belirtileri ve Pandemi Çağrışımları (akla gelen)” olmak üzere 4 farklı kategoriye ulaşılmıştır. “Hastalığı Önleme Yolları” kategorisine yönelik “maske, mesafe, temizlik, ellerimizi yıkamak, sosyal mesafe, sağlıklı ve düzenli beslenme, dezenfektan kullanma, toplulardan uzak durmak, evde kalmak, koronavirüs riskine karşı 14 kuralı, bağışıklık sistemini korumak ve toplu taşıma

araçlarını kullanmamak” olmak üzere 10 farklı kod’a, “Neden Olduğu Durumlar” kategorisine ilişkin sırasıyla “ölüm, bulaşıcı, hastalık, kalıcı rahatsızlık, sağlığı tehdit etmesi, uzaktan eğitim, yasaklar, turizmin aksaması ve salgın” olmak üzere 9 farklı kod’a, “Hastalık Belirtileri” kategorisine yönelik “ateş, ağrı (eklem, baş, boğaz), öksürük, nefes almada zorluk, tat alamama, koku alamama, halsizlik, felç ve hapsuruk” olmak üzere 9 farklı kod’a ulaşılmıştır. “Pandemi Çağrışımları (akla gelen)” kategorisine yönelik “tehlikeli, mikrop ve kronik hastalıklar (kalp, tansiyon, şeker, astım, kanser)” olmak üzere 3 farklı kod’a ulaşılmıştır.

Öğrencilerin “Covid-19 hakkında öğrendiklerim” temasına ilişkin kodları incelendiğinde, “maske, mesafe, temizlik, ölüm, ateş ve tehlikeli” kodlarına odaklanan öğrencilerin fazla olduğu görülmüştür. Literatürde “Covid-19 Hakkında Öğrendiklerim” temasına yönelik yapılan çalışmalarda benzer sonuçlara rastlanmıştır. Doğan (2020)’ın üniversite öğrencilerinin koronaya yazdıkları 100 mektup incelenerek evde kaldıkları süre içerisinde virüsten ne kadar etkilendiklerini ortaya koymak amacıyla yaptığı çalışmada öğrencilerde oluşan ortak kaygının ölüm korkusu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.3. Pandemiye İlk Öğrendiğinde Temasına Yönelik Tartışma ve Sonuç

Özel yetenekli öğrencilerin, “Pandemiye ilk öğrendiğinde hissettiğin, beraber olduğun, yaptığın, duyduğun ve gördüğün şey neydi” sorusuna yönelik verdikleri cevaplardan ulaşılan “Pandemiye ilk öğrendiğinde” temasına ait sırasıyla “Hissettiği, Beraber Olduğu, Yaptığı, Duyduğu ve Gördüğü” olmak üzere 5 farklı kategoriye ulaşılmıştır. Hissettiği kategorisine yönelik “korkmuş, endişeli, üzgün, düşünceli, mutlu, kötü hissettim, şaşırılmış, yalnız, şaşkın, mutsuz, heyecanlı, telaşlı, kaygılı, çaresiz, meraklı, kızgın, rüyada gibi ve umutsuz” olmak üzere 18 farklı kod’a, “Beraber olduğu” kategorisine ilişkin sırasıyla “aile, arkadaş, öğretmen, okul, temizlik personeli ve okul müdürü” olmak üzere 6 farklı kod’a, “Yaptığı” kategorisine ilişkin sırasıyla “maske takmaya başladım, evde kaldım, ders çalıştım, kitap okudum, hastalığı merak ettim, temizliğe önem verdim, sosyal mesafeye dikkat ettim ve olayı anlayamadım” olmak üzere 8 farklı kod’a, “Duyduğu” kategorisine yönelik “Çin’den gelmesi, ölümcül olması, hızlı yayılması, bulaşıcı olması, koronavirüs’ün Türkiye’ye geldiği, vakalar, pandemi, Covid-19, hastalık, virüslü kişi, dünya’ya yayılması ve mikrop olduğu” olmak üzere 12 farklı kod’a, “Gördüğü” kategorisine yönelik “maske, hasta kişiler, ölümler, Covid-19 tablosu,

sağlık çalışanları, virüsün şekli, önlemler ve düzenin değişmesi” olmak üzere 8 farklı kod’a ulaşılmıştır.

Öğrencilerin “Pandemiye ilk öğrendiğinde” temasına ilişkin kodları incelendiğinde, “korkmuş, aile, maske takmaya başladım, Çin’den gelmesi ve maske” kodlarına odaklanan öğrencilerin fazla olduğu görülmüştür. Literatürde yapılan çalışmalarda benzer sonuçlara rastlanmıştır. Erol ve Erol (2020)’un İstanbul’da öğrenim gören ilkökul çocukları ve onların ebeveynleri üzerinde yapmış oldukları çalışmada, pandemi döneminde çocukların ve ebeveynlerin en fazla korkulu-kaygılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Demirbaş ve Koçak (2020)’ın pandemi kavramına yönelik 2-6 yaş arasında çocuğu olan 30 ebeveyn ile yaptıkları çalışmadan elde edilen sonuçlar ile benzerlik göstermektedir.

5.4. Pandemiye Öğrendikten Sonra Temasına Yönelik Tartışma ve Sonuç

Özel yetenekli öğrencilerin, “Pandemiye öğrendikten sonra; hissettiğin, endişelendiğin, gördüğün, düşündüğün, gördüğün ve duyduğun en ilginç şey neydi?” sorusuna yönelik verdikleri cevaplardan ulaşılan “Pandemiye öğrendikten sonra” temasına ait sırasıyla “Hissettiği, Endişe duyduğu, Gördüğü, Düşündüğü ve İlginç gelen” olmak üzere 5 farklı kategoriye ulaşılmıştır. “Hissettiği” kategorisine yönelik “korkmuş, hasta, endişeli, üzgün, virüsün hızlı yayılması, tehlikeli, şaşkın, halsizlik, heyecan, tedirgin, kötü, rüyada gibi, eklem ağrısı, çaresiz, öfke, kaygı ve panik” olmak üzere 17 farklı kod’a, “Endişe duyduğu” kategorisine ilişkin sırasıyla “yakınlarımların hastalanması, virüsün bulaşıcı olması, ölüm, arkadaşlarımla görememek, okulların kapanması, bilinmeyen virüsün ortaya çıkması, öğretmenimi görememek, pandeminin uzun süreceği, virüsten nasıl korunacağımız ve ailemden uzak kalmak” olmak üzere 10 farklı kod’a, “Gördüğü” kategorisine yönelik “maske kullanımı, sosyal mesafe, ölüm, virüslü kişi, virüsün yayılması, vaka, haber ve sokakların boşalması” olmak üzere 8 farklı kod’a ulaşılmıştır. “Düşündüğü” kategorisine yönelik “virüsün sonuçları, kurallara uymanın önemi, sağlığın önemi, virüsün bulaşıcılığı ve eğitimin aksamaması” olmak üzere 5 farklı kod’a ulaşılmıştır. “İlginç gelen” kategorisine yönelik “virüsün ölümcül olması, yarasa yenmesi, sokağa çıkma yasağı, virüs, maske kullanılmaması, koronavirüs tablosunun artması, pandemi, insanların paniklemesi, canlı ders ve doktorların kıyafeti” olmak üzere 10 farklı kod’a ulaşılmıştır.

Öğrencilerin “Pandemiye öğrendikten sonra” temasına ilişkin kodları incelendiğinde, “korkmuş, hasta, yakınlarımın hastalanması, virüsün bulaşıcı olması, maske kullanımı, sosyal mesafe, virüsün sonuçları ve virüsün ölümcül olması” kodlarına odaklanan öğrencilerin fazla olduğu görülmüştür. Literatürde “Pandemiye öğrendikten sonra” temasına yönelik yapılan çalışmalarda benzer sonuçlara rastlanmıştır. Erol ve Erol (2020)’un yeni tip koronavirüs pandemisi sürecinde ilkökul çocuklarının deneyimlerini ebeveynlerinin gözünden inceledikleri çalışmalarında, en fazla korkulu-kaygılı hissettikleri sonucuna ulaşmışlardır. Özyürek ve Çetinkaya (2021)’nin pandeminin aile yaşantısı ve ebeveyn çocuk etkileşimlerine etkisini incelemek amacıyla 164 ebeveyn üzerinde yaptıkları çalışmada, ebeveynlerin hastalık ve ölüm gibi duyguları yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca Yıldız ve Bektaş (2021)’in Covid-19 salgınının çocukların boş zaman etkinliklerinde yarattığı değişimi belirlemek amacıyla 32 katılımcı ile yapmış oldukları çalışmalarında, salgınla birlikte çocukların hasta olma korkusunun çok fazla olduğu vurgulanmıştır.

5.5. Pandemi Resimleri Temasına Yönelik Tartışma ve Sonuç

Özel yetenekli öğrencilerin, “Pandemi süresince ailenle yaptıklarının veya TV’de gördüğün bir görüntünün resmini çizer misin” sorusuna yönelik verdikleri cevaplardan ulaşılan “Pandemi resimleri” temasına ait sırasıyla “Evde kalma, Slogan ve Sağlık” olmak üzere 3 farklı kategoriye ulaşılmıştır. “Evde kalma” kategorisine yönelik “aile, virüs, televizyon, çocuk, ev, haberler, dünya, evde yapılan etkinlikler ve koronavirüs tablosu” olmak üzere 9 farklı kod’a, “Slogan” kategorisine ilişkin sırasıyla “maske, mesafe ve temizlik” olmak üzere 3 farklı kod’a ve “Sağlık” kategorisine yönelik “hastane odası, yatan hasta, sağlık çalışanı, serum, solunum cihazı, iğne, ambulans, sedye, yoğun bakım ve aşı odası ” olmak üzere 10 farklı kod’a ulaşılmıştır.

Özel yetenekli öğrencilerin “Pandemi resimleri” temasına ilişkin kodlar incelendiğinde, “maske, aile, virüs, televizyon, haberler, mesafe ve hastane odası” kodlarına odaklanan öğrencilerin fazla olduğu görülmüştür. Literatürde pandemi ile ilgili yapılan çalışmalarda benzer sonuçlara rastlanmıştır. Özyürek ve Çetinkaya (2021)’nin pandeminin aile yaşantısı ve ebeveyn-çocuk etkileşimlerine etkisini incelemek amacıyla 164 ebeveyn ile yapmış oldukları çalışmada, çocukların evde aile bireyleriyle olmaktan memnun oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Öztürk, Kuru ve Yıldız (2020)’in okul öncesi dönemdeki çocuklar ve annelerinin pandemi ve yeni koronavirüs hakkındaki algılarının

belirlenmesine yönelik 14 çocuk ve annesi üzerinde yapmış oldukları çalışmada çocuklar evde daha çok oyun oynayarak ve etkinlikle zaman geçirdikleri sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca Başaran ve Aksoy (2020)'un Covid-19 salgın sürecinde ev ortamındaki aile yaşantılarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla 26 ebeveyn ile yapmış oldukları çalışmada, çocukların bu süreçte aile içi etkileşimlerinin arttığı tespit edilmiştir.

Yapılan çalışma ile özel yetenekli öğrencilerin Covid-19'a ilişkin görüşleri incelendiğinde, hastalığa hangi virüsün neden olduğunu, virüsün isminin ne olduğunu, virüsün ilk olarak nereden çıktığını, virüsün hangi sonuçlara yol açtığını ve hastalığı önleme yollarını anlamlı bir şekilde öğrenmiş oldukları görülmüştür. Çalışmada çocukların pandemi sürecine yönelik duygularını ortaya çıkarmak amacıyla sorulan sorulara vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, çok korktukları, endişeli oldukları, virüsün ailelerine ve sevdiklerine bulaşacak olması gibi oldukça içten ve samimi cevaplar verdikleri tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmada öğrencilerin pandemi sürecinde neler yaptıklarına ilişkin çizmiş olduğu resimler incelendiğinde, bazı öğrencilerin koronavirüs çizdikleri bazı öğrencilerin koronavirüse taç taktığı, öğrencilerin tamamına yakınının koronavirüsü siyah ve kırmızı renklerde, çirkin ve kötü bir yüz ifadesi ile çizdiği görülmüştür. Bu çizimler öğrencilerin koronavirüsün tehlikeli bir şey olduğunu anladığını göstermektedir. Bazı öğrencilerin resimlerinde ev teması kullandığı birçok öğrencinin resimlerinde ev içinde temizlik yaptığı görülmüştür. Bu çizimler öğrencilerin pandemi sürecinde evde kalmanın ve temizlik yapmanın önemli olduğu gibi farkındalıkları içselleştirdiğini göstermektedir. Bazı öğrencilerde resimlerinde sağlık çalışanlarını süpermen, asker ve komando gibi kahramanlık yükleyen karakterle resmetmişlerdir. Sağlık çalışanlarına yönelik öğrenci resimleri incelendiğinde, öğrencilerin bu süreçten kurtulmada en büyük rolün sağlık çalışanlarında olduğunu bildiğini göstermektedir. Ayrıca bazı öğrencilerin resimlerinde enjektör çizerek koronavirüsten kurtulmanın aşılama ile mümkün olacağını bilincinde olduğunu göstermiştir. Yapılan çalışmada, özel yetenekli öğrencilerin pandemi sürecini her boyutuyla önemli ölçüde doğru anladıklarını göstermiştir.

5.6. Öneriler

Bu bölümde elde edilen bulgulara ve sonuçlara dayanarak, öğrenme-öğretme süreçlerine ve gelecekteki araştırmacılara yol gösterebilecek önerilere yer verilmiştir.

- Benim Pandemi Hikayem adlı çalışma farklı sosyo-kültürel düzeydeki öğrencilerin devam ettiği okullarda yapılabilir ve elde edilen verilerle karşılaştırma yapılabilir.
- Öğrencilerin bilişsel yetenekleri ile demografik özellikleri (cinsiyet, sosyoekonomik durum ve anne baba eğitim düzeyleri vb.) arasındaki ilişki incelenebilir.
- Araştırma farklı örneklem gruplarında ve farklı araştırma yöntemleri kullanılarak yeniden yapılabilir.
- Öğrencilerin bilişsel, öğrenme, motor becerileri üzerine çalışmalar yapılarak bu sürecin etkileri farklı şekillerde değerlendirilebilir.
- Konuyla ilgili boylamsal çalışmalar yapılarak uzun dönemli etkileri incelenebilir.
- Öğrencilerde salgın sonrasında yaşanan değişimler ayrıntılı olarak incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Ahnadı, R. (2020). Koronavirüs pandemisinin (kovid-19) toplumsal etkileri. *Bilim Armonisi*, 3(2), 65-72.
- Akarsu, F. (2001). *Üstün Yetenekli Çocuklar, Aileler ve Sorunları*. Ankara. Eduser Yayınları.
- Akdoğan, A. A., Aydın-Koç, F., Bayram, A. M., Gülçubuk, B., Kavas-Bilgiç, A., Özdemir, V., ... & Yardım, Y. Y. A. (2020). COVID-19'un Bugünü ve Sonrası.
- Akıncı, M. Ş., & Bolat, M. (2020). Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Covid-19 Kısıtlama Süreçlerine İlişkin Görüşleri-Views of Undergraduate Students in Music Education About Covid-19 Restriction Processes.
- Alisinanoğlu, F., & Ulutaş, İ. (2003). Çocukların kaygı düzeyleri ile annelerinin kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 28(128).
- Alsancak, F., & Kara, H. Z. (2020). Koronavirüs Pandemisinde Problemlere Karşı Olumsuz Tutum Geliştirme Üzerine Bir Çalışma. *Turkish Studies*, 15(6), 63-78.
- Altena, E., Baglioni, C., Espie, C. A., Ellis, J., Gavriloff, D., Holzinger, B., & Riemann, D. (2020). Dealing with sleep problems during home confinement due to the COVID-19 outbreak: Practical recommendations from a task force of the European CBT-I Academy. *Journal of sleep research*, 29(4), e13052.
- Altıparmak, Ö. (2019). *Özel eğitim öğretmenlerinin hesap verebilirlik algılarının incelenmesi*.(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Ardan, M., Rahman, F. F., & Geroda, G. B. (2020). The influence of physical distance to student anxiety on covid-19, Indonesia. *International Journal of Critical Reviews*, 7 (17), 1126-1132.
- Arslan, R., & Filiz, M. (2020). Sağlık Eğitimi Alan Öğrencilerin Covid-19 Salgınına Yönelik Algılarının Değerlendirilmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21(2), 1-18.
- Aslan, H., & Doğan, Ü. (2016). Üstün yetenekli öğrencilerin devam ettikleri okulları ile bilim ve sanat merkezine ilişkin metaforik algıları: Karşılaştırmalı durum çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (2), 335-350.

- Aslan, Ü., & Damar, A. G. A. (2020). Covid-19 Salgın Sürecinin Bireysel, Toplumsal ve Küresel Olumlu Etkileri Üzerine Bir Araştırma. *Proceedings of Modavica 2020*, 37.
- Aşkın, R., Bozkurt, Y., & Zeybek, Z. (2020). Covid-19 pandemisi: Psikolojik etkileri ve terapötik müdahaleler. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(37), 304-318.
- Atakan, M. (2021). Siber Güvenlik ve Covid-19 Salgınının Uzaktan Denetim Üzerinde Etkileri. *Denetim*, 0(22), 27-39.
- Ayata, R., & Çamur, G. (2020). Sosyal Hizmet Perspektifinden Covid-19 Pandemi Süreci ve Sosyal Sorunlara Yönelik Kriz Değerlendirmesi. *Sosyal Politika ve Sosyal Hizmet Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 21-38.
- Aykut, S., & Aykut, S. S. (2020). Kovid-19 pandemisi ve travma sonrası stres bozukluğu temelinde sosyal hizmetin önemi. *Toplumsal Politika Dergisi*, 1(1), 56-66.
- Aysan, A., Kayani, F., & Kayani, BM (2020). COVID-19 krizinin ortasında Çin'e yönelik doğrudan yabancı yatırım ve ekonomik beklentiler. *Pakistan Ticaret ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(4), 1088-1105.
- Bakanlığı, T. S. (2020). COVID-19 yeni koronavirüs hastalığı. *Erişim adresi: <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/ErişimTarihi>*, 13, 2020.
- Bakioğlu, B., & Çevik, M. (2020). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri/Science Teachers Views on Distance Education in the COVID-19 Pandemic Process. *Turkish Studies*, 15, 109-129.
- Baloch, S., Baloch, M. A., Zheng, T., & Pei, X. (2020). The coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic. *The Tohoku journal of experimental medicine*, 250(4), 271-278.
- Barış, İ., & Taylan, H. H. (2020). Küresel salgın sürecinde Türkiye'de aile içi sorunlar. *Nosyon: Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi*, (5), 13-32.
- Başal, H. (2018). *Gelişim ve psikoloji*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Başaran, M., & Aksoy, A. (2020). Anne-babaların koronavirüs (covid-19) salgını sürecinde aile yaşantılarına ilişkin görüşleri. *The Journal of International Social Research*, 13(71), 668-678.

- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E. & Şahin, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Sürecinin Getirisi Olan Uzaktan Eğitimin Etkililiği Üzerine Bir Çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397.
- Baykoç Dönmez, N. (2012). Üstün Yetenekli Çocuklar (Gifted and Talented Children). *Özel Gereksinimli Çocuklar (Special Needs Children)*, 353-373.
- Baysal, E. A., & Gürbüz, O. C. A. K. (2020). Covid-19 salgını sonrasında okul kavramındaki paradigma değişimine ve okulların yeniden açılmasına ilişkin öğretmen görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18(2), 676-705.
- Akyavuz, E. K ve Çakın, M. (2020). Covid-19 Salgınının Eğitime Etkisi Konusunda Okul Yöneticilerinin Görüşleri. *Elektronik Türkçe Çalışmaları*, 15 (4).
- Boelen, PA ve Spuij, M. (2013). Symptoms of post-traumatic stress disorder in bereaved children and adolescents: Factor structure and correlates. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 41(7), 1097-1108.
- Bolat, H. (2020). Üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin bilim ve sanat merkezindeki ve okuldaki sosyal bilgiler dersine yönelik metaforik algıları. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(4), 1135-1144.
- Bolat, H., & Yanpar Yelken, T. (2020). Özel yetenekli lise öğrencilerinin aile ve okula yönelik demokratik ortam algılarının belirlenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 252-268.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi Sırasında İlköğretim Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik İmge ve Algıları: Bir Metafor Analizi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1-23.
- Bozkurt, V. (2020). Pandemi Döneminde Çalışma: Ekonomik Kaygılar, Dijitalleşme ve Verimlilik.
- Bozlu, B. & Güçlü, S. (2021). Covid-19 Salgını ve Tek Başına Yaşayan Birey Aile Algısının Dönüşümü. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 55-75.
- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological models of human development. *International Encyclopedia of Education*, 3(2), 37-43.
- Budak, F., & Korkmaz, Ş. (2020). COVID-19 Pandemi Sürecine Yönelik Genel Bir Değerlendirme: Türkiye Örneği. *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi*, (1), 62-79.
- Büken, N. (2020). COVID-19 Pandemisi ve Etik Konular COVID 19 Pandemic and Ethical Issues. *Covid 19 Özel Sayısı*. 15-26.

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Callard-Szulgit, R. D. (2010). *Parenting and teaching the gifted*. R&L Education.
- Camcı-Erdoğan, S. (2013). Üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin bilim insanlarına yönelik algıları. *Türk Üstün Zekâ ve Eğitim Dergisi*, 3(1), 13-37.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) Pandemisi ve Pedagojik Yansımaları: Türkiye’de Açık ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları. *AUAd*, 6(2), 11-53.
- Canpolat, U., & Yıldırım, Y. (2021). Ortaokul Öğretmenlerinin COVID-19 Salgın Sürecinde Uzaktan Eğitim Deneyimlerinin İncelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 7(1), 74-109
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J., & Zheng, J. (2020). The psychological impact of the Covid-19 epidemic on college students in China. *Psychiatry Research*, 287, 29-34.
- Cengiz, İ. Y., & Ekici, G. (2019). Biyoloji öğretmen adaylarının biyoloji eğitimi laboratuvar dersine ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 11(18), 1218-1258.
- Ceyhan, S., & Uzuntarla, Y. (2020). Determination of Knowledge, Attitudes and Behaviors of Academic Staff Towards COVID-19/Akademik Personelin COVID-19’a Yönelik Bilgi, Tutum ve Davranışlarının Belirlenmesi. *Turkish Studies*. 15. 259-275.
- Chan, J. F. W., Yuan, S., Kok, K. H., To, K. K. W., Chu, H., Yang, J., ... & Yuen, K. Y. (2020). A familial cluster of pneumonia associated with the 2019 novel coronavirus indicating person-to-person transmission: a study of a family cluster. *The lancet*, 395(10223), 514-523.
- Chinese Center for Disease Control and Prevention (CCDC). (2020a). General questions COVID-19 Prevention and Control.
- Cihanyurdu, İ., İlbasmış, Ç., Aksoy, AT, Ünver, H., & Arman, A.R. (2021). COVID-19 Salgınında Ergenlerin Geleceğe Yönelik Kaygı ve Umut Düzeyleri. *Türk Çocuk Ergen Ruh Sağlığı*, 28(1), 19-26.
- Civelek, P., & Uyanık, G. (2020). Okul Öncesi Eğitimde ‘Okul Dışarıda Günü’ Etkinliklerinin İncelenmesi: Covid-19 Pandemisinin Etkisi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 3(2), 116-134.
- Clark, B. (2015). Üstün zekâlı olarak büyümek (8. Baskı). (Ogurlu, K., Kaya, F., Çev.).

- Cluver, L., Lachman, J. M., Sherr, L., Wessels, I., Krug, E., Rakotomalala, S., & McDonald, K. (2020). Parenting in a time of COVID-19. *Lancet*, 395(10231).
- Colangelo, N., Assouline, S.G., & Gross, M.U.M. (2004). A Nation deceived: How schools hold back America's brightest students (V.II.). Iowa City, IA: The Connie Belin & Jacqueline N. Blank International Center for Gifted Education and Talent Development, University of Iowa.
- Csikszentmihalyi, M., & Robinson, R. E. (1986). Culture, time and the development of Talent. I RJ Sternberg & JE Davidson (Red.), *Conceptions of Giftedness* (s. 285-306).
- Çağlar, D. (2004). Üstün Zekalı Çocukların Özellikleri. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 5(3), 95-110.
- Çelebi, G. Y. (2020). COVID 19 salgınına ilişkin tepkilerin psikolojik sağlamlık açısından incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (8), 471-483.
- Çiçek, B., & Almalı, V. (2020). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Kaygı Öz-yeterlilik ve Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişki: Özel Sektör ve Kamu Çalışanları Karşılaştırması. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 241-260.
- Çifçi, T. (2015). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Coğrafya Dersine İlişkin Algıları. *E-International Journal of Educational Research*, 6(3).
- Çiftçi, E., & Çoksüer, F. (2020). Yeni koronavirüs enfeksiyonu: COVID-19. *Flora Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Dergisi*, 25(1), 9-18.
- Çubuk, B. (2020). Covid-19 ile Gelen Kayıp Nesne, Yas ve Depresyon. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(21), 90-99.
- Demir, A. (2020). COVID-19 Pandemi Sürecinde Sosyoloji Öğrencilerinin Yaşçılığa Karşı Tutumları. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 12-25.
- Demir, A., & Çifçi, F. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Egzersizin Lise Öğrencilerinin Psikolojik Sağlamlık Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(3), 169-179.
- Demir, Z. (2020). Covid-19'un BİST 100'deki şirketlerin mali tabloları üzerindeki etkisinin oran yöntemi ile analizi. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 439-465.
- Demirbaş, N. K., & Koçak, S. S. (2020). 2-6 yaş arasında çocuğu olan ebeveynlerin bakış açısıyla covid-19 salgın sürecinin değerlendirilmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(6), 328-349.

- Doğan, S. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Covid-19'a Yazdıkları 100 Mektubun İncelenmesi. *Türk Dünyası Araştırmaları*, 126(248), 25-40.
- Doğanay, G., & Çopur, Z. (2020). Yaşlı nüfusun COVID-19 salgımına ilişkin görüşleri: Giresun ili örneği. *Türk Coğrafya Dergisi*, (76), 59-74.
- Dönmez, İ., & Gürbüz, S. (2020). Üniversite öğrencilerinin Covid-19 virüsü hakkında bilişsel yapılarının belirlenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(4), 2159-2172.
- Dyregrov, A. (2008). Grief in children: A Handbook for adults (2. Baskı). London: Jessica Kingsley Publishers.
- Ekici, G., & Erdoğan, E. (2019). Perception of peace in gifted students (case of kırkkale). *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(28), 196-216.
- Ekiz, M. A. (2020). Koronavirüs Karantinasında Günlük Tutan Üniversite Öğrencileri Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 25(4), 387-401.
- Er, H., & Ünal, F. (2015). Üstün yetenekli öğrencilerin demokrasiye ilişkin görsel algılarının incelenmesi, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 93-106.
- Erdoğan, İ. (2021). Yeniden Yeni Eğitim Sistemi. *İnsan ve İnsan*, 8(27), 13-25.
- Erdoğdu, Y., Koçoğlu, F., & Sevim, C. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde anksiyete ile umutsuzluk düzeylerinin psikososyal ve demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 23.
- Ergül, B., & Yılmaz, V. (2020). Covid-19 Salgını Süresince Aile İçi İlişkilerin Doğrulayıcı Faktör Analizi ile İncelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, Milli Mücadelenin 100. Yılı Özel Sayısı, 38-51.
- Erkan, İ. (2020). Tüketicilerin Covid-19 Döneminde Yayınlanan Birlik Beraberlik ve Motivasyon Temalı Reklamlara Yönelik Algıları. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, Cilt 19 COVID-19 Özel Sayısı, 585-600.
- Ermiş, E. N. & Bayraktar, S. (2021). Travma Sonrası Gelişim Perspektifinden Gelişimsel Eğride Yeni Bir Kuşak Olarak Covid-19. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 7(1), 95-105.
- Erzen, E. & Ceylan, M. (2020). Covid-19 Salgını ve Uzaktan eğitim: Uygulamadaki sorunlar, 24. 229-248.

- Fidan, M. (2020). Covid-19 Belirsizliğinde Eğitim: İlkokulda Zorunlu Uzaktan Eğitime İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43.
- Ghosh, R., Dubey, M. J., Chatterjee, S., & Dubey, S. (2020). Impact of COVID-19 on children: special focus on the psychosocial aspect. *Minerva pediatrica*, 72(3), 226-235.
- Gilbert Kliman, M.D., Edward Oklan, M.D., Harriet Wolfe, M.D, Rios, J., Elise Snyder You Chen, Ping Hu, Maranda Sze and Xijie Yang. (2020). *My Pandemic Story during COVID-19*. Çeviri:Toros, F., Turhan, G., Doğan, Z ve Düzova, E (*Benim Pandemi Hikayem*).
- http://senlikkozeynepbedia.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/34/02/328150/dosyalar/20_04/08120045_BENIM_PANDEMI_HIKAYESI.pdf
- Girmen, P. (2007). *İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Eskişehir.
- Gökçe, H., Orhan, S., Demir, H., Aydın, O., Gümüş, M., & Kizilkaya, E. (2020). Covid-19 Pandemisi Öncesi ve Sonrasında Sağlık Çalışanlarının Toplulukçu Yeterlilik Algılarının İncelenmesi. *Journal of Institute of Economic Development and Social Researches*, 6, 718-731.
- Gökçe, O. (2006). İçerik analizi. *Ankara: Siyasal Kitabevi*.
- Görmüş, K., & Arslankoç, S. (2020). Sosyal Hizmet Perspektifinden Covid-19 Salgını Sürecinde Aile İçi Şiddet Olgusuna Dair Genel Bir Değerlendirme. *Sosyal Hizmet, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Yayını*, (2), 9, 21.
- Guan, W. J., Ni, Z. Y., Hu, Y., Liang, W. H., Ou, C. Q., He, J. X., ... & Zhong, N. S. (2020). Clinical characteristics of coronavirus disease 2019 in China. *New England journal of medicine*, 382(18), 1708-1720.
- Güngörer, F. (2020). Covid-19'un Toplumsal Kurumlara Etkisi. *Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Salgın Hastalıklar Özel Sayısı*, 393-428
- Güler, H. N. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi Döneminde Özel Okullara İletilen Şikayetlerin İncelenmesi. *International Journal of Arts and Social Studies*, 3(5), 77-92.

- Gündüz, F. (2020). Türkiye'nin Yeni Koronavirüs (Kovid-19) Salgını ile Sınava: Güvenli Gelecek İnşası Çalışmaları ve Kamuoyu Algısı. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(23), 447-467.
- Haşiloğlu, M. A., Durak, S. & Arslan, A. (2020). Covid-19 Uzaktan Eğitim Sürecinde Fen Bilimleri Şube Rehber Öğretmenlerinin Gözünden Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6 (3), 214-239.
- Hays, J. N. (2005). *Epidemics and pandemics: their impacts on human history*. Abc-clio.
- Hekler, E. B., Lambert, J., Leventhal, E., Leventhal, H., Jahn, E., & Contrada, R. J. (2008). Commonsense illness beliefs, adherence behaviors, and hypertension control among African Americans. *Journal of behavioral medicine*, 31(5), 391-400.
- Hotar N., Omay R., Bayrak S., Kuruüzüm Z., & Ünal B. (2020). Pandeminin Toplumsal Yansımaları. *İzmir İktisat Dergisi*, 35(2), 211-220.
- Huang, C. G., Lee, K. M., Hsiao, M. J., Yang, S. L., Huang, P. N., Gong, Y. N., ... & Shih, S. R. (2020). Culture-based virus isolation to evaluate potential infectivity of clinical specimens tested for COVID-19. *Journal of clinical microbiology*, 58(8), e01068-20.
- Ingravallo, F. (2020). Death in the era of the COVID-19 pandemic. *The Lancet Public Health*, 5(5), e258.
- Jiang, S., Shi, Z., Shu, Y., Song, J., Gao, GF, Tan, W., & Guo, D. (2020). Yeni koronavirüs için ayrı bir isme ihtiyaç var. *Lancet*, 395(10228), 949.
- Jiao, W. Y., Wang, L. N., Liu, J., Fang, S. F., Jiao, F. Y., Pettoello-Mantovani, M., & Somekh, E. (2020). Behavioral and emotional disorders in children during the COVID-19 epidemic. *The journal of Pediatrics*, 221, 264-266.
- Kandemir, F. (2020). Bazı demografik değişkenler bağlamında COVID-19 pandemi neslinin dindarlık ve ölüm kaygısı ilişkisi üzerine ampirik bir araştırma. *Tokat İlmîyat Dergisi*, 8(1), 99-129.
- Kanlı, E. (2008). *Fen ve teknoloji öğretiminde probleme dayalı öğrenmenin üstün ve normal zihin düzeyindeki öğrencilerin eriştiği, yaratıcı düşünme ve motivasyon düzeylerine etkisi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

- Kara, H. F. A., & Alsancak, F. (2020). Koronavirüs Pandemisinde Toplumun Yaşlı ve Engellilere Yönelik Düşünceleri Üzerine Bir Araştırma. *Pearson Journal of Social Sciences & Humanities*, 8, 133-143.
- Karaca, N., Aksakal, E., & Kılıç, C. (2020). Covid-19 Salgınının Türkiye’de Aile İçerisinde Yol Açtığı Toplumsal Etkiler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(4), 1811-1831.
- Karakaya, F., Ünal, A., Çimen, O., & Yılmaz, M. (2018). Üstün yetenekli öğrenciler ve akranlarının çevre algılarının incelenmesi. *Online Fen Eğitimi Dergisi*, 3(1), 25-32.
- Karataş, Z. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinin LGS ve YKS sınavına hazırlık sürecinde olan çocuk ve ergenlerin psikolojilerine yansımalarının incelenmesi. *Pandemi döneminde çocuk ve ergen psikolojisi*, 1, 54-74.
- Kardeş, V. Ç. (2020). Pandemi süreci ve sonrası ruhsal ve davranışsal değerlendirme. *Türkiye Diyabet ve Obezite Dergisi*, 4(2), 160-169.
- Kavas, B. N., & Develi, A. (2020). Çalışma Yaşamındaki Sorunlar Bağlamında Covid-19 Pandemisinin Kadın Sağlık Çalışanları Üzerinde Etkisi. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 84-112.
- Kayabaşı, E. T. (2020). Covid-19’un piyasalara ve tüketici davranışlarına etkisi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 15-25.
- Kesgin, S. S., & Durak, M. B. (2021). Salgın ve Demografi: Yaş Gruplarına Göre COVID-19 Pandemisine Yönelik Algı ve Tutumları. *Toplumsal Değişim*, 3(3), 6-23.
- Kımtır, N. (2020). Covid-19 Günlerinde Bireylerin Psikolojik Sağlık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi. Milli Mücadelenin 100. Yılı Özel Sayısı*, 574-605.
- Kocabaş, A. (2020). Eşitsizlik ve COVID-19. *Türk Tabipler Birliği*, 394, 414.
- Koç, A. (2020). Covid-19 Salgını Sürecinde İlahiyat Fakültesi Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Uzaktan Eğitim Yoluyla Yapılması: Örnek Bir Uygulama Modeli. *Milli Eğitim*, 49(1), 851-875.
- Koç, E. S. (2021). İlkokul Öğretim Programlarının COVID-19 Sonrası Yaygınlaşan Uzaktan Eğitime Uygunluğunun İncelenmesi. *International Anatolia Academic Online Journal Social Sciences Journal*, 7(1), 24-36.
- Kula, M. N. (2020). Koronavirüs Salgını Üzerine Spiritüel Bir Okuma Denemesi. *Electronic Turkish Studies*, 15(6).

- Kurnaz, A., Çiftci, Ü., & Karapazar, H. (2013). Üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin değer algılarının betimsel bir analizi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(26), 185-225.
- Kutsal, Y. G. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecine Yaşlılık Perspektifinden Bakış, YG Kutsal ve D. Aslan içinde, *Covid-19 Pandemi Sürecinde İleri Yaş Grubuna Yaklaşım, Türk Geriatri Derneği*, 1-11.
- Küçükali, A., & Çınar, O. (2020). Akademisyenlerin Kovid-19 Algısı. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(4), 1633-1654.
- Küçükşen, K. (2020). COVID-19 Günlerinde “Ev Hallerinin Karikatürlere Yansıması Göstergebilimsel Bir Analiz. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(6), 38-57.
- Kwok, K. O., Li, K. K., Chan, H. H. H., Yi, Y. Y., Tang, A., Wei, W. I., & Wong, S. Y. S. (2020). Community responses during the early phase of the Covid-19 epidemic in Hong Kong. *Emerging Infectious Diseases*, 26(7), 1575-1579.
- Labrague, L. J., & De los Santos, J. A. A. (2020). Covid-19 anxiety among front-line nurses: Predictive role of organisational support, personal resilience and social support. *Journal of Nursing Management*, 28(7), 1653-1661.
- Liu, Y. C., Kuo, R. L., & Shih, S. R. (2020). COVID-19: The first documented coronavirus pandemic in history. *Biomedical journal*, 43(4), 328-333.
- Madrid, P. A., Grant, R., Reilly, M. J., & Redlener, N. B. (2006). Challenges in meeting immediate emotional needs: Short-term impact of a major disaster on children's mental health: Building resiliency in the aftermath of Hurricane Katrina. *Pediatrics*, 117(Supplement_4), S448-S453.
- Mahase, E. (2020). Covid-19: What do we know about “long covid”? *bmj*, 370.
- Main, A., Zhou, Q., Ma, Y., Luecken, L. J., & Liu, X. (2011). Relations of SARS-related stressors and coping to Chinese college students' psychological adjustment during the 2003 Beijing SARS epidemic. *Journal of counseling psychology*, 58(3), 410.
- Mazza, C., Ricci, E., Biondi, S., Colasanti, M., Ferracuti, S., Napoli, C., & Roma, P. (2020). A nationwide survey of psychological distress among Italian people during the Covid-19 pandemic: Immediate psychological responses and associated factors. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(9), 2-14.

- McGarry, S., & Jackson, K. (2020). Guidance for medical social workers: Responding to Covid_19 Pandemic. *Ireland: Irish Association of Social Workers*.
- Merriam, S. B. (2013). Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber (3. Baskıdan Çeviri, Çeviri Editörü: S. Turan). *Ankara: Nobel Yayın Dağıtım*
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Nacaroğlu, O., & Arslan, M. (2020). Özel yetenekli öğrencilerin mühendislik algılarının çiz-yaz-anlat tekniği kullanılarak incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 21(1), 112-128.
- Nacaroğlu, O., & Mutlu, F. (2020). Bilim ve sanat merkezi öğrencilerinin proje kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 992-1007.
- Naja, F., & Hamadeh, R. (2020). Nutrition amid the COVID-19 pandemic: a multi-level framework for action. *European journal of clinical nutrition*, 74(8), 1117-1121.
- Navas, P., Amor, A. M., Crespo, M., Wolowiec, Z., & Verduga, M. A. (2021). Supports for people with intellectual and developmental disabilities during the Covid-19 pandemic from their own perspective. *Research in Developmental Disabilities*, 108(103813), 1-11.
- Neece, C., McIntyre, LL., & Fenning, R. (2020). Zihinsel ve gelişimsel engelli küçük çocukları olan etnik olarak çeşitli ailelerde COVID-19'un etkisinin incelenmesi. *Zihinsel Yetersizlik Araştırmaları Dergisi*, 64 (10), 739-749.
- Neriman, A. R. A. L., Burçin, A. Y. S. U., & Kadan, G. (2020). Covid 19 sürecinde çocuklar: Gelişimsel ihtiyaçlar ve öneriler. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(2), 360-379.
- Nishiura, H. (2020). Backcalculating the Incidence of Infection with COVID-19 on the Diamond Princess. *Journal of clinical medicine*, 9(3), 657.
- Ogurlu, Ü., Öpengin, E., & Hızlı, E. (2015). Üstün yetenekli öğrencilerin okul ve öğretime ilişkin metaforik algıları. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 46, 67-83.
- Onur, M. (2020). COVID-19 Salgın Döneminde Peyzaj ve İnsan İlişkisinin Mekansal Tercihler Üzerinden İncelenmesi. *Journal of International Social Research*, 13(74).

- Öztürk, M. S., Yılmaz, N., Demir Erbil, D., & Hazer, O. (2020). Covid-19 Pandemi Döneminde Hane Halkındaki Çatışma ve Birlik-Berberlik Durumunun İncelenmesi. *Turkish Studies*, 15(4), 295-314.
- Özarslan, M.(2019). Üstün zekâlı ve yetenekli olan ve üstün zekâlı ve yetenekli olmayan öğrencilerin biyolojiye ilişkin algılarının karşılaştırılması: Metaforik çalışma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 45, 310-334.
- Özdemir D., & Arpacıoğlu S. (2020). Sosyal Medya Kullanımı, Sağlık Algısı ve Sağlık Arama Davranışının Koronavirüs Korkusu Üzerine Etkisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 12, 364-381.
- Özdemir, M. (2020). Yaşlılık algısının koronavirüs salgını sürecindeki kültürel değişimi. *Milli Folklor*, 16(127), 46-58.
- Özsoy, Y. (2014). Metaphors of science and art center students, teachers and parents regarding gifted students. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 74-87.
- Özşenler, A. G. D. D (2020). Bölüm 2 Kovid-19'un Dile Yansımaları: Pandemi Kelimeler Üzerine Bir Analiz. *Edebiyat Çalışmalarında Farklı Perspektifler*, 17.
- Öztan, G., & İşsever, H. (2020). Yeni Koronavirüsün (Covid-19) Moleküler Yapısı ve Genomik Karakterizasyonu. *Sağlık Bilimlerinde İleri Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 61-71.
- Öztürk, E. D., Kuru, G., & Yıldız, C. D. (2020). Covid-19 pandemi günlerinde anneler ne düşünür çocuklar ne ister? Anne ve çocuklarının pandemi algısı. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 204-220.
- Öztürk, G. (2020). Türkiye’de Corona virüsün reklam sektörü üzerindeki etkileri ve reklamın geleceğine ilişkin öngörüler.
- Öztürk, Y., Üstünelan, D., & Metin, B. (2020). Pandemi sürecinde kadınların ev içindeki deneyimleri ve evde kalmanın duyguları. *Feminist Tahayyül*, 1(2), 185-225.
- Özyaprak, M. (2012). Üstün zekâlı olan ve olmayan öğrencilerin görsel-uzamsal yeteneklerinin düzeylerinin karşılaştırılması. *Türk Üstün Zekâ ve Eğitim Dergisi*, 2(2), 137-153.
- Özyürek, A., & Çetinkaya, A. (2021). COVID-19 pandemi döneminde aile ve ebeveyn-çocuk ilişkilerinin incelenmesi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 96-106.

- Paksoy, H. M. (2020). Covid-19 Pandemisi ile Oluşan Korku ve Davranışlara İnancın Etkisi Üzerine Bir Araştırma: Türkiye Örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(2), 135-155.
- Pearlman, M. Y., Schwalbe, K. D. A., & Cloitre, M. (2010). *Grief in childhood: Fundamentals of treatment in clinical practice*. American Psychological Association.
- Piechowski, M. M. (1997). Emotional giftedness: The measure of intrapersonal intelligence. *Handbook of gifted education*, 2, 366-381.
- Porta, M. (Ed.). (2014). *A dictionary of epidemiology*. Oxford university press.
- Radha, R., Mahalakshmi, K., Kumar, V. S., & Saravanakumar, A. R. (2020). E-Learning during lockdown of Covid-19 pandemic: A global perspective. *International journal of control and automation*, 13(4), 1088-1099.
- Reid, A. H., Taubenberger, J. K., & Fanning, T. G. (2001). The 1918 Spanish influenza: integrating history and biology. *Microbes and infection*, 3(1), 81-87.
- Reperant, L. A., & Osterhaus, A. D. (2017). AIDS, Avian flu, SARS, MERS, Ebola, Zika... what next?. *Vaccine*, 35(35), 4470-4474.
- Robinson, A. Shore, B. M., Enersen, D. L. (2014). *Üstün Zekalılar Eğitiminde En İyi Uygulamalar Üzeyir Oğurlu, Fatih Kaya (Çeviri Editörleri)*. Nobel: Ankara.
- Sak, U. (2009). *Üstün yetenekliler eğitim programları: Üstün zekalı ve üstün yetenekli öğrencilerin eğitimlerinde model bir program*. Maya Akademi Yayınevi: Ankara
- Sakarya, S. (2020). COVID-19 pandemisi sürerken okulların yeniden açılması: Olası riskler ve güvenli açılma için öneriler. *Türk Tabipler Birliği (TTB). Pandemide Okul Sağlığına İlişkin Uzman Görüşleri*, 9-28.
- Saltürk, A., & Güngör, C. (2020). COVID-19 Döneminde Öğrencilerde Topluluk Hissi ve Çevrimiçi Uzaktan Eğitimin İncelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 9(5), 4204-4221.
- Saranlı, A. G., & Metin, N. (2012). Üstün yetenekli çocuklarda gözlenen sosyal-duygusal sorunlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 45(1), 139-163.
- Sargın, N., & Kutluca, V. (2020). Covid-19 Salgını Sürecinde Yetişkinlerin Tepkileri. *Bilge Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (2), 64-70.

- Sarı, T., & Nayır, F. (2020). Pandemi dönemi eğitim: Sorunlar ve fırsatlar. *Electronic Turkish Studies*, 15(4).
- Sarıtaş, E., & Barutçu, S. (2020). Öğretimde Dijital Dönüşüm ve Öğrencilerin Çevrimiçi Öğrenmeye Hazırbulunuşluğu: Pandemi Döneminde Pamukkale Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *Journal of Internet Applications and Management*, 11(1), 5-22.
- Say, A., & Çakır, D. (2020). Research of The Effect of The Covid-19 Quarantine Period on The Mental Status of The People.
- Scheeringa, M. S., Zeanah, C. H., & Cohen, J. A. (2011). PTSD in children and adolescents: toward an empirically based algorithm a. *Depression and anxiety*, 28(9), 770-782.
- Schonfeld, D. J., Demaria, T., Krug, S. E., Chung, S., Fagbuyi, D. B., Fisher, M. C., & Wissow, L. S. (2015). Providing psychosocial support to children and families in the aftermath of disasters and crises. *Pediatrics*, 136(4), e1120-e1130.
- Schreglmann, S. (2016). Türkiye’de program geliştirme konusu ile ilgili yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin içerik analizi. *Journal Of International Social Research*, 9(43). 1307-9581.
- Silik, C. E., Ilgaz, B., & DüNDAR, Y. (2020). COVID-19 Sonrası Turist Davranışlarının Kuşak Farklılıkları Açısından Çoklu Uyum Analizi MCA ile Değerlendirilmesi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (24), 341-372.
- Sirem, Ö., & Baş, Ö. (2020). Okuma Güçlüğü Olan İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Deneyimleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4).
- Sirer, E. (2020). Eğitimin ekran üzerinden teknolojik dönüşümünde pandemi döneminin etkisi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(29), 1987-2018.
- Soğukdere, Ş., & Öztunç, M. (2020). Sosyal Medyada Koronavirüs Dezenformasyonu. *Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi*, (5), 59-85.
- Şahan, E. (2021). Hasta penceresinden Covid-19 tanısıyla tek başına bir hastane odasında olmak: nitel çalışma. *Cukurova Medical Journal*, 46(1), 223-23.
- Şahin, B., Hoşoğlu, E., & Önal, B. (2020). Anxiety Symptoms in Healthcare Workers and Their Children during the COVID-19 Pandemic in Turkey. *Namık Kemal Tıp Dergisi*, 8(3), 321-330.

- Şen, Ö., & Kızılcıoğlu, G. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *International Journal of 3D Printing Technologies and Digital Industry*, 4(3), 239-252.
- Tanhan, F., & Özok, Ö. Ü. H. İ. (2020). Pandemi ve Eğitim.
- Tanyıldızı, N. (2020). Covid-19 salgını sürecinde sağlık iletişimde sosyal medya.
- Tardif, T. Z., & Sternberg, R. J. (1988). 17 What do we know about creativity? *The nature of creativity: Contemporary psychological perspectives*, 429.
- Taşkın, F., & Ayaydın, Y. (2016). Üstün yetenekli öğrencilerin tarih öncesi döneme ilişkin algıları: yerel tarihi mekânların kullanılması. *4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 1-3 Eylül 2016 – Muğla, Türk Tarih Kurumu Başkanlığı ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Ortak Yayını, 545-571.
- Topcu, S. (2015). Üstün zekâlı öğrencilerin değer kavramına yönelik algıları: Elazığ bilim ve sanat merkezi örneği. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(11), 1449-1470.
- Tsamakis, K., Rizos, E., Manolis, A. J., Chaidou, S., Kypouropoulos, S., Spartalis, E., Spandidos, D. A., Tsiptios, D., & Triantafyllis, A. S. (2020). Covid-19 pandemic and its impact on mental health of healthcare professionals. *Experimental Therapeutic Medicine*, 19(6), 3451-3453.
- Tuna Uysal, M. ve Eren, G. (2020). Covid-19 salgını sırasında sosyal medyada yaşlılara yönelik ayrımcılık: twitter davası. *Türk Araştırmaları*, 15(4), 1147-1162.
- Tuncer, F. F. (2020). Öngörülemeyen Bir Küresel Düzen ve COVID-19: COVID-19 Karikatürleri ile Yeni Düzen Okuması. *Gaziantep University Journal of Social Sciences, Cilt 19 (COVID-19 Özel Sayısı)*, 42-58.
- Tural, E. (2020). COVID-19 Pandemi Dönemi Ev Karantinasında Fiziksel Aktivite Düzeyinin Yaşam Kalitesine Etkisi. *Van Sağlık Bilimleri Dergisi, COVID-19 Özel Sayı*, 10-18.
- Turan, Z., & Gürol, A. (2020). Eğitimde Acil Bir Dönüşüm: COVID-19 Pandemisi Döneminde Çevrim İçi Ders Alan Üniversite Öğrencilerinin Stres Algıları ve Görüşleri. *HAYEF: Journal of Education*, 17(2), 222-242.

- Uçkaç, K. (2021). Sağlık Meslek Lisesi Öğrencilerinde Covid-19 Pandemi Sürecine Bağlı Uzaktan Eğitimin Öğrenci Duygu Ve Davranışları Üzerindeki Etkileri. *Sağlık Bilimlerinde Eğitim Dergisi*, 3(1), 34-44.
- Usta, S. Y., & Gökcan, H. N. (2020). Çocukların ve annelerinin gözünden Covid-19. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 187-206.
- Ünal, E., Atik, D., & Gözüyeşil, E. (2021). Covid-19 Pandemisi ve Kadınlar. *Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(1), 1-8.
- Ünal, M., & Bulunuz, N. (2020). Covid-19 Salgını Döneminde Yürütülen Uzaktan Eğitim Çalışmalarının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi ve Sonraki Sürece İlişkin Öneriler. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 343-369.
- VanTassel-Baska, J., & Stambaugh, T. (2006). Project Athena: A pathway to advanced literacy development for children of poverty. *Gifted Child Today*, 29(2), 58-63.
- Velavan, T. P., & Meyer, C. G. (2020). The COVID-19 epidemic. *Tropical medicine & international health*, 25(3), 278.
- Wang, C., & Zhao, H. (2020). The impact of covid-19 on anxiety in Chinese University Students. *Frontiers in Psychology*, 11, 1168.
- Wang, C., Pan, R., Wan, X., Tan, Y., Xu, L., Ho, C. S. & Ho, R. C. (2020). Immediate psychological responses and associated factors during the initial stage of the 2019 coronavirus disease (COVID-19) epidemic among the general population in China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17 (5), 1729-1754.
- Whitmore, J. R. (1981). Gifted children with handicapping conditions: A new frontier. *Exceptional Children*, 48(2), 106-114.
- World Health Organization (WHO) (2020b) Coronavirus disease 2019 (COVID-19), Situation Report-11.
- World Health Organization (WHO) (2020c) Coronavirus disease 2019 (COVID-19), Situation Report-12.
- World Health Organization (WHO) (2020f) Coronavirus disease 2019 (COVID-19), Situation Report-65.
- Wu, W., Zhang, Y., Wang, P., Zhang, L., Wang, G., Lei, G., Xiao, Q., Cao, X., Bian, Y., Xie, S., Huang, F., Luo, N., Zhang, J., & Luo, M. (2020). Psychological

- stress of medical staffs during outbreak of Covid-19 and adjustment strategy. *Journal of Medical Virology*, 92(10), 1962-1970.
- Xiang, Y. T., Yang, Y., Li, W., Zhang, L., Zhang, Q., Cheung, T., & Ng, C. H. (2020). Timely mental health care for the 2019 novel coronavirus outbreak is urgently needed. *The lancet psychiatry*, 7(3), 228-229.
- Xie, X., Xue, Q., Zhou, Y., Zhu, K., Liu, Q., Zhang, J., & Song, R. (2020). Mental health status among children in home confinement during the coronavirus disease 2019 outbreak in Hubei Province, China. *JAMA pediatrics*, 174(9), 898-900.
- Yalçın, H., Dai, H., & Erkoç, E. (2020). Ebeveynlerin Virüs Salgınına İlişkin Duygu Durumları ve Çocuklara Etkileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(9), 128-142.
- Yaşar, Ö., & Avcı, N. (2020). Değişen Yaşlılık Algısı: COVID-19 ile Damgalanan Yaşlılar. *Elektronik Türkçe Çalışmaları*, 15(4).
- Yayan, G. (2020). Bir salgın hastalık olarak Covid-19'un Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Bölümü Resim Ana Sanat Dalındaki öğrencilerin resimlerine yansımaları. *Turkish Studies*, 15(4), 1297-1313.
- Yeniçikti, N. T. (2020). Sağlık Bakanlığının Instagram Paylaşımları Üzerinden Gösterge bilimsel Bir İnceleme # Hayat Eve Sığar. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 19 (COVID-19 Special Issue), 365-385.
- Yıldırım, A. (2020). Dijital Çağda Dijital Pandemi: Türkiye'de Covid-19 Gündemi. *Intermedia International E-journal*, 7(13), 381-401.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, S. (2020). Salgınların Sosyal-Psikolojik Görünümü: Covid-19 (Koronavirüs) Pandemi Örneği. *Journal of Turkish Studies*, 15(4), 1331-1351.
- Yıldız, S., & Bektaş, F. (2021). COVID-19 Salgınının Çocukların Boş Zaman Etkinliklerinde Yarattığı Değişimin Ebeveyn Görüşleriyle Değerlendirilmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 26(1), 99-122.
- Yılmaz, A., & Güven, Ö. (2015). Üstün yetenekli öğrencilerin beden eğitimi dersi ve beden eğitimi öğretmeni kavramlarına yönelik algılarının çizme yazma tekniği ile incelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - Journal of Qualitative Research in Education*, 3(3), 55-77.

- Yurtbakan, E., & Akyıldız, S. (2020). Sınıf öğretmenleri, ilkokul öğrencileri ve ebeveynlerin Covid-19 izolasyon döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(6).
- Yücel, B., & Görmez, A. A. (2019). SARS-Corona virüsüne genel bakış. *Türkiye Teknoloji ve Uygulamalı Bilimler Dergisi*, 2(1), 32-39.

EKLER

Ek-1: Etik İzin

T.C.

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ^{Ek-2}

Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanı Bilimsel Araştırma Etiği Kurul Kararı

TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI	KARAR TARİHİ
07	14	30.09.2021

Karar Numarası: 2021/07

Dr. Öğr. Üyesi Tuba DEMİRCİ'nin Araştırmanın yürütücüsü olduğu (Diğer araştırmacı – Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Fen Bilimleri Eğitimi Tezli Yüksek lisans öğrencisi Suna ÜNALAN) **“6-11 Yaş Arası Özel Yetenekli Çocukların Koronavirüs ve Pandemi Algularının Belirlenmesi: Alanya Bilsem Örneği”** başlıklı yüksek lisans tezine ait etik kurul başvurusunun görüşülmesi istemi.

Dr. Öğr. Üyesi Tuba DEMİRCİ'nin Araştırmanın yürütücüsü olduğu (Diğer araştırmacı – Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Fen Bilimleri Eğitimi Tezli Yüksek lisans öğrencisi Suna ÜNALAN) **“6-11 Yaş Arası Özel Yetenekli Çocukların Koronavirüs ve Pandemi Algularının Belirlenmesi: Alanya Bilsem Örneği”** başlıklı yüksek lisans tezine ait etik kurul başvurusunun fikri, hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğun başvurucaya ait olmak üzere araştırma süresince uygulanmasının **etik olarak uygun olduğuna** oybirliği ile karar verildi **30.09.2021**

(Mazeretli)

Prof. Dr. Özgür Kasım AYDEMİR
Kurul Başkanı

(e-İmzalıdır)

Prof. Dr. Kamile DEMİR
(Kurul Başkan V.)

(e-İmzalıdır)

Prof. Dr. Süleyman Cem ŞAKTANLI
Üye

(e-İmzalıdır)

Prof. Dr. Tamer BUDAK
Üye

(e-İmzalıdır)

Prof. Dr. Seymur AĞAZADE
Üye

(e-İmzalıdır)

Prof. Dr. Süleyman UYAR
Üye

(Mazeretli)

Prof. Dr. Harun UÇAK
Üye

Ek-2: Araştırma İzni

T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-98057890-20-41723631
Konu : Araştırma Uygulaması İzin Talebi
(Suna ÜNALAN)

21.01.2022

İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ANTALYA

İlgi :21/01/2020 tarih ve 1563890 sayılı Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinlerine Yönelik İzin ve Uygulama Genelgesi.

Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nün, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Fen Bilgisi Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Suna ÜNALAN'ın "6-11 Yaş Arası Özel Yetenekli Çocukların Koronavirüs ve Pandemi Algularının Belirlenmesi: Alanya Bilsem Örneği" başlıklı araştırmasına, İlimiz Alanya İlçesi Bilim Sanat Merkezinde uygulama isteği ile ilgili 27/10/2021 tarih ve 39126 sayılı yazısı Müdürlüğümüz ARGE Birimi Değerlendirme ve İnceleme Komisyonunca incelenmiş olup;

Adı geçenin ilgi Genelge kapsamında 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı içerisinde olmak üzere, İlimiz Alanya İlçesi Bilim Sanat Merkezi Öğrencilerine yönelik araştırmasına, Okul Müdürlüğünün sorumluluğunda Eğitim Öğretim faaliyetlerini aksatmaksızın yapması,

Söz konusu araştırmanın bitimine müteakip; sonuç raporunun bir örneğinin CD ortamında Müdürlüğümüz Ar-Ge bürosuna gönderilmesi kaydıyla uygulanması, Komisyonca uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, Valilik Makamının 25/08/2020 tarih ve 24911 sayılı yetki devrine göre olurlarınıza arz ederim.

Mehmet KARAKAŞ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

OLUR
21.01.2022

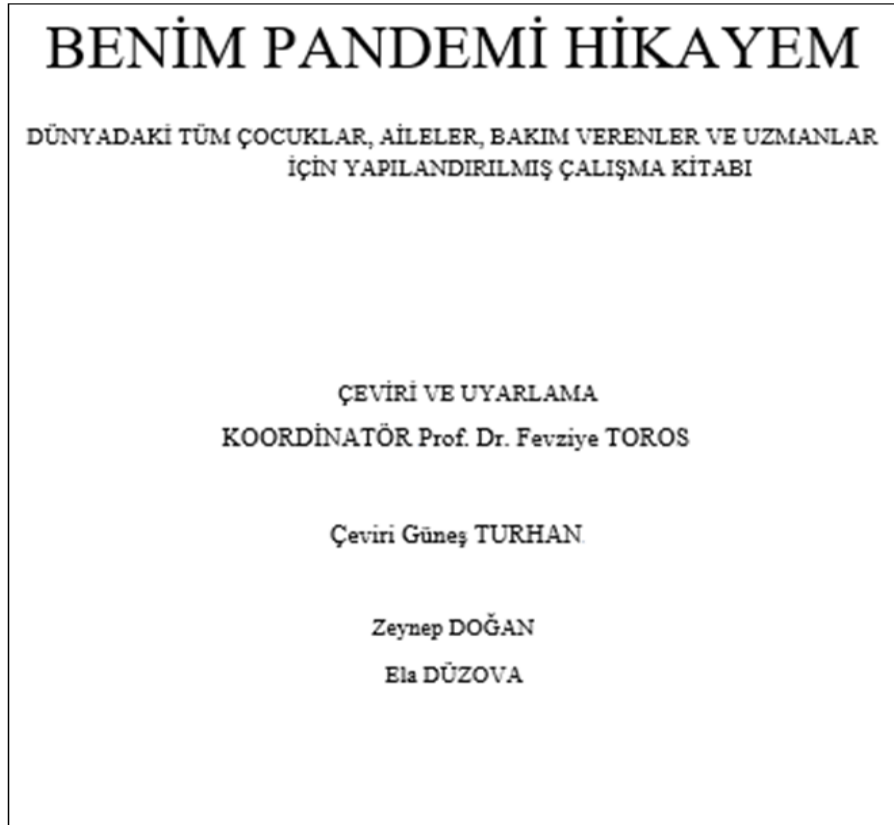
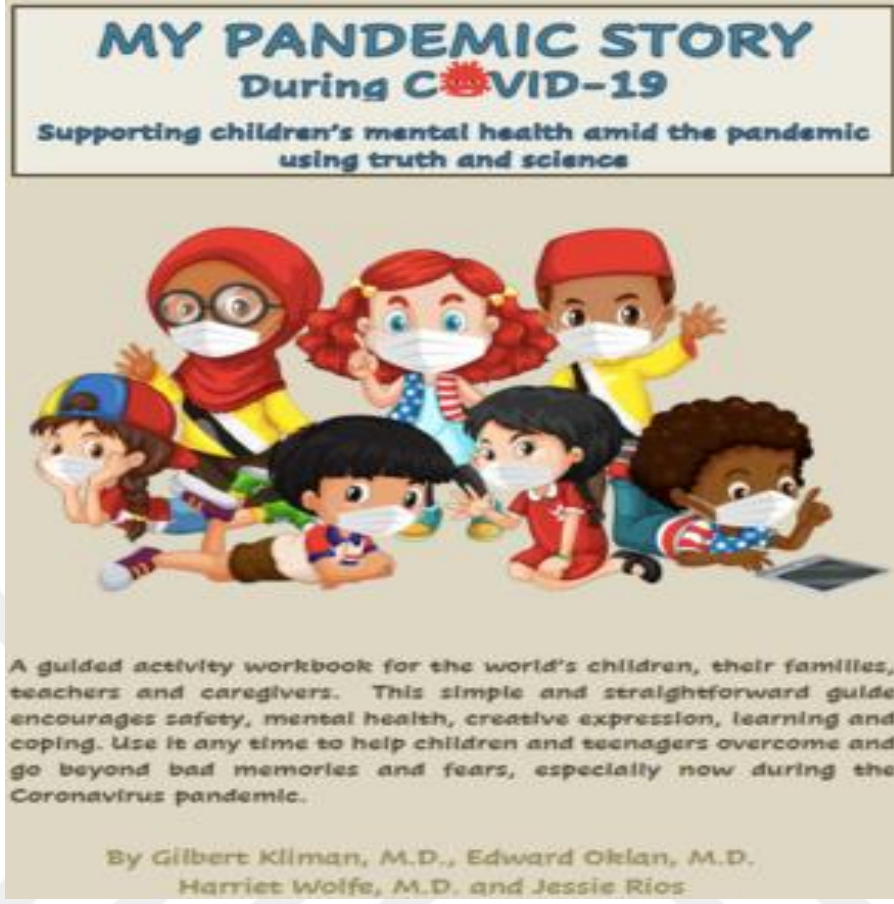
Hüseyin ER
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Bu belge güvenli elektronik izni ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Adres : -

Ek-3: Ölçme Aracı ve İzni

SENİN HİKÂYEN ÖNEMLİ

Bilim insanlarının yanı sıra tarihçiler de geçmişte meydana gelmiş büyük pandemiler'in kayıtlarına ilgi göstermektedir. Sen büyük bir pandeminin tanığıdır. Bu konuda birebir deneyim sahibisin. Senin hikâyen, 2019-2020 yıllarında yaşanan pandemi sırasında neler olduğuna dair tüm toplumun ve ulusun ortak deneyiminin bir parçası. Senin hikâyen, milyonlarca insanı etkileyen büyük bir olayın tarihi kaydı. Tarih, senin yaşadıkların ve diğerlerinin hikâyeleriyle yazılacak.

BENİM HİKAYEM

İşte şimdi, yalnızca benim bildiğim şeylerle ilgili kişisel hikayem:

Nasıl öğrendim?

Pandemiye bunlardan öğrendim: _____

Pandemi hakkında öğrendiğim bazı şeyler:

COVID-19'un bu durumlara yol açtığını öğrendim: _____

COVID-19 virüsünden hastalanmamak için kendimi nasıl koruyacağımı biliyorum.

Enfeksiyondan korunmak için bunları yapıyorum: _____

Pandemiye ilk öğrendiğimde kimlerle birlikteydim?

_____ ile birlikteydim.

Ne yaptım?

Ben _____

NE HİSSETTİM, NE DUYDUM VE NE GÖRDÜM?

Başlangıçta, hissettiklerim; _____

İlk duyduğum şey; _____

İlk gördüğüm şey; _____

Daha sonra ne hissettim, ne duydum ve ne gördüm; _____

Pandemi Başlarında Nasıl Hissedyordum

Korkmuş	Sinirli	Heyecanlı	Üzgün	Rahatlamış
Mutlu	Sıkkın	Dehşet içinde	Çaresiz	Şaşkın
Suçlu	Terli	Yalnız	Hasta	Umutlu
Uyuşmuş	Memnun	Karışık	Sanki bir rüyada gibi	Kendine kızgın
Kaygılı	Alarma geçmiş	Kendim için üzgün	Yorgun	Açık fikirli
Sarsılmış	Kötü	Kalbim çok hızlı atıyordu	Birine kızgın	Başkaları için üzgün

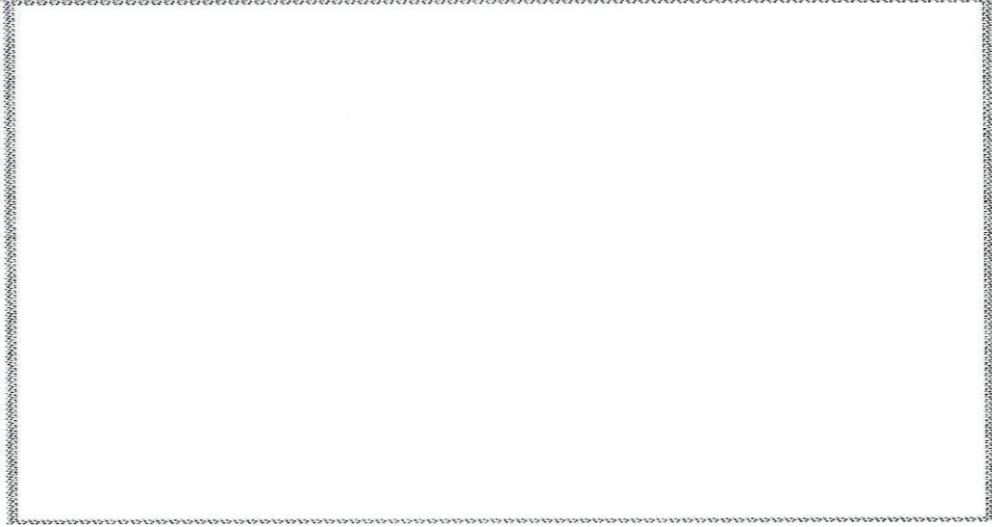
PANDEMİYİ ÖĞRENDİKTEN HEMEN SONRA

Başlarda beni endişelendiren şeyler; _____

Gördüğüm şey; _____

Daha sonra bunlar hakkında düşündüm; _____

Pandemi Süresince Ailemle Yaptıklarımın Fotoğrafı / Çizimim

Tarih: 19 Kasım 2020 23:48:29 GMT+3

Kime: Fevziye TOROS

Konu: Benim Pandemi Hikayem

Merhaba sayın hocam, öncelikle Benim Pandemi Hikayem isimli kitabı Türkçeye çevirdiğiniz için çok teşekkür ederiz.

çeviri kitabınızdan bazı kısımları izniniz olursa ölçek amacıyla kullanmak istiyoruz.

İyi çalışmalar

Fevziye TOROS: Tabi ki

Ek-4: Öğrenci Cevaplarından Örnekler

Pandemi hakkında öğrendiklerim:

Covid19'un... bulduğünü... ve bu virüsün birden fazla kişiyi öldürebildiğini öğrendim.
gibi durumlara neden olduğunu öğrendim.

Pandemi hakkında öğrendiklerim:

Covid19'un... "öldürdüğü"ni... fazla yaptığını...
70000000'den fazla kişiyi öldürdüğünü öğrendim.
B.1.1 gibi durumlara neden olduğunu öğrendim.

Pandemi hakkında öğrendiklerim:

Covid19'un bu kadar şiddetli bir şey yapacağını hiç tahmin edemezdim. Sonra vaka sayıları arttı. Falar derken bulaşıcı ve ölümcül virüs çıktı. Ve bende bu kadar hızlı almayı öğrendim.
gibi durumlara neden olduğunu öğrendim.

Pandemi hakkında öğrendiklerim:

Covid19'un insanları öldürme ihtimali var. Bakışın bulaşımı diğerinde buluşup öldürme ihtimali var.
gibi durumlara neden olduğunu öğrendim.

Nasıl Öğrendim?

Pandemiye televizyonlardan öğrendim.
den öğrendim.

Nasıl Öğrendim?

Pandemiye haberde gördüm. Babama Pandeminin nedenleri diye sordum. Babam: "Bütün dünyada olan bir virüs dedi." Yani babamdan öğrendim.

Nasıl Öğrendim?

Pandemiye Ben habere gördüm ilk başta Çin'de çıktı. Ama ben Çin'de çıkıp hemen bitecek sandım. Bu yüzden koruyucu takmadım. Daha sonra olay daha da büyüyüp Alanya'ya geldi. Bu yüzden artık koruyucu almamaya başladım. Ve corona virüsüne alımaya başladım.
den öğrendim.

Nasıl Öğrendim?

Pandemiye televizyondan Anamdan babamdan öğrendim. Televizyondan Cümleler başlarında öğrendim.
den öğrendim.

PANDEMİYİ ÖĞRENDİKTEN HEMEN SONRA

Başlarda endişeli olduğum şey:

Bana bulaşak diye çok korkuyordum

Başlarda endişeli olduğum şey:

Bana ve tüm aileme bulaşması

Başlarda endişeli olduğum şey:

bulaşacak diye korktum.

Başlarda endişeli olduğum şey:

Her şeyde endişeliyim

PANDEMİYİ ÖĞRENDİKTEN HEMEN SONRA

Gördüğüm şey:

insanların maske takmaya başladılar
ailelerine mesafe koymaya başladılar
ellerini daha sık yıkamaya başladılar

Gördüğüm şey:

Hiç aileme coronavirus bulaşmaması

Gördüğüm şey:

Bulaşıcı olması

Gördüğüm şey:

Vakoları gördüm

PANDEMİYİ ÖĞRENDİKTEN HEMEN SONRA

Sonra,

bu işi yaparsak bu virüsten kurtulabileceğimizi hakkında düşündüm.

Sonra,

Aileme hayli bulaşmadı. Bulaşmaması için de ümit ediyordum hakkında düşündüm.

Sonra,

aslında bize bulaşacak mı? diye hakkında düşündüm.

Sonra,

Korktum kayıplarından dolayı hakkında düşündüm.

Ek-5: Öğrenci Resimlerinden Örnekler

3.sınıf-kız öğrenci

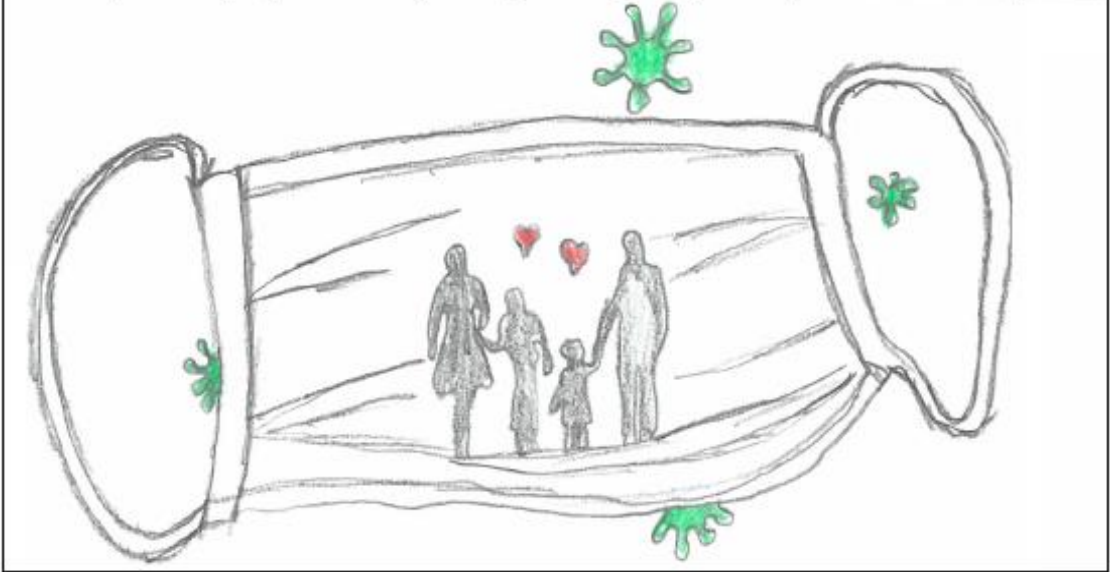

3.sınıf-kız öğrenci

3.sınıf-kız öğrenci

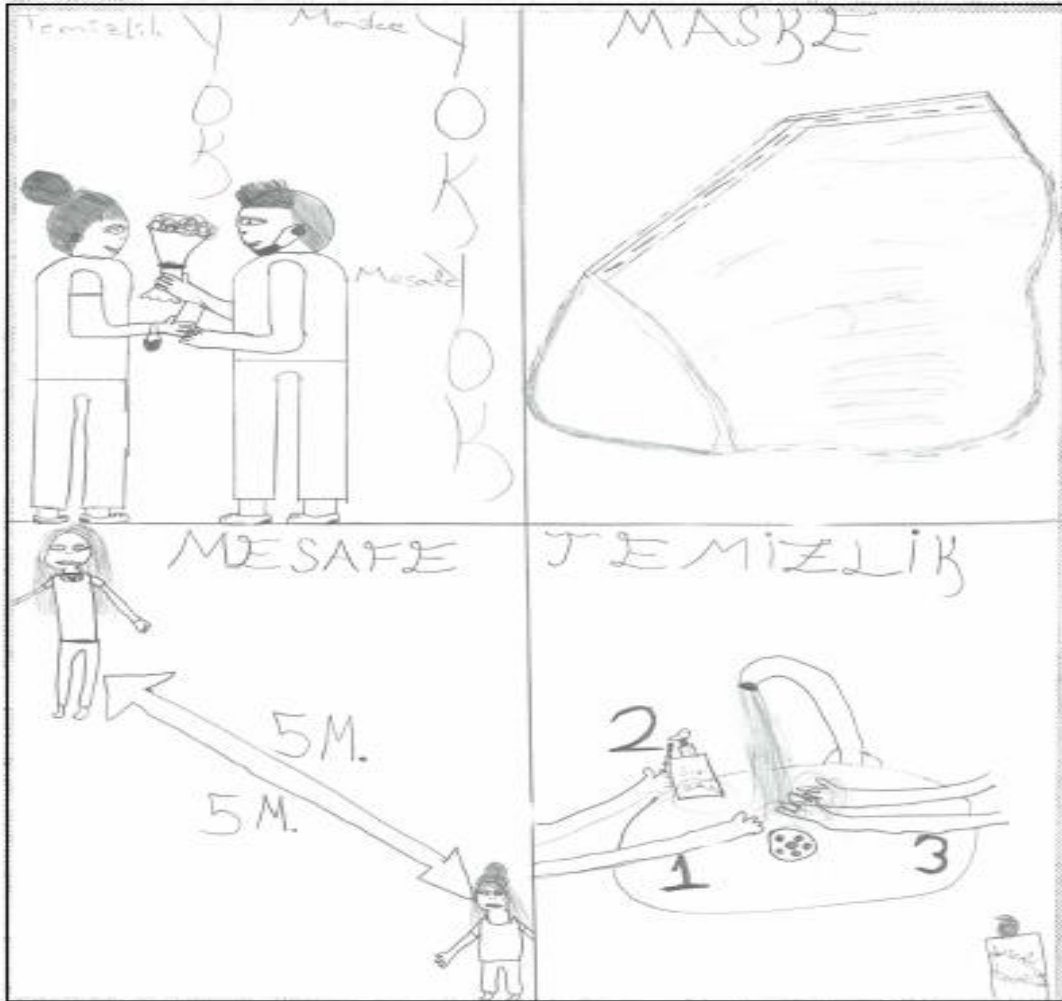
Pandemiye dair duyduğum bir hikayenin veya TV'de gördüğüm bir görüntünün resmi / çizimini

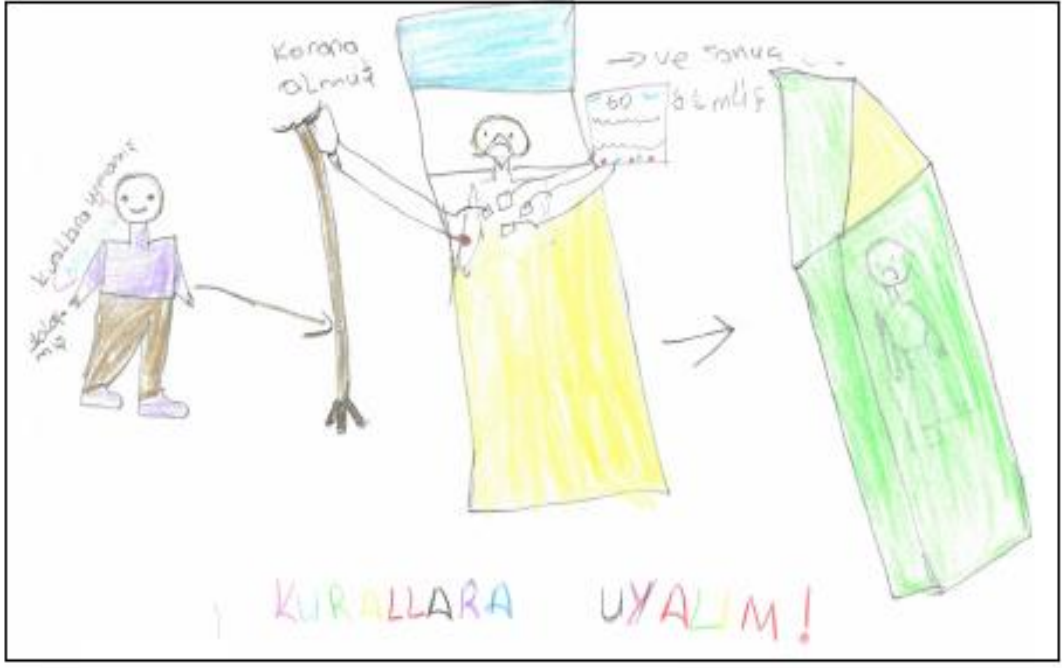
4.sınıf-erkek öğrenci

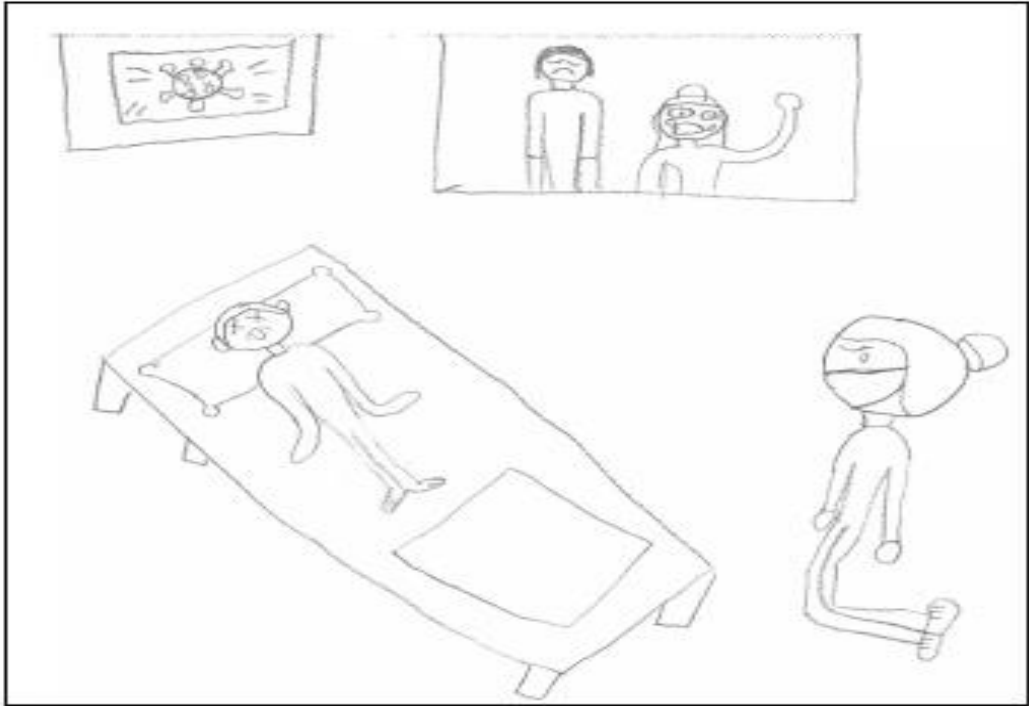
3.sınıf-kız öğrenci

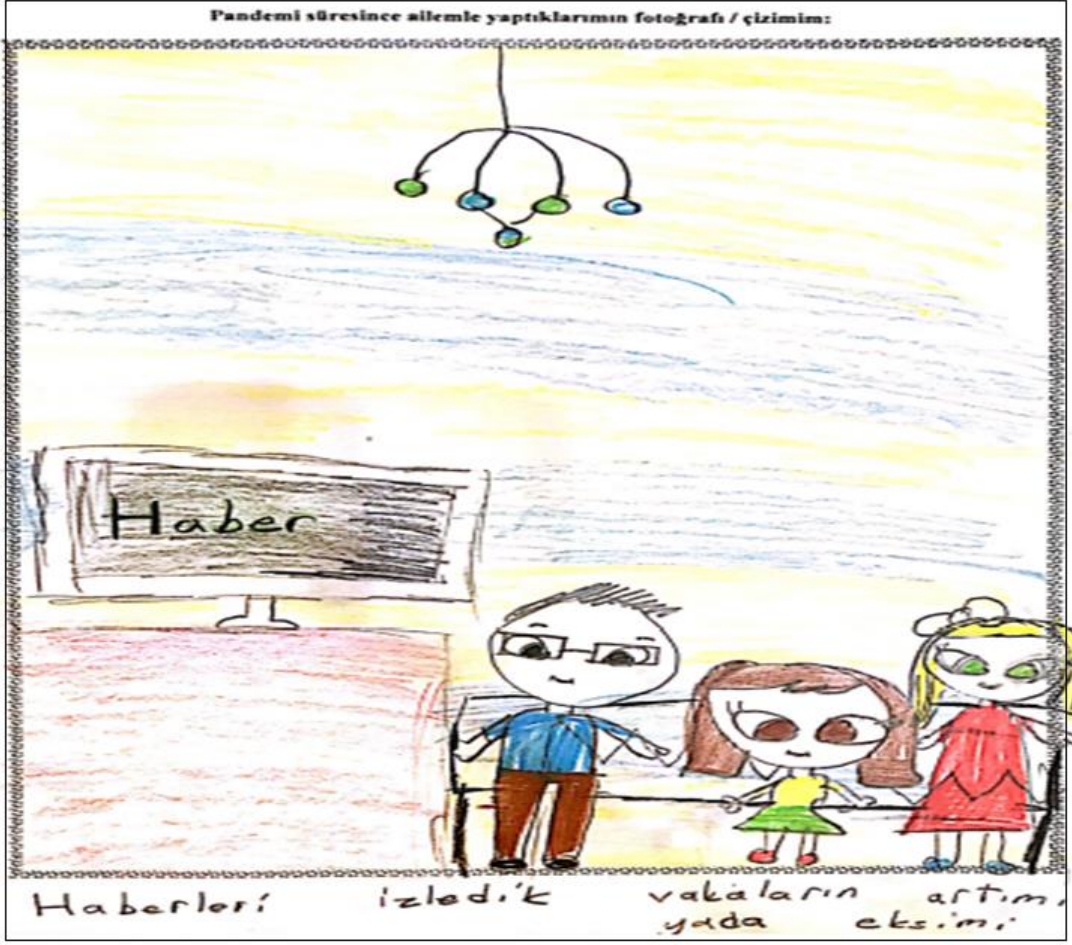
3.sınıf-erkek öğrenci

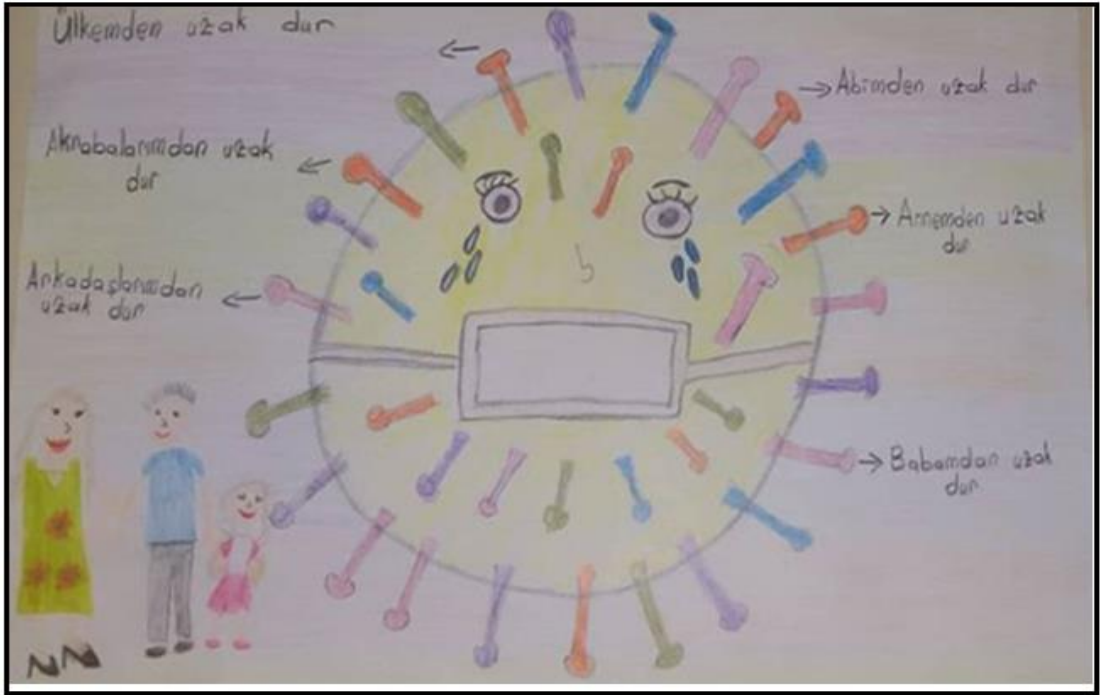
3.sınıf-erkek öğrenci

3.sınıf-erkek öğrenci

3.sınıf-kız öğrenci

3.sınıf-kız öğrenci

3.sınıf-kız öğrenci

3.sınıf -erkek öğrenci

Ek-6: İntihal Raporu

SUNA ÜNALAN YÜKSEK LİSANS TEZİ İNTİHAL RAPORU			
ORJİNALLİK RAPORU			
%8	%8	%0	%
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ
BİRİNCİL KAYNAKLAR			
1	www.utsakcongress.com İnternet Kaynağı	%2	
2	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	%1	
3	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	%1	
4	paperity.org İnternet Kaynağı	%1	
5	tr.wikipedia.org İnternet Kaynağı	%1	
6	www.powtoon.com İnternet Kaynağı	%1	
7	earsiv.kastamonu.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	<%1	
8	libratez.cu.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1	
9	sssjournal.com İnternet Kaynağı	<%1	

Ek-7: Özgeçmiş

Adı-Soyadı: Suna ÜNALAN

Eğitim ve Mesleki Geçmişi:

- 2020-2022 Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi –Tezli Yüksek Lisans
- 2015-2017 Afyon Kocatepe Üniversitesi –Okul Öncesi Öğretmenliği
- 2012-2015 Bucak Hikmet Tolunay Meslek Yüksekokulu-Çocuk Gelişimi
- 2009-2012 Rıfat Azakoğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi-Çocuk Gelişimi
- 2006-2009 Demirtaş Yatılı Bölge Okulu (6. 7. ve 8. Sınıf)

Yayınları ve Bilimsel/Sanatsal Faaliyetleri:

2021, Bildiri, 6-11 Yaş Arası Çocukların Koronavirüs ve Pandemi Algılarının Belirlenmesi, UBAK 2021, 11. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi. Ankara